

BS"D • Vo. 2 | Issue 14 | No. 63 • MONSEY: Candle Lighting - 4:21 • Shabbos Ends - 5:53 (72 min past shkiah) • January 4, 2020 • 7 Teves, 5780

DIVREI TORAH FREELY PRINTED & DISTRIBUTED BY RAMAPOST

"בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתיך"

ENGLISHDIVREI TORAH

ANFEI EREZ • TIV HAKEHILA • SHVILEI PINCHAS • AREIVIM • MIZMOR L'DOVID

PENINIM ON THE TORAH • KINDER TORAH • PARSHA PSHETEL

SPONSOR A DVAR TORAH

SPONSOR AN ENTIRE WEEK FOR \$360

Following Daas Torah, Ramapost is sharing the opporuntity to sponsor weekly Divrei Torah.

The following publications are read by hundreds of people every Shabbos. Sponsor an individual Dvar Torah or the entire collection, in the zechus of a choleh, l'eiluy nishmas, or for someone in need. A small message can be put on the Dvar Torah of your choice which will be distributed across Monsey and online.

פרשת ויגש

hazal, as interpreted by מפרשים, view the confrontation between Yehuda and Yosef at the beginning of Vayigash, as being much more than the responsible brother trying to avoid more aggravation to his family. The Medrash (95:2) compares this to the Pasuk in Tehillim (48:5) כי הנה המלכים נועדו עברו יחדיו, that the two kings - Yehuda and Yosef- grew angry at each other while the onlookers wondered at the spectacle etc. This was a kingly confrontation, with ramifications for the present and for the future. (This again employs the idea of Maaseh Avos Siman LaBanim as mentioned in the previous articles.) We know that our understanding of these ענינים will surely fall short of אמיתו של תורה של but we shall, with our limited understanding, to attempt a fleeting glance at the tip of the iceberg. Let's try.

Yehuda was chosen from amongst the brothers to be the king and rule over them. Chazal dismiss Reuven, Shimon and Levi for their respective flaws as we know. Yehuda was chosen not just for being the next in line but because he had the quality of being able to admit to a fault, when he proclaimed; צדקה ממני. Any monarch, who has absolute power, must have that quality to admit to a mistake otherwise he will certainly be corrupted by that power. Yehuda, being the מלך ישראל includes the ultimate מלכות of this world-Melech Hamoshiach must be Ben Dovid. Yehuda should be considered the Melech of the children of Leah. However, since Yaakov originally wanted Rochel to be his wifethe original seven years were for her-there is an aspect, a character of Malchus, of Bechora, that should belong to Rochel's "Bechor". Yosef in fact had that character which manifested itself in his becoming the Melech in Mitzrayim-REALLY the TIO of his dreams coming true as they all bowed to him. Yosef would be considered the Melech of the children of Rochel. Yosef's Malchus would conclude with his offspring becoming משיח בן יוסף. (Baer Moshe Vayigash)

Rav Gedalia Schorr (Ohr Gedalyahu Vayigash) directs us to understand the unique attributes of Shevet Yehuda and Shevet Yosef based on numerous Chazal's and Mefarshim. The Gemara in Sotah (10b) teaches that Yosef was מקדש שם שמים PRIVATELY so Hashem added one letter to his name- עדות ביהוסף שמו. Yehuda who was מקדש שם שמים PUBLICLY merited that his entire name has the name of Hashem in it. Yosef's Middah is מח ושכל, cerebral, intelligent-hence his name צפנת פענח, revealing what is hidden-by understanding the subtlety of things from beginning to end. Whereas Yehuda's "Nekudah" was to bring it into action, the לב כל קהל ישראל (Rambam Melachim 3:6) the emotions harbored in the "Lev".

He understands the ויגש is not just the brave Yehuda confronting the perilous monarch but as a coupling together of Yehuda and Yosef to join together into one powerful dominant nation. More of a merger than a conflict. Integrating Yehuda's publically displayed heart and emotion together with Yosef's clearheaded thought, uninfluenced by the emotions of the גוף. Rav Schorr points out that both attributes connect to Malchus because the mind and the heart rule over the גוף. He quotes a Tanya (Shaar Hayichud Vh'emunah) who Darshans the Pasuk (Devarim 4:36) וידעת היום, what you know/דעת must be taken and brought down into והשבת אל לבבך- EXPERIENCED EMOTIONALLY. It is here, again we encounter a לעתיד לבא of אבות סימן לבנים, the great day when all of Klal Yisroel will become unified and one. The Haftorah of Vayigash is Yechezkiel (37:15) describing a Nevuah where Hashem tells him to take two wooden tablets, one inscribed with the name Yehuda and the other inscribed with the name Yosef. He is told to bring them close to himself and והיו לאחדים בידך, and they shall become ONE in your hand. It is followed by the Nevuah that Klal Yisroel will be unified under ONE KING, no longer treating each other as two nations. The Nevuah that we've Davened for thousands of years, the utopian world of peace and "Shleimus" המברך את עמו ישראל בשלום. The Novi continues that דוד עבדי will rule, united under one shepherd in Eretz Yisroel etc. That Nevuah, B'Mehairah B'Yameinu was shaped by the confrontation and the ultimate reconciliation of all the Shevatim together in Vayigash. It all began with Yaakov sending Yehuda to Mitzrayim as said (46:28) להורות לפניו, to begin to pave the road for the ultimate Geulah which is מרומז in the word גשנה whose numerical value (358) equals משיח. (Baer Moshe quoting בני יששכר.)

All of this is perhaps a way to understand a different Gemara in Pesachim (119b) that says Hashem will make a Seudah for Tzadikim in which He will offer Avraham to Bentch-he'll refuse, saying that he had Yishmael. Yitzchak will likewise refuse saying that he had Eisav. Yaakov will also refuse using the excuse that I married two sisters which the Torah forbids. Mefarshim wonder at that excuse as it was before the Torah was given. And even according to the view that Yaakov kept the rest of the Torah, the issue of marrying two sisters wasn't relevant as so many Mefarshim explain-note Ramban, Nefesh HaChaim etc. that it was "Muttar" for Yaakov to marry them as he did. The Maharal (Netzach Yisroel 33) explains the purpose of this non-Gashmius "Seudah" is to reward the Tzadikim that suffered through the various "Galious" that we have been through. It is a Seudah of לעתיד לבא, where we are done, finished with our misconduct, ready to embrace "Shleimus". Teaches the Maharal, Yaakov did not mean the Aveirah of marrying sisters-he meant that marrying two sisters was the groundwork for the inevitable competition that would ensue, ending with Klal Yisroel being fractured into two separate people. So Yaakov felt that it was that error in judgement-not the Aveirah-that disqualifies him from Bentching at the celebration of that calamity coming to an end. Dovid, continues the Gemara, was deserving of the honor to Bentch as he symbolizes Melech HaMoshiach, the ultimate Shleimus.

May we all be Zocheh to hear Dovid Bentching and the Geulah Shleimah BBA.

MOSDOS ZICHRON EREZ was established in 2005 under the leadership of Rav Chaim Zev Levitan and is dedicated to older Bais Medrash bochurim who have chosen to pursue the path of Zevulon while rooted in the tents of Yissochor. B"h they have had great siyata d'shmaya in enabling these bochurim to shteig and face the world as real Bnei Torah. Rav Levitan's reputation in the chinuch field and his warm and caring personality have led to the tremendous hatzlocho of this wonderful mosod. For more information please visit WWW.ZICHRONEREZ.COM

And G-d has sent me – וישלחני אלקים

The Gemara (Taanis 18b) relates about those killed in Beitar: 'When Turyanus sought to kill Lulianus and Pappus, his brother, in Ludkia, he said to them: "If you are from the nation of Chananyah, Mishael and Azaryah, let your G-d come and save you from my hand, as He saved Chananyah, Mishael and Azaryah from the hand of Nebuchadnezzar." They replied to him: "Canayah, Mishael and Azaryah were perfectly righteous, who were deserving that a miracle be wrought on their behalf, and Nebuchadnezzar was a proper king, who was deserving that a miracle be wrought through him. But that evil one [you, Turyanus] is a commoner, who is not deserving that a miracle be wrought through him, and we are liable to destruction for sinning to the Omnipresent. And if you do not kill us, the Omnipresent has many executioners, and the Omnipresent has many bears and lions in His world who could attack us and kill us. But HaKadosh Baruch Hu did not place us into your hand except in order to eventually avenge our blood from your hand!" Nevertheless, he killed them immediately. The sages said that no one moved from there before a pair of officers came from Rome and split open his head with clubs.'

We can learn many things from our parsha, however, one of the important lessons in our parsha is the plain and complete trust in the hashgacha of the Creator. Hashgacha pratis for every one of the creations, especially for every Jewish person. This is what Yosef HaTzaddik said to his brothers (45:5): אל תעצבו ואל יחר בעיניכם כי 'Be not distressed, do not reproach yourselves for having sold me here, for it was as a supporter of life that G-d sent me ahead of you.' And also (45:8): אתם שלחתם אותי הנה כי אלקים וישימני לאב לפרעה... ומושל בכל ארץ 'It was not you who sent me here, but G-d; He has set me as a father to Pharaoh... and as a ruler in the entire land of Egypt.'

If we try to delve deep into the words of Yosef HaTzaddik, what he is saying to his brothers is that no one could have planned this, 'that I go down to Egypt as a slave, and end up being king of all of Egypt, so that when the day came I could support you and the entire house of my father. Only HaKadosh Baruch Hu could plan this. Therefore, be not distressed, because you did not send me! There is no way in the world that you could have done this!'

Yosef HaTzaddik told this to his brothers, and we must say these words to ourselves. 'This whole long journey, that I was born, and I ended up where I ended up, must be G-d's unique plan with a unique purpose and we call it: *Hashqacha pratis* – Individual Divine Providence!

Tiv HaTorah - Vayigash

'Honoring father from the father' – 'כיבוד אב משל האב'

I was having an interesting conversation with a good friend who asked me if he is obligated to visit his parents on Chanukah with his large family. The reality was, it is expensive, and he had no money. I told him that he must fulfill the mitzvah of honoring one's parents!!! However, he is learned, and he quoted me the Gemara (Kiddushin 32a) that if the father wants the son to honor him and it costs the son 122 shekel, then the father must pay it.

Since the father is not paying, he is exempt from the mitzvah.

I remembered a story from Rebbe Chaim Brisker. A man came to him whose father lives in another city, and he asked his son to come visit him. The son did not have the money for the trip and his father also could not help him, but the father pleaded with the son. Rebbe Chaim ruled that he is obligated to visit his father as part of honoring one's father. But the man immediately retorted with the argument of 'honoring the father from the father'!!!

Rebbe Chaim told him, "Then walk!!!"

He replied, "Walk, that will take two days!?"

Rebbe Chaim said, "Whatever it takes. You are obligated with the mitzvah and walking will not cost you money."

My friend heard the *psak* and he resolved to do the mitzvah despite the cost. That evening I received an excited call from my good friend, and this is what he told me:

On the way to the bus station, his wife asked him to stop and buy a few things that they needed in the house. He gathered the items that she asked for and he went to pay. "As I was standing in line waiting to pay, someone shouted out in a loud voice, 'I will pay for all items from those shoppers on line at the counter in honor of Chanukah!!!' My items were there and two other customers.

I estimated that my purchases totaled about 70 shekel. He turned just to me and placed a 50-shekel note in my hand and said: 'You get additional Chanukah money!!!'

I was very excited that Hashem sent me the full amount on the way to the bus station for the trip to honor my parents."

He thanked me for the good advice and then I told him the halacha of honoring a father from the father: Whoever is involved in honoring his father, this comes out of the account of the Merciful Father, that is, Father in Heaven Who pays for it.

ר.י.

רצון יראיו יעשה (תהלים קמה:יט) The will of those who fear Him He will do (Tehillim 145:19)

(מד:לד) כי איך אעלה אל אבי והנער איננו אתי For how can I go up to my father if the youth is not with me? (44:34)

Nothing stands before the will – אין דבר העומד בפני הרצון

In the beginning of our parsha (44:18) 'ויגש אליו יהודה' – 'Then Yehuda approached him', Rashi explains 'From here you learn that Yehuda spoke to Yosef harshly. "If you will antagonize me, I will kill you and your master".' Seemingly, why did Yehuda approach him ready to do battle? Yosef HaTzaddik's claim was justified since the goblet was found with Binyamin and he should remain as his slave. The other brothers, who were innocent should go back in peace to their father. Not only this, but the verdict of Yosef was more lenient than what they themselves proclaimed (44:9) אשר ימצא' 'The one among אתו מעבדיך ומת וגם אנחנו נהיה לאדני לעבדים – your servants with whom it is found shall die, and we also will become slaves to my lord'. Yosef HaTzaddik showed them mercy and went above the letter of the law with leniency and benevolence (44:17) האיש אשר נמצא הגביע בידו הוא יהיה לי כבד 'ביכם – 'The man in whose possession the goblet was found, he shall be my slave, and as for you, go up in peace to your father.'

The brothers – the Holy *Shevatim* – suggested to punish the thief with nothing less than death, and to give themselves over as slaves. Yosef HaTzaddik released them and exempted them from servitude. He even showed mercy to the thief by saving him from death and just remaining as a slave. Nonetheless, Yehuda fought with him and thought to break and destroy the entire land of Egypt, to the point that this forced the time for Yosef to reveal himself to his brothers. True, the Torah testifies that Binyamin was free of sin and blameless, but the decree was to hide the goblet in the sack of the youngest and in the eyes of a flesh and blood person he should be judged as a thief and there is nothing to complain about.

So, what made Yosef give in to his brothers to the point of (45:1) 'ולא יכל להתאפק' - 'He could not endure' and he had to reveal to them that he was their brother Yosef? Obviously, there must be some point and basis in Yehuda's words that caused Yosef HaTzaddik to concede to Yehuda's words although his argument was tenuous. But the opposite happened and the thief who should have been punished to the full extent of the law and should not be replaced, was suddenly offered a replacement by the suggestion of Yehuda (45:33) 'ועתה ישב נא עבדך תחת הנער עבד לאדני והנער 'Now, please let your servant remain in place of the youth as a servant to my lord, and let the youth go up with his brothers'.

For how can I go up to my father? – כי איך אעלה אל אבי

At face value, we cannot understand what is occurring here, but by going deeper we clearly see that Yehuda's argument and the crying out from the depths of his heart (44:34) כי איך אעלה אל אבי – 'For how can I go up to my father if the youth is not with me?' With this, Yehuda revealed that they were left with no other options if he did not return Binyamin to them. These are strong words. They demonstrated to Yosef the great desire and will of the brothers to accept upon themselves the return of their little brother, that without him their lives are not worth living. Also, Yosef HaTzaddik himself, was also a son of their father Yaakov as well, and this argument made it incumbent on him to not cause this to his father. This changed his original thought and his plan, and it caused him to return Binyamin to them and reveal himself to his brothers.

When a person stands firm in what he believes in and he demonstrates that he will not take no for an answer until he gets what he wants, he is guaranteed that he will get what he is asking for. It is brought down in the Gemara (Moed Kattan 16b) 'Who rules over me? A $\mathit{Tzaddik}$ – a righteous person, for I decree a harsh punishment on a person, and he cancels it with his prayers.' Really?! How does a Tzaddik have the power to cancel and change the words of HaKadosh Baruch Hu when all His words are true and righteous and not one of His words are turned back is turned back to its origin unfulfilled. Rather, when a Tzaddik shows how much the matter causes him pain and distress and he literally cannot go on, through this HaKadosh Baruch Hu cancels His original words. We find this with Queen Esther that after all the edicts decreed by Achashveirosh through Haman, that with unique faith she was able to change the heart of the king from bad to good for the Jews because of the good things that she said about them. However, Esther was only successful, and she caused the cancelling of the decree only because she told the king at her party of wine (Esther 8:6) כי איככה אוכל ' 'For how can I bear – וראיתי ברעה... ואיככה אוכל וראיתי באבדן מולדתי – to witness the disaster... and how can I bear to witness the destruction of my relatives', it was only because she announced 'How can I' and the decree was cancelled.

<u>One who comes to purify-is given an opening – וו ליטהר-פותחין לו</u>. This is a moral lesson for everyone, if a person truly wants to go in the way of Hashem, to learn Torah diligently, and to keep the mitzvos wholeheartedly, then Heaven will help him and open all the gates for him as it states (Shabbos 104a) 'one who comes to purify himself, they help him' and Chazal have similarly expounded (Makkos 10b) 'the way that a person wants to go on, they lead him'. The matter is dependent on the heart of the person. If a person wants something so badly that if he does not get it, he cannot go on, and he has tried to the best of his ability and his life depends on it, then Heaven will help him get it.

Rebuke in a soft language – הוכחה בלשון רכה

We learn this as well from when Yehuda approached Yosef to go to war. He said (44:18): ידבר נא עבדך דבר באזני אדני ואל יחר אפך 'May your servant speak a word in my lord's ears and may your anger not flare up at your servant', and Rashi explains, 'From here you learn that Yehuda spoke to Yosef harshly.' On the surface, we do not find any harsh words, just the opposite, he spoke properly with respect as one speaking before a king. He was trying to win him over and get Binyamin back, how did he speak harshly?

Really, he was speaking from the heart, to inspire us that the way to convince someone is by speaking with soft, pleasant words. It is only in this way one is assured that he will be listened to, however, if one speaks harshly, it is doubtful if he will be listened to. The same applies when a father reproaches his children. If he rebukes with love, then his rebuke will be accepted more than if he speaks harshly. This is expressly stated in the Gemara on the Mishna in Shabbos (2:7): 'A man must say three things in his home on the eve of Shabbos just before dark: "Have you tithed? Have you prepared the eruv? Kindle the light!" The Gemara (Gittin 6b) states that this must be said calmly so they will accept it. For them to accept his words, he must ask calmly, and this will cause them to do as he asked.

This was Yehuda's intent 'when he spoke harshly', he argued calmly using soft words, but his intent was to be harsh as it states (Mishlei 25:15) 'ולשון רכה תשבר גרם' '- 'A soft tongue breaks strong anger'. It worked to break the barrier between them and Yosef, so he revealed himself to them announcing 'אני יוסף' – 'I am Yosef', and everything worked out for the best.

Yaakov Avinu Sent Yehudah to Yosef in Goshen to Unite the Kedushah of Yosef with the Kedushah of Sarah Imeinu

In this week's parsha, parshas Vayigash, it behooves us to examine the preparations made by Yaakov Avinu before descending to Mitzrayim with his household of seventy (Bereishis 46, 28): יואת יהודה שלח לפניו אל יוסף להורות לפניו "אושנה —he sent Yehudah ahead of him to Yosef, to prepare ahead of him in Goshen. Rashi comments: As Targum Onkelos renders it, to clear a place for him, and to instruct how he will settle in it. "Ahead of him": Before he would arrive there. And a Midrash Aggadah explains: To establish a house of study from which instruction would be forthcoming.

We will endeavor to explain the rationale for the three components Yaakov Avinu chose to prepare for the galus in Mitzrayim: Yehudah, Yosef and Goshen. According to the Midrash Tanchuma (Vayigash 9), he specifically chose Yehudah from among all the other shevatim in order to appease him. For, throughout the years of Yosef's absence, Yaakov suspected Yehudah of having killed Yosef:

"ואת יהודה שלח לפניו אל יוסף וגו', זה שאמר הכתוב וסרה קנאת אפרים, לפי שהיה יעקב אבינו סבור שיהודה הרג את יוסף, בשעה שהביאו לו את הכתונת, שנאמר ויכירה ויאמר כתונת בני חיה רעה אכלתהו, ואין חיה אלא יהודה שנאמר גור אריה יהודה, והיה אומר יעקב ליהודה, אתה הוא שטרפת אותו, לפיכך ויקרע יעקב שמלותיו ויקומו כל בניו וכל בנותיו וגו'...

וכל אותן השנים שהיה יוסף חוץ לאביו, היה בלבו של יעקב שיהודה הרגו, מנין אתה למד מבנימין, שכך אמר יהודה ליוסף, כי עבדך ערב את הנער, כיון שנתן נפשו על בנימין ונתוודע יוסף, נמצא יהודה נקי מכל אותן הדברים, הוי וסרה קנאת אפרים, לכך כתיב ואת יהודה שלח לפניו".

Yaakov Avinu believed that Yehudah had killed Yosef. When they brought Yosef's colorful tunic to him, he exclaimed (Bereishis 37, 33): "An evil beast devoured him." The "evil **beast**" is a reference to Yehudah, as it says of him (ibid. 49, 9): "Yehudah is a lion cub." Yaakov would say to Yehudah, "It is you that devoured him." Throughout those years that Yosef was separated from his father, Yaakov believed in his heart that Yehudah had killed him. This is evident from a statement related to Binyamin. This is what Yehudah said to Yosef (ibid. 44, 32): "Because your servant took responsibility for the youth." Since Yehudah was willing to sacrifice his life for the sake of Binyamin and Yosef's well-being became known, it was evident that he was innocent of all the suspicions. That is the implication of the passuk (Yeshayah 11, 13): "The jealousy of Ephraim was removed." Therefore, Yaakov opted to send Yehudah down to Mitzrayim ahead of him.

Next, we will consider why Yaakov opted to send Yehudah specifically to Goshen. In truth, it was an obvious choice, because Yosef had designated Goshen as the place where his father and brothers would dwell. We know this from the message Yosef sent to Yaakov (Bereishis 45, 10): יוישבת בארץ גושן והיית קרוב אלי אתה ובניך ובאגך ובקרך וכל אשר לך"—vou will reside in the land of Goshen, and you will be near to me—you, and your sons, and your grandchildren, and your flock, and your cattle, and all that is yours. So, why, in fact, did Yosef choose to settle his family specifically in Goshen?

Additionally, we will focus on a surprising passage in the Midrash Tanchuma (ibid. 6):

"ואת יהודה שלח לפניו. ילמדנו רבינו אימתי מברכין על הנר במוצאי שבת, כך שנו רבותינו אין מברכין על הנר עד שיאותו לאורו, ומנין למדו מן הקב"ה שנאמר (שם א-ד) וירא אלקים את האור כי טוב, ואחר כך (שם) ויבדל אלקים בין האור ובין החושך".

ENCE / ENCE

Shvilei Pinches

Regarding the words: "He sent Yehudah ahead of him"—the Midrash inquires as to the proper time to light the Havdalah candle at the conclusion of the Shabbas; it concludes that we do not recite the blessing until we are able to benefit from the torch's light. The commentaries are baffled by this Midrash. What possible connection can there be between reciting the berachah over the candle on Motzaei Shabbas and this mission that Yaakov sent Yehudah on—to join forces with Yosef and prepare a place for them to dwell in Goshen?

Yosef HaTzaddik Chose Goshen because Sarah Imeinu Had Received It as a Gift from Pharaoh

We will begin to shed some light on the matter by introducing what the Tosafists write in Da'as Zekeinim on this week's parsha concerning passuk (46, 29). Yaakov has arrived in Mitzrayim, and Yosef goes out to greet his father: "He went up to greet Yisrael." This signifies that he was elevated by going out to greet and honor his father. An alternative explanation for the passuk stating that "he went up" is that the land of Goshen is at a higher elevation than the land of Mitzrayim, because it is located on the border of Eretz Yisrael . . . Since Yehudah went to Yosef on behalf of his father to prepare Goshen for him, he was rewarded and it became part of his portion (territory). Furthermore, Pharaoh gave Goshen to Sarah Imeinu; therefore, Yisrael chose it, it became theirs and the Egyptians did not contest their claim to it.

We will elaborate further on their comments by referring to a passuk in Yehoshua (11, 16): "ויקח יהושע את כל הארץ "ויקח יהושע את כל הארץ ההר ואת כל הנגב ואת כל ארץ הגושן"—and Yehoshua took this entire land—the mountain, the entire Negev and the entire land of Goshen. According to the Radak's first explanation, this is not the Goshen of Mitzrayim. However, in another explanation, citing the Midrash (which is not available to us), he states that it is the Goshen of Mitzrayim, and it was engulfed by the cities of Yisrael, as indicated by the passuk: "He went up to greet his father, to Goshen." It was on the way up to Eretz Yisrael. As a reward for going on his father's mission to prepare ahead of him, Yehudah was bequeathed the land of Goshen, which was good.

Apparently, the Tosafists followed the opinion of the Midrash. The Goshen mentioned in sefer Yehoshua as one

of the borders of Eretz Yisrael is the same Goshen located in Mitzrayim. Subsequently, however, it was annexed to Eretz Yisrael, as we will explain. When the territory of Shevet Yehudah is delineated in sefer Yehoshua (15, 51), Goshen is included as part of their heritage.

In their comments, the Tosafists explain why the Egyptians allowed the land of Goshen to be annexed and to become an inseparable part of Eretz Yisrael: Because Pharaoh gave Goshen to Sarah Imeinu. This is explained further in the Pirkei D'Rabbi Eliezer (26): Rabbi Yehoshua ben Korcha says: Due to his love for her, Pharaoh wrote all of his wealth to her in a kesubah contract—including his gold, silver, slaves and lands. He gave her the land of Goshen as her property. Therefore, Yisrael settled in the land of Goshen, because it belonged to Sarah Imeinu . . . Pharaoh awoke in the morning; he was dismayed and confounded that he had not drawn near to Sarah. He called for Avraham and said to him, "Here is your wife and all of the documents of her gifts with her. Go and do not stay in this country, as it says (Bereishis 12, 19): "Here is your wife; take her and go!"

Accordingly, the Tosafists explain that this is why the Egyptians agreed to allow Yisrael to annex the land of Goshen to Eretz Yisrael without a dispute. As explained, Pharaoh, the ruler of Mitzrayim had already given it to Sarah in her kesubah. Then, even after HKB"H inflicted plagues on Pharaoh and he failed to have relations with Sarah, he sent Avraham and Sarah away along with all of the gifts and property he had given her. Thus, the land of Goshen remained a heritage to Yisrael from Sarah Imeinu.

The Chasam Sofer Supports the Viewpoint that Goshen Is Part of Eretz Yisrael

We find fascinating information related to this subject in the Derashos of the Chasam Sofer. He addresses the passuk (ibid. 47, 28): יוחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה ויהי ימי יעקב שני חייו שבע "Yaakov lived in the land of Mitzrayim seventeen years; and the days of Yaakov, the years of his life, were one hundred and forty-seven years.

In his commentary on the Torah, the Riva writes: "The days of Yaakov were ("ויהריי")." Rabeinu Tam of Orleans says that this is why יויהיוי is not written, as it is with Avraham and

ENCH ENCHENCH ENCHENCH ENCHENCH ENCHENCH ENCHENCH ENCHENCH ENCHENCH ENCHENCH

Shvilei Pinches 3

Yitzchak. Because Yaakov did not live a good life except for the equivalent of "זְיָהְיִנְיִי (31); namely, the 14 years he studied Torah in the House of Eiver and the 17 years he was with his son, Yosef, in Mitzrayim.

The Chasam Sofer finds this difficult to comprehend. How can the Riva compare his life and years in the House of Eiver, in the kedushah of Eretz Yisrael, with his life and years in Mitzrayim, the most immoral and impure of lands? This leads the Chasam Sofer to conclude: "ומכאן ראיה ברורה למה שכתבו למה שכתבו למה בנו יהודה והיה תוספות דהך גושן היינו אותו גושן שכתוב בספר יהושע בנחלת בני יהודה והיה מארץ ישראל."

From here, we have clear-cut proof of what the Tosafists wrote—that that Goshen is the same Goshen that is mentioned in sefer Yehoshua among the heritage of the children of Yehudah; it was part of Eretz Yisrael.

Additionally, the Chasam Sofer applies this conclusion to interpret HKB"H's statement to Yaakov Avinu (ibid. 46, 4): "אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלך גם עלה"—I will descend with you to Mitzrayim, and I will also surely bring you up. Here, HKB"H mentions two ascents ("עלה" and "אעלך"). The first ascent refers to the ascent to Goshen, which possessed the kedushah of Eretz Yisrael. The second ascent refers to the ascent after his passing away to be buried in the Me'aras HaMachpeilah, which possesses a unique kedushah.

Goshen Was Sanctified with the Kedushah of Eretz Yisrael in the Merit of the Torah Studied There by Yaakov and His Children

It gives me great pleasure to present to our royal audience the illuminating words of our holy Rabbis of Belz, zy"a. We will begin with the words of the holy master, Rabbi Yischar Dov of Belz, zy"a. He presents a clear-cut proof for what the Radak presented in the name of the Midrash—that Goshen was on the border between Mitzrayim and Eretz Yisrael and was elevated to be a part of Eretz Yisrael. He refers to the passuk at the end of this week's parsha (ibid. 47, 27): "וישב"—Yisrael settled in the land of Mitzrayim, in the land of Goshen; they established holdings in it, and they were fruitful and multiplied greatly.

The Zohar hakadosh explains (Vayigash 211b): יויאחזו בה "ויאחזו בה they held it as an everlasting inheritance; "they established holdings

in it," because it was meant for them, as they explained. This is somewhat problematic. How can the Zohar state that "they held it as an everlasting inheritance"? After all, Bnei Yisrael left Mitzrayim and did not remain in Goshen. Apparently, the Zohar concurs with the Midrash cited by the Radak—that Goshen became a part of Eretz Yisrael and was elevated in the merit of the Torah studied there.

NO 1 (EUNO) NEUNO) NEUNO) NEUNO N

This then is the way to understand the Zohar hakadosh. The passuk says: "Yisrael settled in the land of Mitzrayim, in the land of Goshen; they established holdings in it." According to the Zohar, this teaches us that Yisrael established an everlasting inheritance and holding in Goshen, because it was annexed as a permanent part of Eretz Yisrael. Then the Zohar adds: "They established holdings in it," because it was meant for them; "במה דאוקמוה"—since Yaakov and his children established the land's kedushah by studying Torah and serving Hashem there.

His son, the holy master, Rabbi Aharon of Belz, zy"a, explained in his own inimitable way the significance of Rashi's two comments related to the passuk: "זואת יהודה שלח לפניו אל הורות לפניו גשנה"—he sent Yehudah ahead of him to Yosef, to prepare ahead of him in Goshen. Comment #1: "To prepare ahead of him"—as Targum Onkelos renders it, to clear a place for him, and to instruct how he will settle in it. Comment #2: "Ahead of him"—and a Midrash Aggadah explains: To establish a house of study from which instruction would be forthcoming.

We can suggest that both comments serve the same purpose. According to the first comment, Yaakov sent Yehudah ahead of him to rid the land of the tumah of Mitzrayim and to extend the kedushah of Eretz Yisrael to the land, enabling

them to settle there forevermore. This is the implication of the second comment citing the Midrash Aggadah, as well. For, by establishing **a house of study from which instruction would be forthcoming** in Goshen, it would be imbued with the kedushah of Eretz Yisrael.

Goshen Was Sanctified with the Kedushah of Eretz Yisrael in the Merit of Sarah Imeinu

Following this line of reasoning, we will endeavor to explain Yaakov Avinu's profound intent for sending Yehudah to join Yosef in preparing the land of Goshen for him and his family. Let us refer to the commentary of the Alshich hakadosh on our parsha. He explains why Yosef chose the land of Goshen for his father, Yaakov, and his brothers, the shevatim, to dwell in. As we know, tumah and immorality prevailed in the land of Mitzrayim due to its ministering angel. This was not true of the land of Goshen, which had been given to Sarah Imeinu, who was pure and righteous. Due to her kedushah, the tumah of Mitzrayim no longer prevailed in Goshen.

As a loyal servant in the presence of his master, I would like to add a delightful tidbit to his sacred insight. Chazal teach us the following in the Midrash (V.R. 32, 5): שרה אמנו ירדה (V.R. 32, 5): למצרים וגדרה עצמה מן הערוה, ונגדרו כל הנשים בזכותה. יוסף ירד למצרים וגדר עצמו מן הערוה, ונגדרו ישראל בזכותו. אמר רבי חייא בר אבא, כדאי היה Sarah Imeinu went down to Mitzrayim and safeguarded herself against immoral behavior; all of the women were safeguarded in her merit. Yosef went down to Mitzrayim and safeguarded himself against immorality; in his merit, Yisrael were afforded protection (from immorality). Rabbi Chiya bar Abba said: On account of this alone (safeguarding themselves against immorality), Yisrael deserved to be redeemed.

We learn from here that since Sarah Imeinu was taken to Pharaoh and maintained her kedushah, she paved the way for all the women of Yisrael to maintain their kedushah in Mitzrayim. In similar fashion, by maintaining his kedushah despite the difficult ordeal he was subjected to with his master's wife, Yosef HaTzaddik paved the way for all of the men to maintain their kedushah in Mitzrayim. In the merit of refraining from immoral behavior, they deserved to exit galus Mitzrayim.

The Word י'וסף ש'רה Is an Acronym for י'וסף ש'רה

Based on this introduction, we can explain an allusion in a passuk in parshas Mikeitz (Bereishis 42, 1):יירא יעקב כי יש שבר במצרים ויאמר יעקב לבניו למה תתראו, ויאמר הנה שמעתי כי יש שבר במצרים ." רדו שמה ושברו לנו משם ונחיה ולא נמות. Yaakov saw that there was grain in Mitzrayim; so Yaakov said to his sons, "Why do you make yourselves conspicuous?" Apparently, Yaakov and his sons feared going down to Mitzrayim, because it was the hotbed of immorality. They were concerned that Yisrael might mingle with the Egyptians and be corrupted by their ways. Yet, when Yaakov perceived via his "ruach hakodesh" that Sarah Imeinu and Yosef HaTzaddik had shattered (Translator's note: a play on the word "שבר") the klipah of Mitzrayim with their kedushah, paving the way for all of Yisrael to preserve their kedushah, he instructed his sons to go down to Mitzrayim. For, he was no longer concerned that they would fail there in matters of kedushah.

Thus, we can interpret the passuk as follows: "יירא יעקב כייש"
—Yaakov foresaw the protective influences of ייש —Yosef and Sarah—in Mitzrayim. They shattered—יישברוי --the tumah of Mitzrayim by maintaining their exemplary levels of kedushah and paved the way for all of Yisrael to follow in their footsteps. Hence, Yosef says to his sons: "למה דין אחון דחלין למיחות למצרים". The Targum YoNasan interprets this statement as follows: "למא דין אחון דחלין למיחות למצרים" —why are you afraid of going down to Mitzrayim?!

To allay their fears of not being able to uphold their standards of kedushah, he reassured them (ibid. 2): "I have heard that there are—"יש"-- provisions in Mitzrayim. He informed them that Yosef and Sarah had already shattered the tumah and immorality of Mitzrayim. That being the case: "הדו שמה"—you will be able to survive the galus in Mitzrayim for דר"ו (210) years; "שברו לנו משם"—you will be able to shatter the tumah there by safeguarding yourselves against immorality; "ונחיה ולא נמות"—as a consequence, you will be viewed as being among the living and not the dead, in keeping with Chazal's dictum (Berachos 18b): "דריים מתים"—reshaim are considered dead even during their lifetimes. Conversely, tzaddikim are still considered living even in death.

Shvilei Pinches

We can now better appreciate the words of the Alshich hakadosh—that Yosef chose to have Yaakov and his brothers settle in the land of Goshen, because it was sanctified by Sarah Imeinu (who received it as a gift from Pharaoh). Let us explain. When she was taken to Pharaoh, she maintained her kedushah, thereby paving the way for all the women of Yisrael to sanctify themselves in Mitzrayim. Furthermore, when she received Goshen as a present from Pharaoh—the root of the tumah—he, himself, removed all of the Egyptian forces of tumah from the land. That left Sarah in control of Goshen, allowing her to imbue it with her kedushah.

This enlightens us to some small degree as to Yaakov Avinu's intent. In preparation for his descent to Mitzrayim with the seventy members of his household: "He sent Yehudah ahead of him to Yosef to prepare the land of **Goshen.** Firstly, he sent him to Yosef HaTzaddik, who had maintained his kedushah throughout the difficult ordeal with his master's wife; thus, he paved the way for all of Yisrael to maintain their kedushah in Mitzrayim. Secondly, he sent him to the land of Goshen. As explained, the tumah of Mitzrayim had been removed from there and had been replaced with an intense kedushah, in the merit of Sarah Imeinu. Due to this magnificent combination of Sarah and Yosef, paving the way for all of Yisrael, Yaakov and the seventy members of his household—men, women and children—were able to go down to Mitzrayim, knowing full-well that they would be able to maintain their kedushah there.

The Fascinating Connection between Yehudah's Mission and Blessing the Fire on Motzaei Shabbas

Proceeding along this majestic path, we will now return to the passage in the Midrash. It associated the sending of Yehudah to Yosef with reciting a berachah over a candle on Motzaei Shabbas. In Pri Tzaddik (Terumah 13), the great Rabbi Tzaddok HaKohen, zy"a, teaches us an important principle pertaining to Havdalah. Although we are distinguishing between the kedushah of Shabbas and the six weekdays; nevertheless, the purpose of Havdalah is actually to extend the kedushah of Shabbas to the upcoming six weekdays. We articulate this fact in our prayers at the conclusion of the Shabbas (in the berachah of "Chonein HaDa'as"): ארבינו מלכנו (Thonein HaDa'as"): ארבינו מלכנו

החל עלינו הימים הבאים לקראתנו לשלום חשוכים מכל חטא ומנוקים מכל עון הימים הבאים לקראתנו לשלום חשוכים מכל חטא ומנוקים ביראתך»—our Father, our King, begin for us the days approaching for peace, free from all sin, cleansed from all iniquity, and attached to reverence of You.

(5) EN 5) (EN 5) (EN

Elsewhere (Pri Tzaddik, Bereishis 15), he brings support for this idea from the fact that we customarily recite six pesukim mentioning "yeshuah"—salvation—prior to reciting the berachah over the cup of wine used for Havdalah. Here are those pesukim: הנה אל 'ישועתי' אבטח ולא אפחד. כי עזי וזמרת" יה ה' ויהי לי 'לישועה'. ושאבתם מים בששון ממעיני 'הישועה'. לה' 'הישועה' על עמך ברכתך סלה... ה' 'הושיעה' המלך יעננו ביום קראנו... כוס 'ישועות' ."אקרא" Behold! G-d is my salvation; I shall trust and not fear. For G-d is my strength and my song, Hashem; He has become my salvation. With joy you will draw water from the springs of salvation. Salvation is Hashem's, upon Your people is Your blessing, Selah . . . Hashem save! May the King answer us on the day we call ... I will raise the cup of salvations, and I shall invoke the name of Hashem. These six mentions of salvation allude to the influence of Shabbas—the extension of its kedushah—on the six weekdays.

This explains very nicely why Chazal (Pesachim 113a) enumerate among those who will inherit Olam HaBa: המבדיל "macrite among those who recites Havdalah over wine on Motzaei Shabbasos. The Gemara explains the rationale for this designation: "מאי היא, דמשייר מקידושא לאבדלתא" because he leaves over wine from Kiddush for Havdalah. Let us elaborate. We know that Shabbas is a semblance of Olam HaBa. As the Gemara teaches us (Berachos 57b): "שבת אחד "macrite הבא" "שבת אחד Shabbas is one sixtieth of Olam HaBa. So, when one leaves over "from Kiddush for Havdalah," it means that he is retaining the kedushah of Shabbas even after he has departed from the Shabbas. As a result, he is among those who inherit Olam HaBa, because even during the week, he retains a part of Olam HaBa by extending the kedushah of Shabbas—a semblance of Olam HaBa.

A Tzaddik Leaves Behind an Impression of His Kedushah Even after He Has Passed Away

Now, this illuminates for us the association between the blessing over the candle on Motzaei Shabbas and the sending of

ENDS (ENDS ENDS (ENDS ENDS ENDS (ENDS (ENDS ENDS ENDS ENDS ENDS ENDS (ENDS ENDS ENDS ENDS ENDS ENDS

Shvilei Pinches

Yehudah to Yosef in Goshen. As we have learned, this was part of the preparation for galus Mitzrayim. Seemingly, one could inquire: What was the point? So what if it was the property of Sarah Imeinu, who sanctified herself in Mitzrayim? After all, Sarah Imeinu had already passed away.

The answer, however, is quite clear! Such is the nature of kedushah. Even after it has departed, it leaves behind a significant impression. Let us refer to Rashi's commentary (Bereishis 28, 10): "ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה, מגיד שיציאת "fand Yaakov" "And Yaakov" "And Yaakov departed from Be'er Sheva and went to Charan." The Torah informs us that the departure of a tzaddik from a place makes an impression. For, while the tzaddik is in a city, he is its magnificence, he is its splendor, he is its grandeur. When he has departed from there, its magnificence has gone away, its splendor has gone away, its grandeur has gone away. The Ahavas Shalom (ibid.)

explains that although the tzaddik has left the place, and its magnificence, splendor and grandeur have left with him; nevertheless, **the departure of a tzaddik from a place leaves (behind) an impression.** In other words, he leaves an everlasting imprint on that place.

This explains the reference in the Midrash to the mitzvah of Havdalah. We recite a berachah over the candle only after we have benefitted from its light. This indicates that only after we have been privileged to benefit from the kedushah of the illumination of Shabbas, is it possible to depart from her and extend her kedushah to the six weekdays. This illustrates the nature of kedushah; even after it has departed, it leaves behind a lasting impression; a part of its kedushah remains with us. This explains beautifully why Yaakov Avinu sent Yehudah ahead of him to Yosef to prepare the land of Goshen. For, although Sarah Imeinu had departed and passed on to the life of Olam HaBa, a profound impression of her incredible kedushah remained in Goshen!

Our thanks and blessings are given to those who donated for the publication of our weekly dvar Torah for the merit of אהינו בני ישראל

THE CONTROL OF THE PROPERTY OF THE CONTROL OF THE C

Family Madeb for the Refuah Shelimah of Lea bat Virgini

Arthur & Randi Luxenberg לזכות of their wonderfull parents, children and grandson

To receive the mamarim by email: mamarim@shvileipinchas.com

To sponsor or dedicate this publication, please call the Areivim office: 845-371-2760 or email info@areivim.com

EMERGENCY HOTLINE Dial: 845-371-2760 or Text: 914-490-8129 and type the word "EMERGENCY"

845-371-2760 | INFO@AREIVIM.COM | P.O. BOX 166 HILLBURN, NY 10931 | WWW.AREIVIM.COM

To subscribe to the Weekly Email, please email info@areivim.com and enter "Subscribe' into the subject line.

Please go to www.TorahAnytime.com to listen to Rabbi Shmuel Gluck, and other popular speakers, on TorahAnytime.

- THIS ISSUE IS DEDICATED IN HONOR OF Zisel Bas Rivkah, on her birthday

By Rabbi Shmuel Gluck

he Rambam in the beginning of the fourth Perek of Dayos explains that there are really more than the 613 Mitzvohs. In addition to the list that we are all familiar with, anything which will further our ability to serve Hashem is defined as a Mitzvoh. In essence, everything people do is either a Mitzvoh or an Aveiro.

The Akeida, in this Parsha, questions why Yakov mourned so much over Yoseph. Instead, he should have concluded that it happened, it was Hashem's will, and then he should have allowed himself to have closure. (His answer is not the topic of this article.) He then explains why people are required to have closure and, in general, support their emotional health.

The Akeida writes: Ki, K'mo Sheho'atzlus Hu Chesoron Hamoneya Tivei D'rishas Hashleimus, just as laziness is a lack of character and holds people back from properly serving Hashem, Kein Ho'asvin Hu Moneya R'tzono Mebakoshoso, so too, unhappiness (depression) holds people back from

properly serving Hashem. (While we accept that depression is a mental illness and is not in people's control there is still significant value to this statement.)

The message is that emotional and mental health is not a person's individual choice. People are responsible to live their lives and take actions, such as taking medicine, seeing professionals, and living a generally healthy lifestyle, in order to serve Hashem better. Emotional health is so important that Reb Moshe Feinstein writes in several places that protecting one's emotional health can be a reason to be excused from performing some Mitzvohs.

Contrary to how many people perceive the Torah, the Torah is often more concerned for our emotional, physical and financial health than we are. Following the Torah will always enhance the quality of our lives and we should appreciate that in order to increase our performance of Mitzvohs and love for Hashem.

Being Your Own Catalyst

any people are trying to grow, to become better people. Most of them succeed. The differences between people are found in the degrees of their growth and at what stage they (subconsciously) choose to stop growing.

At some point, many people lose interest, get diverted, or feel incapable of growing further than they already have. While "peaking" is the norm, when this takes place prematurely the growth achieved will not be sustainable. For the growth to become a part of them, they

will have to continue growing until they reach a specific plateau. If not, the urge to slide back will be too strong to resist. In essence, they have not really grown. There are many different plateaus in people's lives that are worthy of discussion.

There is one example which frustrates me terribly. That is because I cannot imagine how those who have grown do not appreciate that their growth is

sustainable and it does not define them.

I have a few friends who, after years of lacking any commitment to Yiddishkeit, almost never miss a Minyon. There is one catch, however. Someone has to call them up every morning. Otherwise, they just will not wake up. Their commitment is not a true one since the burden to fulfill their commitment is not theirs but rather someone else's. Any commitment where the person himself is not the catalyst is

The need to be your own catalyst applies in regard to waking up for

By Rabbi Shmuel Gluck

Davening, attending a class, showing up to work on time, and cleaning the house. Many people refuse and may be unable to undertake both an overall commitment and the burden to act on their own. Sadly, the distance between the two is often the difference between long term success and failure.

Why can't people accept a commitment to be their own catalyst?

1) Some people are used to other people doing everything

for them. Beginning with adolescence, they were overly catered to at every step of their life. The necessary safety net which should be placed slightly "out of sight" was clearly in view throughout their upbringing. Car services were always available when they woke up late. Their parents made the call to get them their first job when they would not do it on their own. They never had to lead in their lives. They were considered successful when they

artificially supported without reaching the plateau. Therefore, it is not followed instructions. They believe that someone will always be there to lead them and that leading is never going to be their responsibility.

> As a part of my Choson Shmooze (It would serve women well to hear a mirror version of this thought in their Kallah classes), I describe this challenge to Chasanim. I explain to them that wives must respect their husbands. She won't respect him if she is the one who has to wake him up even if he wakes up each time she reminds him. Certainly, she won't respect him if she has to tell him several times before he gets up. His insistence that he never missed Davening won't be enough to garner her respect. She will be frustrated that his davening, or getting to work, is, for some inexplicable reason, her problem.

"Any commitment

where the person himself

is not the catalyst is not

sustainable."

The reason a wife, as well as an employer, partner, and peer, would become frustrated at having to monitor someone else is for the following reason. Most wives are less focused on whether their husband goes to Shachris or goes to work as much as they are concerned whether he is a person who goes to Shachris or takes work responsibly. Many wives have told me that they are bothered less by the fact that they don't have enough money to pay their bills than they are by the fact that they don't believe their husbands take the responsibility seriously. If he isn't his own catalyst then he won't be respected. This alone should motivate people to become more proactive.

2) To be a catalyst people must have a passion and a vision, seeing the task as a mission. That requires people to believe that if they take the initiative they can change the world or, at least, their own small part of the world. That requires an understanding of why they are expected to do what they are doing.

If the interest in Davening is only because they want to be an active part of a community, they have no mission and will always need someone to remind them. I know many people that have no interest in their work and show up only because they have to. Others will recognize if a person lacks passion and they will be unable to completely respect them for that reason alone.

As a side note, many parents worry that their children seem not to be motivated to do anything. They are afraid that "nothing will become of

them". In reality, the vast majority just have not found their passion, but they will. Everyone knows someone who became focused after years of doing nothing. They finally found their passion.

3) **Some people's nature is to follow.** They aren't leaders. They find it difficult to take the first step, even for something as simple as being the first one to say, "I'm sorry" to someone else. Nevertheless, they will comfortably respond if the other person takes the initiative. Until marriage, most people can succeed as followers. Eventually, when their spouse and children rely on them, they must grow beyond this seemingly harmless weakness.

Being a catalyst is not only required to help people become accustomed to achieving growth for specific tasks. It is also important to enable people to accept responsibilities. Some examples are: to take something more seriously than you have in the past, to undertake a project, or to make the effort to become friendly with someone who can become a role model for you.

By definition, becoming a catalyst is saying to oneself that I will do (or become) someone I am not. A catalyst, by definition, creates change and people should not be insistent that they cannot change. Finding it difficult to change does not make it less necessary for successful living than for those to whom it comes naturally.

If you appreciated this week's thoughts, please consider listening to similar thoughts from Rabbi Shmuel Gluck on Torah Anytime.

Story from "Torah Tavlin" By Rabbi Dovid Hoffman

he Torah relates in great detail how Yosef searched for his brothers and eventually found them in Dosan. When they saw him coming towards them, they plotted against him to kill him: "יתנכלו אתו". Rashi makes a mystifying denotation from these words: אֹתוֹ". ** "כמו אָתוֹ עָמוֹ כלומר אַלִיו (The word) אַלִיו is like אָתוֹ meaning יש - as if to say אַלִין (towards him)." Many commentators struggle to provide an explanation to this terse statement of Rashi.

In relation to this Rashi, an unbelievable story is cited in numerous sources, including "Shem HaGedolim" of the Chid'a, "Tzror Hamor" of R' Yosef Sabo ZT"L, and "Aisan HaMizrachi" of R' Avraham Rappaport ZT"L of Lvov. To preface this story, it is noteworthy to mention a related story involving the renowned Tzaddik and Mekubal, R' Shimshon of Ostropol ZT"L HY"D (was killed Al Kiddush Hashem by the Cossacks during the years of 1608-1609 - שות"ח). It is told that R' Shimshon, who was totally familiar with the secrets of Kabbalah, and authored two seforim on Kabbalah, decided one day to compile a complete kabbalistic commentary on the Talmud, to illuminate the secret and hidden meanings of this enormous body of Jewish learning. With the assistance of a number of other mekubalim, they made good use of their extensive knowledge of esoteric wisdom and completed the complex work after considerable labor.

However, R' Shimshon was a holy Tzaddik who strove for complete truth, and he subjected the writings to the test of a dream, a שאילת חלום, and the answer he got to his question was that the work was too lengthy and elaborate.

Together with his kabbalistic friends, he began the process of cutting and editing until he was able to make it considerably shorter. Then, he posed the question again, but the answer that came back was the same: it was still too long.

Again and again, he cut the work down, but each time, the response was that it was not sufficiently precise and clear. When R' Shimshon had made the manuscript as short and concise as he could, he discovered that what he had written was the commentary of Rashi, the great Rabbeinu Shlomo Yitzchaki ZT"L, the accepted commentary on the Talmud.

מעשה אבות...סימן לבנים

How did Rashi come to his great knowledge of the hidden and revealed portions of the Torah and Talmud? The story that is quoted in the above-mentioned sources is that a Kabbalist by the name of Nachman bar Shmuel wished to learn the source of Rashi's wisdom and prostrated himself in prayer by the gravesite of Rashi for many days and nights.

Suddenly, he saw smoke rising from Rashi's grave and a streak of fire burst forth. He heard an otherworldly voice ring out: "You are not like Rashi, for he gave his entire life over to the words of Torah and he greatly increased Torah amongst the Jewish people. Stop your tears and supplications, for the gates of tears (שערי דמעות) have been shut before you."

Nachman bar Shmuel did not give up. "How can it be," he asked, "that I have no recourse? Why are the gates locked?"

A vision was then shown to him but he did not recognize it nor understand its meaning. With great trepidation and fear, he decided to throw caution to the wind. "Please," he shouted, with tears rolling down his cheeks, "if I am deemed a Torah scholar in your eyes, allow me to learn the secrets of the righteous, for Tzaddikim are considered alive even after their deaths."

A second burst of flame arose from the grave, and the voice rang out, "Now, hear it from the mouth of Rashi himself."

"I am Shlomo ben Yitzchok," began a soft, pleasant voice. "I fasted 613 consecutive fasts, aside for Shabbosos and Yomim Tovim, until I was able to produce my commentary on the Written and Oral portions of the Torah. The Heavenly Tribunal found favor with me, but the accusatory angel argued with the Holy One Blessed be He, until the son of Amram (Moshe Rabbeinu) came along and explained the words 'ויתנכלו אתו' as follows: Praiseworthy is Shlomo ben Yitzchok whose sole intention is for the sake of Heaven. 'יאתו עמו' - He has already taken the portions of Avraham, Yitzchok and Yaakov, 'אתו עמו' - I already gave him my portion, 'כלומר אליו' - in other words, I gave the Almighty's portion to him."

The voice of Rashi went on to say that if one understands this, he will ascertain many of the secrets of life, in this world and in the next, including the war of Gog and Magog, and the death of Moshiach ben Yosef. Who can fathom the greatness of the holy Tzaddik, Rashi?

Divrei Torah Inspired by the Torah Commentaries of RAV SHIMSHON RAPHAEL HIRSCH ZT"L

Parshas Vayigash - Growth through the Conflict of Kings David Gurwitz

Chanukah is nearly over, but the light of the neis Chanukah remains and continues.

In fact, the *gematria* of *neis* (110) *Chanukah* (89), with the seven letters and the *kollel*, is 207, which we now know is the value of *ohr* and of *ain sof*.

Rav Shamshon Raphael Hirsch zt"l discusses the word neis at length in one of his drashos on the month of Kislev. Be'ezras Hashem, in a future series, following last year's focus on Rav Hirsch's commentaries on the parsha and this year's focus on the juxtaposition of his commentaries on the parsha with his commentaries on the parsha's related kappitel of Tehillim, perhaps we can study Rav Hirsch's fascinating and inspiring views of the power of each month for an entire year.

Neis, he says, describes a miracle that reveals Hashem's Presence and indicates a raised, clearly visible signpost, pointing to the place where the leader has established his post of command, like a banner - another meaning of the word neis - where the army as a klal, as well as each of its members, the prat, is expected to move. While the word osiyos, signs, also refers to a specific idea or truth, nissim indicates reassurance that Hashem is watching and that His will guides all movements. We are to look to these banners whenever there is uncertainty about the future.

This idea of the klal and the prat, if you will, is seen in the parsha and in the Tehillim.

This week, we read about a struggle with incredible ramifications, between Yehudah and Yosef, the forerunners of kings, and the future coming of *Moshiach*.

Tehillim kappitel 48, Shir Mizmor Livnei Korach, is the Tehillim associated with Parshas Vayigash by the Rodelheim Siddur. Rav Hirsch discusses the only time the Torah calls a historical event a neis, regarding Korach, where it says, "Vayihiyu leneis - And they - Korach and his followers - became a sign." They became an eternal warning. Perhaps that is one way that they are connected - Korach.

Rav Hirsch describes this *kappitel* as the manner in which Hashem reveals His greatness to the other nations through *Klal Yisroel*. He does so regarding the *parsha* as well.

In kappitel 48, posuk 5, it states, "Ki hinei, hamelachim no'adu avru yachdov - For behold, the kings had assembled and they also came away together." Dovid Hamelech is showing the

heights of Yerushalayim and Har Tzion as a guide for both private and communal life. Again, we see this concept of the *klal* and the *prat*.

In the *parsha*, Rav Hirsch shows how even the Mitzriyim were happy that Yosef was reunited with his family. What an example of fine character Yosef must have been for even the lowly Mitzriyim to see the greatness of the Jew.

Rav Ezriel Tauber writes about the difference between Yosef and Yehudah in his *sefer*, "As In Heaven, So On Earth." He says that Yosef represents the prat, the individual, while Yehudah represents the klal. Yehudah, the scion of Moshiach ben Dovid, reacts to the alleged theft of the goblet by Binyomin such that all of the brothers should be treated as one entity. Yosef, the tzaddik, survives in golus independent of the nation. Rav Tauber concludes that a Yosef-based era allows for individuals to be lost, while a Yehudah era does not, and will prevail as we approach Yemos HaMoshiach. Therefore, Moshiach ben Dovid and his redemption will be for all.

Rav Tauber also explains the fascinating difference between the names Yosef and Yehudah. First, the name Yehudah ends in a Hey, representing malchus. The Hey is missing in Yosef's name, as is the final malchus.

Second, while Yosef was king over Mitzrayim, overcame all tests, reorganized the government and financed an empire, his name ends in sof, meaning end or limited. Yehudah's name is made

up of the letters of Hashem's Name, along with the letter Daled, symbolizing humility and his existence as an extension of Hashem.

Rav Hirsch discusses *Moshiach* as well, articulating many, many *pesukim* throughout *Tanach* relating to literal plant and tree growth, and the specific *posuk* in *Zechariah* which states, "*Ki hineni meivi es avdei tzemach - For behold, I will bring forth my servant, the young sprout."* A quiet, steady growth like a plant will be the plant of history, prepared before we can see it. He calls the *menorah* a tree of light, which is what we read during *Chanukah*, carrying its own source of *shemen* through the olive trees which ripen, wherever it may go in *golus*, and indestructible and independent of its environment.

The letters on the four-sided *dreidel* are the first letters of the words *neis gadol hayah shom*. The *gematria* of the four letters equals the numerical value of *Moshiach*. May the *neis Chanukah* serve as the banner which always enlightens our eyes and hearts to see the *tzemach* of all events as growing - just like we lit the increasing number of lights - towards that goal.

Our recital of *Es Tzemach Dovid* in the *Shemona Esray* ends with the words *matzmiach keren yeshua* – *who causes the pride of salvation to grow*. The first letters of this ending phrase are *Mem, Kuf,* and *Yud* – spelling the word *Kayom* (to endure), which has a value equal to the total number of *Tehillim* - 150. May we see and hear and internalize and help sprout the voice of *Dovid Melech Yisrael Chai, Chai, V'kayom* - through the *kiyam* of the 150 *Tehillim*.

Parashas Vayigash תש"פ תש"פ

ויתן את קלו בבכי וישמעו מצרים וישמע בית פרעה

He cried in a loud voice. Egypt heard and Pharaoh's household heard. (45:2)

When Yosef wept, the entire country heard; so respected was he in Egypt. Word quickly spread throughout the palace and then throughout the country: Yosef was weeping! Chazal (Bereishis Rabbah) state that Yosef's cries were conciliatory in nature, meant to assuage his brothers' feelings of guilt and shame. Why was he appeasing them? He was the victim. They were the "aggressors." It should be the other way around.

Horav Yeruchem Levovitz, zl (cited by Bad Kodesh), posits that herein lies an important concept concerning interpersonal relationships. Just as the "Shulchan Aruch," Code of Law, addresses the rights of the victim who was slighted, hurt by his fellow, so, too, a complete set of laws addresses how the victim should act vis-à-vis his assailant. We have laws concerning the method and the amount of payment that the mazik, damager, must pay his victim. We have laws that teach how one asks for forgiveness, and how he expiates his sin. Likewise, we have laws regarding the manner in which the victim should accept the apology, admission of guilt and ensuing penance in order to absolve the perpetrator.

Let us face it; when someone harms us, we neither jump for joy, nor are we ready to forgive the aggressor. Let him sweat it out, just as I sweated it out. I suffered; let him suffer. I am going to stretch this out for all it is worth. This is human nature, and it is, thus, natural for people who have been hurt to act in this manner. We are different. Our Torah, as interpreted by *Chazal*, teaches us not to be vengeful, not to make our provoker, assailant, antagonist, suffer as we have suffered. When someone seriously offends me, I am not interested in his apology. Let him leave me alone. He has done enough damage. I am neither interested in seeing his face, nor in hearing his contrition. If anything, I want to see him squirm. I would like him to owe me forever. Let him not feel that he has gotten off with an apology.

People often employ a similar attitude when it comes to paying back a favour. Since I want the person for whom I did a favour to always be in my debt, I do not accept favours from him. Of course, the official "reason" is that I do not like to accept favours, because I am not comfortable being beholden to others. The real reason, however, is that I enjoy when people "owe" me. This is wrong. When someone wants to give me a gift, I should accept it with a smile.

Likewise, when someone begs my forgiveness, I should respond positively, with a smile: "Sure, I forgive you." This was Yosef's message to his brothers: "I bear no grudge. I forgive you wholeheartedly. As I have nothing against my younger brother, Binyamin, so, too, are my feelings toward you amicable."

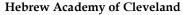
ויאמר יוסף אל אחיו אני יוסף העוד אבי חי ... ויאמר יוסף אל אחיו געונא אלי ... ויאמר אני יוסף אחיכם אשר מכרתם אותי מצרימה גשו נא אלי ... ויאמר אני יוסף אחיכם אשר

And Yosef said to his brothers, "I am Yosef. Is my father still alive?" ... The Yosef said to his brothers, "Come close to me, if you please," and he said, "I am Yosef, your brother... me, whom you sold to Egypt." (45:3,4)

Anyone who reads these pesukim is struck with the same questions: Why did Yosef repeat, "I am Yosef"? He stated in pasuk 3, "I am Yosef," and immediately in pasuk 4, he repeated, "I am Yosef." Furthermore, the first time that he "introduced" himself, his brothers' reaction was one of fear and disconcertment. Why in his second "introduction" did he reiterate, "Whom you sold to Egypt"? Obviously, this was a sore point, as their reaction evinces. Why rub it in? The Sfas Emes offers a powerful explanation which teaches us an important lesson in avodas Hashem, serving the Almighty. When Yosef originally introduced himself by saying, "Ani Yosef," the brothers were frightened. They saw before them a wholly righteous, totally committed Yosef, who, despite having lived in the decadence of Egypt, far removed from the spiritually pristine environment of his home, had been able to maintain himself on a spiritually refined plateau. Imagine, had he not been deprived of a Jewish home for this period, he would have been that much greater. This was a compelling reason to be frightened.

When Yosef observed his brothers' reaction, he became concerned, because they were wrong in their assumption. Thus, he countered, "Ani Yosef...whom you sold to Egypt." He was in effect saying, "Do you want to know how I achieved such spiritual distinction? It was specifically because I was in Egypt, away from home. My eminence in Egypt is a result of my ability to overcome temptation, pain, loneliness, filth and a harsh physical and spiritual environment. All these years of travail since 'you sold me' to Egypt transformed me from the Yosef at home with remarkable potential, to the Yosef, viceroy of Egypt, replete in my spiritual observance and commitment. Egypt was the spiritual crucible that honed and tempered me for this position."

We have no idea what catalyses our spiritual achievement, but, in all probability, the very travail that might have embittered us and provoked serious questioning on our part has become the catalyst for our success. A distinguished rosh yeshivah, who has earned a reputation as a gaon and tzaddik, related how he had achieved such distinction. During his youth, he was among the elite students in a premier yeshivah in Eretz Yisrael. A well-to-do businessman chose him as a chosson, son-in-law (obviously the young couple met and were attracted to one another). Sadly, this man used much of his wealth to pamper his spoiled children. (This is not always readily apparent when boy meets girl.) Thus, it did not take long before the young husband realised that as far as his wife was concerned, his primary function in their marriage was to cater to her irrational whims. She acted as if he were another one of the many toys that her father had purchased for her. In short time, they

divorced, and the girl's family initiated a smear campaign that practically destroyed his reputation and emotional well-being.

One of his friends encouraged him to pay a visit to the tomb of Rabbi Shimon Bar Yochai. He listened and spent some time there immersed in fervent and passionate prayer, storming the Heavens for a positive ending to his travail. One night, thinking that he was alone, he raised his voice in prayer, "Hashem! I can no longer take it ... I am about to give up hope...Please have mercy on me in the merit of the holy *tzaddik* who is buried here. Help me!" As soon as he concluded his prayer, he noticed that another Jew had been in the room where he was praying. The man approached him and asked, "Please tell me your story. Perhaps I could help. If not, I can at least listen. At times, having someone who will listen is in and of itself comforting."

The man listened to the entire bitter story of this young man's life: his outstanding success as a scholar; his failed marriage; and the ensuing slander to which he was subjected. It was a bitter tale, but then many people endure various challenges - both physical and emotional; some are able to navigate through them better than others. This young man was apparently drowning. The stranger addressed him, "You are a scholar, and, as such, you are certainly aware that the tzaddik that is interred here (Rabbi Shimon bar Yochai) endured much travail and pain, years of living in hiding without family, so that the government who wanted him dead would not succeed with their plans. He had no food, no clothing, but he kept on studying Torah amid terrible depravation. It is because of what he experienced that he was able to reach the pinnacle of success that he achieved. You should know that some of our greatest and most illustrious gedolim, Torah giants, climbed the ladder of success on rungs of pain and affliction. They reached the apex of Torah scholarship through toil, sweat and tears. Your present experience will catalyse your ascension to the heights of Torah and yiraas Shomayim, fear of Heaven. Never lose faith; never give up hope. Follow the lesson taught by Rabbi Shimon bar Yochai, and you, too, will one day look back at this travail as the catalyst for your success in Torah."

It was a moving and inspiring speech, but it was not enough. The young man was a delicate soul who had been thrown around like a rag, and persecuted by a spoiled wife and her doting, foolish father who was responsible for her immature attitude toward life. He required something more, someone contemporary who had suffered and endured. He needed to hold onto someone to whom he could personally relate.

The stranger continued, "Let me tell you about someone whom I personally know, an individual who achieved the epitome of righteousness, a miracle worker whose connection with Heaven was evident, who was guided by Ruach HaKodesh, Divine Inspiration, on a regular basis. I refer to Horav David Moshe, zl, m'Kretchnif, Admor of Rechovot. One day, a close student asked him what turning point in his life had catalysed his incredible rise to spiritual eminence. The Rebbe replied: 'Auschwitz. Prior to the Holocaust, I was just another student. When I came to Auschwitz, I decided that I was dedicating my life wholly to Hashem. I would do it all: keep every mitzvah with utmost mesiras nefesh; self-sacrifice; study Torah, regardless of the danger; sing zemiros on Shabbos, even though there was no such thing as a Shabbos meal. As I carried heavy cinder blocks on my shoulders, however, I sang Shabbos zemiros. Whatever I have achieved in the realm of spirituality is solely due to my experience in Auschwitz!""

The Jew concluded with a simple, but profound, insight, "Do you know the difference between a train and an airplane? An airplane can go anywhere with great speed. A train can only go so fast and is limited to areas that can support rails. The real difference, however, is something else. A plane is not encumbered, while a train is land-based and, thus, can only travel where there are no obstacles in its path. A plane simply flies over the obstacles. Once you detach yourself from the ground, from your attachment to earthiness, you will soar. Hashem has mercifully taken you 'off the ground.' The world that you lived in until now turned against you. You have been granted the opportunity to soar to the Heavens. Change your life and return to the bais hamedrash which used to be your home, and you will see in due time that nothing will stand in your way."

The young man listened and, for ten years, he immersed himself in Torah study. His fear of Heaven became strengthened, as did his Torah erudition. These ten years were his spiritual gestation period during which he merited an unprecedented feeling of closeness to Hashem, an encyclopaedic knowledge of Torah, and a lofty attitude toward *mitzvah* observance — achievements which could not have been realised without the travail that refined him by "lifting him off the ground," so that he could soar to the Heavens.

ולא יכלו אחיו לענות אותו כי נבהלו מפניו

But his brothers could not answer him, because they were left disconcerted before him. (45:3)

Rashi explains that the brothers were overwhelmed with shame. The humiliation of confronting Yosef after all these years, facing the error of their original decision, was too much. It agitated them to know that before them stood Yosef. It brought dread to their minds, and prompted their anxiety: "What is going to happen now?" All of this is understandable. Fear is an acceptable reaction at such a time, but shame? Why should shame take centre stage over fear? Indeed, at the end of Parashas Va'yechi (50:15) when the brothers acknowledged that now that Yaakov Avinu had left this world, and it was they and Yosef – without any parental interference – they had reason to become anxious. They wondered if now that their father's protection was history, Yosef might take revenge. Even after years of reconciliation with Yosef, and living in Egypt as beneficiaries of his extraordinary generosity, they feared repercussions. If this is how they felt now, they surely felt fear when they first heard the words, "Ani Yosef, I am Yosef." Why does Rashi say that they were disconcerted due to the bushah, embarrassment?

Horav Gershon Liebman, zl, Rosh Yeshivah of Novoradok in France, explains that this allows us a window into the extraordinary level of yiraas Shomayim, fear of Heaven, evinced by the Shivtei Kah, tribes of Hashem, the brothers/sons of Yaakov Avinu. For them the emotion of embarrassment superseded the emotion of (personal) fear. Fear is an unknown: Will I be punished? Will I not be punished? Will I get into trouble for what I did? Will I not? Bushah, embarrassment is an absolute reality. It is the cognitive realisation and acknowledgement that one has done something negative for which he is ashamed. When this bushah involves men of such spiritual stature as the Shivtei Kah, it constitutes bushah nitzchis, eternal shame. Such shame trumps any physical fear that they might have felt. Thus, all they were concerned about was the spiritual humiliation with which they would now be compelled to live.

ויפול על צוארי בנימן אחיו ובנימן בכה על צואריו

Then he fell upon his brother Binyamin's neck and wept; and Binyamin wept upon his neck. (45:14)

Chazal (quoted by Rashi) comment that Yosef and Binyamin wept over the destruction of the Sanctuaries that would be burnt in their respective territories: the two Batei Mikdash that would stand in Binyamin's portion of Eretz Yisrael, and Mishkan Shiloh in the portion of Yosef's son, Ephraim. The question is obvious: Why weep over the destruction of the other's territory? What about his own personal loss? Yosef should have wept over the Mishkan, and Binyamin should have poured out his emotion over the Batei Mikdash. The question came up during the emotional meeting between two Admorim, Chassidic leaders, who, albeit having survived the Holocaust by escaping from Europe, saw the tragic decimation of their Chassidus with the murder of thousands of their followers. The Belzer Rebbe and the Gerrer Rebbe, the Imrei Emes, met in Eretz Yisrael. These two leaders of the largest Chassidic courts in Poland were devastated by the destruction. The anomaly of Yosef and Binyamin's "misplaced" fears arose. Their answer was succinct and typical: "One weeps for his friend's destruction. One does not cry over his own losses. He moves on and rebuilds."

One takes the pain of loss and replants it as the foundation of his next achievement. The *Ponovhezer Rav, zl,* lost his *yeshivah* and most of his family during the Holocaust. He came to *Eretz Yisrael* physically broken and emotionally distraught. Yet, he did not for one moment defer to his pain. He made up his mind to apply all of his strength to rebuilding. He was asked how he was able to reconcile himself with the pain of the loss of his congregation, his *yeshivah* and his family. He replied, "Every tear is another brick in the Ponovezh infrastructure. Every *krechtz,* moan, is another *shtender,* lectern, in its *bais hamedrash*. I am applying the pain as a building block, as the muscle, the source of energy, for continuing to build."

Perhaps we may supplement an alternative thought. When a community sustains a major calamity, its leader experiences a dual misfortune. He feels for the loss of the community:

its pain, its deprivation. He also feels a personal and private bereavement. These were "his" community, "his" students, "his" friends, "his" colleagues. A true leader does not allow his personal pain to control him. He moves on. He has to think of others. Another leader, however, can be sensitive to his colleague's personal pain. Yosef wept for Binyamin's personal loss, his private pain over the loss of the *Batei Mikdash*, because he knew that Binyamin would not weep for himself — only for others. Likewise, Binyamin cried for Yosef's loss, since, after all, someone had to.

ובני בנימין בלע, ובכר ... חופים וארד

Binyamin's sons: Bela, Becher...Chuppim and Ard. (46:21)

The names that Binyamin gave his sons were unique in the sense that each name in some way alluded to Yosef and the troubles that he had encountered. *Chazal (Sotah* 36b) elaborate upon the meaning of each name. It demonstrates to us how overcome with grief Binyamin was over the loss of his only brother (from the same mother, Rachel *Imeinu*). Of particular interest is the name Chuppim, which he gave "because he (Yosef) did not see my *chupah*, marriage canopy, and I did not see his *chupah*." The lesson to be derived from here, comments the *Ponovezher Rav, zl*, is the degree of grief with which Binyamin lived his life. During all the years that Yosef was missing, never

did Binyamin's faith and hope waver that perhaps, by some remote chance, Yosef, his lost brother, would return. What a powerful lesson and example of hishtatfus b'tzaar ha'zulas, sharing in the pain of another Jew. Every time Binyamin would call or speak to one of his ten sons – and it was often – he was reminded of Yosef and of the travail that he was experiencing. If his brother was suffering, so would he. How did his personal suffering ease Yosef's plight? It did not, but, when one Jew suffers pain, his brother should feel it, because we are all family.

Horav Chaim Shmuelevitz, zl, was wont to underscore the name Chuppim, Binyamin's second youngest son. With this name, Binyamin recalled two aspects of his separation from Yosef: "He did not see my chupah; and I did not see his chupah." The Rosh Yeshivah taught that this is an understandable milestone for Binyamin to record. How much he would have wanted his brother to share in his simchah, joy; to dance with him, to play an integral role at this special event in his life. This is all comprehensible and acceptable. The fact that he grieved over his personal lack of attendance at Yosef's marriage canopy is in and of itself a plateau of emotional sharing and caring which goes beyond the norm. Imagine, Binyamin lamented the fact that he could not share in his brother's joy. This is pure selflessness at its apex. He wanted to share and give joy to his brother on his auspicious day, and, if he could not, he had a reason to grieve. This is the pinnacle of *hishtatfus*, sharing, because it is all about "him," not "me." The only way that one can achieve such an elevated level of caring is by always thinking only of others and not of oneself.

Va'ani Tefillah

כי קל שומע תפלות ותחנונים אתה Ki Keil shomea tefillos v'sachanunim Atah.

For G-d Who hears prayers and supplications are You.

Hashem Yisborach has many treasuries, of which the most abundant is called otzar matnas chinam, the treasury of free gifts. This treasury, explains the Chiddushei HaRim, has an endless cache of goodness. One can tap into this extraordinary source of tov, good, only if he sincerely feels that he has no claim on G-d, i.e., that Hashem owes him nothing. He has done nothing which he feels "obligates" Hashem to remunerate him. When one recognises that he is really "nothing," unworthy of Hashem's favour, and then pleads for a matnas chinam, free gift, he is ensured of being answered affirmatively with boundless bounty.

In his commentary to *Devarim* 3:23, *Rashi* defines *tachanun* as a requirement for *matnas chinam*. Those who are truly righteous are acutely aware that no human can claim that Hashem "owes" him, because no one is that worthy. Hashem owes no one. Such a person uses the term *tachanun* when praying for himself, because he cannot say that he "needs". He does not make demands of Hashem. When this same righteous Jew prays on behalf of the community, however, he uses the term *tefillah*, because *Klal Yisrael* as a community is in need of Hashem's help.

To sponsor a mazaltov, simcha or yartziet, email: peninim@dvar.info

Parashas Vayigash

Judgment Day

15 hundred ninety seven, 698, 699, 700. Finished."

"What did you finish, Shaya?"

"I finished counting out the money that I am going to pay back to the king's loan officer."

"My dear husband, I did not know that you borrowed 700 silver pieces."

"I didn't."

"Then why are you paying it back?"

"I actually borrowed 1000 silver pieces, but I am only paying back 700."

"How do you propose to get away with that, Shaya?"

"Don't worry, Miri. I have it all worked out. I will tell the king's officer that I performed many favors for him during the time of the loan. I am also paying him back with newer coins than he lent me. They should be worth more to him."

"My dear husband, I do not wish to spoil your plans. However, do you realize that you are dealing with the king's loan officer? He is an honorable and influential man. I would be surprised if he accepted such excuses. He wants the loan paid in full."

"I realize that, Miri. However, I am a very good talker. Trust me. I know what I am doing."

"Okay. Don't say that I didn't warn you."

The day of the loan payment approaches. Miri makes one last attempt to change her husband's mind, enlisting the children's help.

"Abba, we don't want anything bad to happen to you. Please pay back the whole loan to the king's officer."

Shaya becomes angry.

"Don't tell me how to conduct my business affairs! I am doing this for your own good. I will pay less money and we will have more left for ourselves. Stay out of my way!"

And so the day finally arrives. Shaya packs up his 700 silver coins and sets out for the royal palace. He comes to the gate and is ushered in to the chamber of the royal loan officer.

"Yes, loyal subject. What is your business here?"

The officer sits behind a large oak desk. He is dressed in royal robes. Surrounding him are his deputies and servants, who stand ready to carry out his every command. Shaya's knees begin to feel weak.

"I repeat, WHAT IS YOUR BUSINESS HERE?"

The voice thunders in Shaya's ears. The deputies and servants look on impatiently. Shaya wants to speak, but he is petrified from fear.

03 03 ® 80 80

"We will be terrified on the Day of Judgment ... Yosef was the youngest of the brothers, yet they could not stand before his reproof." (Medrash Rabba 93). As the verse states, "And his brothers were not able to answer him because they were panicked" (Bereshis 45:3). The previous story was adapted from a parable of the Dubno Maggid, illustrating the fear that we should have for Yom HaDin. Yosef HaTsaddik was only flesh and blood, and the brothers were terrified by his reproof. How much more so should we be afraid of the judgment of The King of Kings, The Holy One Blessed Be He.

Kinderlach . . .

Many things are unpredictable in life. However, one thing is for sure: Yom HaDin will come. Many people try to help us prepare for that day. Our parents give us a good start in life. Teachers educate us in the ways of Hashem. Rabbis and community leaders try to keep us on the straight path. They are all here to help us. Just like Shaya's wife and children tried to help him. Listen to them. Do what they say. Help yourself. Prepare for the big day.

Royal Blood

"Hello, Avi. How do you feel? You must be hungry. Here is an apple for you. Lunch will be ready in a few minutes."

"Thank you Imma. This apple sure is yummy. Imma, can you help me with my homework assignment?"

"I'll try, Avi dear."

"We have to draw a family tree, and speak about some of the accomplishments of our ancestors."

"That is a big job, Avi. Let me think for a minute where we should begin. In the meantime, here is your lunch. Start with this

bowl of hot soup."
"Imma, you're a great cook."

"Avi, my grandfather came to the United States when he was a young child. He was born in a *shtetl* in Eastern Europe. His family had lived there for many generations. His grandfather was the Rav of the *shtetl*." "Really, Imma? We have an ancestor who was a Rav in Eastern Europe?"

"That's right Avi. He was a big Talmid Chochom. He learned through the entire Talmud fifty times. He also knew the Shulchan Aruch. He was able to poskin (make halachic decisions) in all areas of Jewish law."

"That's really something, Imma. I never knew about him."

"He was a well respected man, Avi."

"I really feel different about myself and our family, now that I know that we had such a special great-great-grandfather."

"If you trace our family tree back farther,

you will find even greater people, Avi."
"Please tell me about them Imma. I am so interested."

"Let's begin at the beginning. Avraham Avinu was the first Jew. He had a son named Yitzchak, who had a son named Yaakov. Yaakov had twelve sons, who became the heads of the tribes of Israel. Yosef, his second youngest son was sold as a slave and taken down to Mitzraim. There he was thrown into prison on false charges. However, Hashem was with him the entire time, and he was miraculously freed from prison to become the second in command to Pharaoh, the King of Egypt." "That is truly amazing."

"It certainly is, Avi, but Pharaoh and his other officers were not completely happy with it. They recognized Yosef's great skills, and Heavenly blessings. However, it was still a disgrace to Egypt, the world's leading nation, to have a leader who was once a lowly slave."

"We know how important royal blood is." "Right, Avi. The verse in this week's parasha explains how pleased they were when Yosef revealed his identity to his brothers. 'And the word spread into the house of Pharaoh that Yosef's brothers had arrived. And the matter was good in the eyes of Pharaoh and in the eyes of his servants.' (Bereshis 45:16)."

"What was so good about the news, Imma?"

"The Ramban explains that Pharaoh and his servants now saw that Yosef came from a highly respected family. They saw that a man of his lineage was truly fit to sit in the royal court. Therefore they were happy." "Please tell me more, Imma."

"The famine was supposed to last for seven years. When Yaakov came to Egypt, the famine stopped. This was not the first time that prosperity followed him. Lavan became a wealthy man during his stay in his household. Yaakov Avinu was man whose righteousness was world renowned and respected."

"He was our ancestor."

"That's right, Avi. We are all descended from him. We have royal blood in our veins." "Imma, that makes me feel very good."

Kinderlach . . .

In our day and age, many people are searching for their identity. The Jewish people have never had such an "identity crisis." We know exactly who we are. We are the descendants of Avraham, Yitzchak, and Yaakov. Our ancestors include the world's greatest people - Moshe Rabbeinu, Miriam, Pinchas, Yehoshua, Shmuel HaNovi, Dovid HaMelech, Yirmiyahu, Rebbe Akiva, Rachel, Rebbe Shimon Bar Yochai, the Rambam, Rashi, Rav Yosef Karo, The Arizal. The list can go on and on. We would need a lot of paper to draw our family tree. We would need even more paper to write about all of their accomplishments. B'ezrat Hashem, our deeds should measure up to their standards.

All rights reserved to the author ❖ Please direct all inquiries concerning this publication to (02) 585-2216. #1103#

ייגש <u>ויג</u>ש

לכלם נתן לאיש חלפות " 45:22 שמלות, ולבנימן נתן שלש מאות שלות, יכסף וחמש חלפת שמלות

"To each of them (Yosef's

brothers) he gave changes of clothing; but to Binyamin he gave three hundred pieces of silver and five changes of clothing." In Parshas Vayeishev, the Torah tells us that Yaakov loved Yosef more than all his sons since he was a Ben Zekunim, a child of his old age, and he made for him a special garment – כתנת פסים. The Torah then tells us, "ויראו אחיו כי אתו אהב אביהם מכל אחיו וישנאו אתו "Yosef's brothers saw that their father loved him more than all the brothers, and they hated him." The Torah explicitly tells us that the hatred the brothers had for Yosef was because of the special love that Yaakov showed for him. How could Yosef repeat the same mistake his father made, and give Binyamin much more than the rest of the brothers. While this was brother to brother and not father to son, nonetheless, his doing so could have potentially created jealousy, or worse, hatred like the brothers had for him. Why do it? What is even more perplexing, is how could it be that Yaakov Avinu could make such a fundamental mistake like showing love for one child over another? In the incident where Binyamin needed to go down to Mitzrayim, Yaakov seemed to insinuate that it was only Binyamin he really cared about, and the other brothers were not even close to important as Binyamin. Why did Yaakov continue to act in this manner, which could only cause more strife and hatred?

"Yaakov loved Yosef more than all of his other sons because he was a child of his old age, and he made him a fine woolen tunic." What was Yaakov thinking when he gave Yosef more than the rest of the brothers? Surely it would incite jealousy. Shabbos 145b - The Talmidei Chachomim of Bavel would wear fancy clothes because they were not fully proficient in the Torah Hakdosha. A true Talmid Chochom achieves recognition through his wisdom, while one who is not fully proficient can only acquire this recognition with artificial means such as wearing fancy clothing. Yaakov taught Yosef the hidden secrets of Torah. He did not want the brothers to become jealous. He gave Yosef "fancy clothing" so that the brothers would think that Yaakov needed to give him fancy clothes because he was not fully proficient in Torah. In other words, the brothers had nothing to be jealous of because they were in fact greater than Yosef. Yaakov was trying his best to avoid jealousy amongst the brothers. The brothers saw through this plan, and were jealous of Yaakov's special relationship with Yosef in Ruchniyos. (חתם סופר)

Yaakov Avinu loved Yosef more than his other children because Yaakov knew that Yosef delved into the true wisdom of the Torah. Yosef's brothers hated him because

The Favorite Son

they did not recognize his great attributes. The reason that his brothers did not know his greatness was because Yosef was a Tzenuah. He acted modestly and did not flaunt his greatness. (מועם מגדים)

45.28 "ויאמר ישראל רב עוד יוסף בני חי $^{\circ}$ – When Yaakov says, "רב" he is referring to Eisav, as the Posuk says, "ורב יעבד צעיר". When Yaakov heard that Yosef was still alive, he was saying to,"בב" - to Eisav, you should know that my son Yosef is still alive. Eisav may have thought that once Yosef was no longer alive, there was no flame to burn him. Yaakov was saying that Yosef was alive, and he is the Koach which will ultimately destroy Eisav. והיה בית יעקב אש ובית יוסף להבה ובית " 1:18 עובדיה יעשו לקש ודלקו בהם ואכלום" – "The house of Yaakov will be fire, the house of Yosef a flame, and the house of Eisav for straw; they will ignite them and devour them." Yaakov was saying - "Eisav, watch out - Yosef is alive and you will be destroyed." (תרומת הדשן)

וידבר ד' אל משה במדבר " Bamidbar 1:1 סיני באהל מועד, באחד לחדש השני בשנה השנית לצאתם מארץ מצרים לאמר" – "Hashem spoke to Moshe in the Midbar Sinai, in the Ohel Moed, on the first of the second month, in the second year after their exodus from the land of Mitzrayim, saying." The Torah is about to tell us of the formation which Klal Yisroel travelled through the Midbar, based upon their flags. This took place after one full year from when Klal Yisroel had already left Mitzrayim. This is a great wonder, why Klal Yisroel waited until now to have their set order in how to travel. In truth, the concept of each Shevet having its own flag would create a separation between Klal Yisroel, for each Shevet becomes unique to itself, and would not mingle with others. Each Shevet had its own purpose, different than the other Shevatim. While each Shevet had its own uniqueness, there needed to be a unifier, that which kept them unified as one, for they all had the same goal; that unifier was the Mishkan. Before each Shevet was separated based upon their flag, they needed to have the Mishkan built, which would keep them unified. A person has eyes to see with, and ears to hear with - would one think that there is a separation between them, and they quarrel? Certainly not, for they are part of one whole, the person. The first year when Klal Yisroel were in the Midbar, they had not yet built the Mishkan, and therefore they were not separated based upon their flags. Once the Mishkan was built, which unified as one, for they all sought to serve Hakodosh Boruch Hu, then they were able to be split up based upon their flag and Shevet, and there would not be Machlokes. (אמת ליעקב)

Yaakov was spiritually connected to Yosef Hatzaddik. Yaakov was the אש and Yosef the להבה. It was not that Yaakov was showing physical favoritism, rather there was more of a spiritual connection between him and Yosef. On the contrary, he sought to allay the potential jealousy of the other brothers by giving Yosef a special article of clothing. He did so in the hopes that the brothers would think that only Yosef received it because he was on a spiritually lower plane than the brothers and therefore needed special clothing, as the Gemara tells us regarding the Talmidei Chachomim of Bavel. However, it backfired, and caused even more jealousy and hatred of the brothers. The brothers then went and did a terrible sin, of selling Yosef. The root of their sin was jealousy and hatred. The only way to do Teshuva on their sin was correcting the root of the sin.

45:1 "א יכל יוסף להתאפק" – "Yosef could no longer restrain himself." What happened to cause Yosef to all of a sudden not be able to restrain himself? The Posuk immediately prior to this tells us, " כי איך אעלה אל אבי והנער איננו אתי, פן אראה ברע אשר ימצא את "אבי" – "For how can I go up to my father if the youth (Binyamin) is not with me, lest I see the evil that will befall my father." Yehudah was telling Yosef that he was no longer jealous of any of his brothers. Yehudah was not jealous that Yaakov seemed to care more about Binyamin than the rest of the brothers. If one recognizes his Tafkid, job, in this world, then he is happy with what he is doing. All of Klal Yisroel are serving Hakodosh Boruch Hu in their own way.

When Klal Yisroel received the Torah, Klal Yisroel were divided up by Shevatim, by their Degalim - banners. More accurately said, Klal Yisroel were unified together by separating them by their Degalim. When all are of one purpose and one goal, it is appropriate to divide up responsibilities, and it does not matter who has which responsibilities. There are Kohanim, Leviyim, Yisra'eilim amongst Klal Yisroel. Should a Yisroel be jealous of a Levi or a Kohen? When one recognizes that he is Zoche to be a servant of the King, and his job is his own unique one in his service to Hashem, then he is happy and content with his job and position. There is no reason for jealousy and hatred. Yosef realized that Yehudah was demonstrating that there was no longer jealousy or hatred, his goal was for the best for his father - that his father should live and be well. It was now, that Yosef could no longer hold back revealing himself, for Yehudah had uprooted the cause of his sin. Now that it was understood that there was no longer jealousy among them, and each one had their job and responsibility, Yosef knew that there would be no issue with giving Binyamin more than the others. It was not meant to be a show of greater love for him, but as a Remez to something else. May we be Zoche to internalize this message, and be joyous in our service to Hakodosh Boruch Hu, and not Chas V'sholom be jealous of others.

For questions, comments, to purchase the Sefer "Parshah Pshetl", or to receive a free weekly Dvar Torah on the Parsha-Please email: ParshaPshetel@gmail.com Thank you, Y. Schechter

WE ARE YOUR

ONE-STOP-SHOP

TO MARKETING SUCCESS

WE ARE A ONE-STOP ADDRESS FOR ALL YOUR MARKETING, GRAPHIC DESIGN, PRINTING & MAILING NEEDS.

We take care of all details from start to finish - under one roof.

MARKETING

DESIGN

PRINT

MAIL

הסיומים של רבינו שליט"א

סיום הש"ס בכל שנה

דרכו של רבינו לסיים את הש"ס בכל שנה, וזמן הסיום הוא בערב פסח בבית הכנסת לדרמן לאחר תפילת שחרית [כותיקין].

אמנם גם בערב ראש השנה נוהג רבינו לסיים חצי הש ל [שאז גומר סדר נשים], וכדי לעמוד בזמן זה הנהיג רבינו לעצמו ללמוד במסכתות נדרים וסוטה הספק דפים כפול, דהיינו שש עשרה דף ליום, משום שבלא זה לא יספיק לסיים סדר נשים עד ערב ראש השנה, וביאר רבינו הטעם שעושה כן דוקא במסכתות נדרים וסוטה, מפני שבמסכת נדרים יש עמודים קטנים, ובמסכת סוטה יש הרבה אגדתות.

ההרגשה הנפלאה בשעת הסיום

אחד מהדברים המרגשים בבית רבינו היא לחזות כל פעם מחדש. בסיומים שעורך רבינו ובשמחה שאוחזת בו כל פעם מחדש. ודרכו של רבינו היתה להמתין בסיום עד שתבא גם הרבנית ע"ה לשמוע הסיום, ונתן לה לטעום יין מהסיום, והרגישו שמחה משותפת בכל פעם מחדש, והיתה מברכת כל פעם שתזכה לעוד הרבה סיומים יחד עם רבינו.

וכבר מתחילת היום כשיש סיום מכריז רבינו בשמחה שהיום יש סיום, ומסיים המסכת בבלי וירושלמי, ולא פעם שואל אם יש מנין ואומר קדיש המיוחד לסיום, ודואג שכולם יטעמו מיין החיות

אחד הימים המרגשים ביותר בשנה זה כמובן בערב פסח, שבתוך כל ההכנות ליום טוב של פסח, הסיום הגדול על הש"ס בבלי וירושלמי ממלא את רבינו בשמחה עצומה שזכה עוד שנה בעמל ויגיעה גדולה ללמוד ולחזור שוב על כל התורה.

ובכל שנה זוכים לראות מחדש את התרגשותו העוצמה של רבינו, ושוב מתחיל את הש"ס מחדש בצמאון גדול כאילו זו הפעם הראשונה, אשרי עין ראתה כל אלה!!

שני סיומים בערב פסח שחל בשבת

אמר רבינו שבשנה שחל ערב פסח בשבת אני עושה שני סיומים, אחד ביום חמישי [הסיום הגדול], ולחומרא אני עושה סיום גם ביום שישי, וכן נהג גם אבא זצ"ל לעשות סיום ביום שישי [והוסיף רבינו, אני כבר אראה איזה גמ' ללמוד ביום חמישי בשביל הסיום של יום שישי].

וסיפר רבינו, שנה אחת רציתי לבדוק אם אפשר ללמוד מסכת בבא בתרא ביום אחד, ולמדתי בבא בתרא מהבוקר של יום ה' עד הערב. ופעם למד רבינו את מסכת מעילה ביום ה', והתחיל אחר שעה אחד עשרה, ובאחד וחצי כבר היה אחרי הסיום.

סיום במחיצות מרן החזו"א והקה"י זצ"ל

כבר כתבנו לעיל שכל ערב ראש השנה רבינו מסיים חצי ש"ס, וסיפר רבינו שבאחד הפעמים כשעשה סיום בערב ראש השנה, שמע מזה החזו"א ונכנס גם הוא להשתתף, ואמר שאע"פ שמעיקר הדין אסור לו לצום מטעמי בריאות אבל משום מהיות טוב אל תיקרי רע נכנס ג"כ להשתתף.

בשנים מאוחרות יותר רבינו היה עורך הסיום בערב ראש השנה בבית אביו מרן הקה"י זצ"ל ברוב עם.

פעם אחת היה חסר למרן הקה"י סיום לערב פסח, וקרא לרבינו לעשות סיום, ואמר לו הרי בודאי כבר עשית את הסיום מקודם, ורשם רבינו על פתק בהאי לישנא 'א' בבלי וא' ירושלמי' (מהרע"ט (מהליר"א)

סיום התורת כהנים

כשסיים רבינו ה'תורת כהנים', הלך לארון הספרים והוציא חומש במדבר, וקרא את הקטע הראשון של הספרי, ואמר רבינו שעושה כן כמו שעושים בסיום מסכת, שזה כמו גמרא, אל בחומש עצמו אינו עושה כן [שמחת תורה שאני שמסיימים את כל החמשה חומשי תורה].

סיום הרמב"ם

אמר רבינו שהיום עושה סיום על הרמב"ם, ביקש להביא יין, ושתה קצת יין, והסביר רבינו דמה שאמר ההדרן בסיום הרמב"ם, אף שאינו גמ', כיון שזה תפלה.

ניתן לתרום גם במכשירי "קהילות" ו"נדרים פלוס" בבתי הכנסת,

יש ללחוץ על לחצן 'קופות נוספות' ובחיפוש 'דברי שי"ח', או בטלפון:

נדרים פלוס 03-7630585 שלוחה- 1586

קהילות 073-2757000 שלוחה- 4310

זכיתי בחסדי ה' לשהות במחיצת רבינו כמה פעמים כשעשה את הסיום על הרמב"ם, וראיתי שרבינו משלים בסוף לימוד הרמב"ם את מה שה שהשמיטו הצנזורה [וכיון נדפס גם ברמב"ם את מה שהשמיטו הצנזורה [וכיום נדפס גם ברמב"ם מהדו' הר"ש פרנקל]. סיום השו"ע

סיים רבינו השו"ע, ושתה קצת יין ואמר הדרן, ואמר שזה אומר על כל חלקי השו"ע שלמדם כל השנה, ומחזור הבא יתחיל בפסח, אבל משנה ברורה ממשיך ללמוד כסדר, שכידוע רבינו מסיים בכל שנה עד ערב פסח: ש"ס בבלי, ירושלמי, רמב"ם שו"ע, מכילתא, תו"כ, ספרי וכו' ועוד. [וכל זה מלבד כתיבת ספריו וחידושיו שעוסק בהם באותה עת בעיון, וכן השבת תשובות לעשרות המכתבים המגיעים אליו מידי יום ביומו ועוד כידוע].

היה פעם שסיים רבינו שו"ע אהע"ז, וביקש שיביאו לו שו"ע חו"מ וקרא קצת, וביאר שעושה כן משום שהוא כמו סיום מסכת שמתחילים קצת את המסכת הבאה.

רבינו סיים שו"ע יו"ד בערב תשעה באב לאחר חצות, וביקש שיביאו לו שו"ע אהע"ז, ואמר דמכיון שמותר מעיקר הדין ללמוד תורה באותה שעה לפיכך יתחיל קצת שו"ע אהע"ז כדרך שנוהגים בסיום הגמ'.

סיום בילדותו של רבינו

סיפר רבינו: כבר בגיל עשר סיימתי מסכת קידושין בישיבה קטנה 'תפארת ציון', ועשו סיום וכיבדו אותי לומר דרשה. ואבא זצ"ל הכין לי להדרן את השאלה הידועה, מה היה דינם של האבות כישראל או כבן נח, וכיצד נהגו בשבת הרי מצד אחד גוי ששבת חייב מיתה, ואם דינם כישראל אסורים לחלל שבת. אלא מתרץ הפרשת דרכים שלבשו ציצית, ואז ממה נפשך, אם דינם כישראל אתי שפיר, ואם דינם כב"נ נחשב משוי ולא שמרו שבת.

סיום בארץ ישראל

סיפר רבינו שכשעלה עם אביו זצ"ל לארץ ישראל אחז בלימוד עם אביו בסוף חומש שמות, ואמר אביו להשאיר קצת בשביל הסיום לארץ ישראל, כי רצה לעשות הסיום בארץ ישראל.

סיום אחר תחיית המתים

סיפר רבינו: למדתי חברותא עם הגאון ר' משה סולובייצ'יק זצ"ל מסכת תמורה, ולא סיימנו, וכשנסע להתחתן אמר שעוד נגמור, ובינתיים כבר נפטר, ואמר רבינו אולי נשלים אחר תחיית המתים. ופעם שמעתי מרבינו הגראי"ל שטינמן זצוק"ל שהגר"מ סולובייצ'יק זצ"ל היה חבר חדר בישיבת פ"ת במשך חצי שנה עם יבלחט"א רבינו שליט"א [טרם שדר עם הגאון ר' חיים שאול קרליץ זצ"ל], ואז אמר הגר"מ סולובייצ'יק תראה שאנשים עוד ירוצו אחריו לקבל ברכות, כפי שאכן היה לבסוף [והוסיף רבינו הוא ביקש ממני להיות עמו בחדר].

שתיית יין בסיום

אמר רבינו שרק אחר כל המסכתות הקטנות שותה יין בסיום. אבל אחר מסכת אבות דר' נתן בלבד לדוגמא אינו שותה יין בסיום, כיון דאינו מסכת רק ברייתא.

אינו כבוד למסכת להתחילה ולא לסיימה

סח פעם רבינו: כשאבא זצ"ל היה מלמד בישיבה [כשהיה ראש ישיבה בישיבת 'בית יוסף'] לא היו לומדים את כל המסכת אלא רק את רובה, ולכך היה משלים השאר לבד, הסביר שאינו כבוד למסכת להתחילה ולא לסיימה.

מהו 'גמר' אצל רבינו

אחד ביקש ברכה מרבינו שבנו ימצא דירה, ולאחר שמצא הגיע לבשר לרבינו התבטא 'גמרתי עם הדירה', ואמר לו רבינו חשבתי שגמרת מסכת בגמ'.

שמחת התורה - סיומים

שמעתי מהרה"ג ר' מאיר מונק שליט"א, שסיפר ר' אפרים פוטלסקי ז"ל שהיה נוכח כאשר הגיעה משפ' קרליץ לארץ ישראל, וראה את רבינו שהיה אז כבן חמש, מתרפק על דודו [מרן החזו"א זצ"ל] ומספר בהתלהבות "פעטער איך האב געמכט א סיום אוף חמשה חומשי תורה" - "דוד, סיימתי חמשה חומשי תורה".

ברכת מזל טוב לכל מסיימי הש"ם וברכת הצלחה לכל המצטרפים למחזור החדש בברכת התורה יצחק גולדשטוף

ig0533145900@gmail.com **ביירת קשר:**

רבי יהודה הנשיא 52 בני ברק 077-2092005 → 053-3145900 ₪

> לזכות רפואה שלמה: מלכה בת רחל, מיכאל בן שולמית, יעקב משה בן דבורה שירה ואברהם יהודה בן שרה רבקה

רם

ממרן רשכבה"ג שר התורה הגר"ח קניבסקי שליט"א

גליון זה יו"ל לזכות כל מסיימי הש"ם העמלים בתורה מדי יום ללא הפספה

גיליון מס' 368 פר' ויגש תשע"ט שנה שביעית

ש"עלי הדף"כפ

כל השונה הלכות

שלהי נדה תנא דבי אליהו כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן שלהי נדה תנא דבי אליהו כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן העוה"ב שנאמר הליכות עולם לו אל תקרי הליכות אלא הלכות. צ"ב היכן מרומז בפסוק דזה דוקא אם שונה הלכות בכל יום, ושמעתי מאאמו"ר זללה"ה לבאר דעולם פירושו תמיד והיינו בכל יום ששונה הלכות בכל יום ועולם מתפרש גם עוה"ב דהיינו שמי שעושה כן מובטח לו שהוא בן עוה"ב ומקרא נדרש לפניו ולאחריו, ועי' בתוס' ב"מ ס"א א' (ד"ה קרי ביה) שדנו בהרבה מקראות שנדרשין לפניהן ולאחריהן עי"ש.

(טעמא דקרא תרי עשר עמ' שע"ד)

"גמרה של תורה"

כתיב במלכים א' (ג' ט"ו) ויקץ שלמה והנה חלום וגו' ויעש משתה לכל עבדיו. ובריש קה"ר מכאן שעושין סעודה לגמרה של תורה, וקשה מה ענין זה לגמרה של תורה וי"ל דגמרה של תורה היינו בש"ת כשגומרין הקריאה של התורה [וכמ"ש הרמ"א באו"ח סי' תרס"ט דיו"ט האחרון של סוכות קורין שמח"ת לפי ששמחין ועושין בו סעודת משתה לגמרה של תורה], ולכאורה היה אפ"ל שאי"ז גמרה של תורה כלל כיון שעדיין לא למד גם התושבע"פ כולה שהיא פירושה של תורה שבכתב אך ממה שעשה שלמה המלך סעודה כשנתבשר על החכמה אע"פ שבודאי עדיין היה צריך ללמוד ולעסוק בתורה מוכח דעושין סעודה גם כשלא החכים בפועל כל הצורך רק בכח, וה"נ בגמרה של תורה שבכתב החכים בכח שיהא יכול לעסוק בתושבע"פ דליכא מידי דלא רמיזא בתורה שבכתב ואם יזכה ימצא.

(טעמא דקרא מלכים א' עמ' שד"מ)

פנינים על הפרשה 🔞

"ויאמר פרעה אל יעקב כמה ימי שני חייך" (מז, ח

סיפר הגרא"ל שטיינמן זי"ע מה ששמע מיהודי בכפר סבא שבדידיה הוי עובדא: החפץ חיים נסע פ"א בדרך, ובחו"ל בצדי הדרכים היו מדי פעם "צלמים" של הגויים, הח"ח נרדם וכל הזמן היה מרים ראשו ומורידו. היהודי הנ"ל חשש שיהיה חילול ה' אם יעברו ע"י הטומאה ובדיוק אז הח"ח יוריד ראשו ויהיה נראה ח"ו כמשתחוה לצלם, כי כך היה דרך הגויים להשתחוות לפני כל צלם שעברו לפניו, ולכן הכין בגד גדול שיכסה בו את הח"ח ליד כל מקום שיש בו צלם. והנה עברו דרך עשרות צלמים, ותמיד כשהגיעו לצלם היה הח"ח באמצע השינה מרים וזוקף ראשו, והיהודי לא השתמש כלל בבגד שהכין.

והוסיף רבינו שליט"א, שיש חז"ל במדרש מה שפרעה שאל ליעקב "כמה ימי שני חייך", משום שזקינו אברהם אבינו בא לפרעה, ואצלו היה המשקוף נמוך משום שהיה כנגדו ע"ז, כך שכל מי שנכנס ישתחוה לו, וכשבא אברהם אבינו מיד המשקוף נתרומם, וכך היה אצל יעקב, ולכן טעה שהוא אברהם אבינו.

בזה אמר רבינו לבאר מה שאמר לפרעה "מעט ורעים היו ימי שני חיי" וגו', ומי שאלו זאת אם היו שנותיו טובים או רעים, וכי דרך ארץ הוא לענות על מה שלא נשאל? אכן לפי זה שחשב פרעה כי הוא אברהם אבינו והתפלא על כי כל כך זקן הוא, על זה השיב שאינו כ"כ זקן רק מעט ורעים ימי שני חיי.

אס עלי שי"ח פפ

רשימות אישיות מפנקסיו של תלמיד רבינו הגאון רבי יצחק שלמה בן שמואל קרלבך זצ"ל, ממה שזכה לראות, לשאול ולשמוע במחיצת רבינו מרן שליט"א (תודתנו נתונה לאחיו הגאון רבי יחיאל שליט"א על מסירת הדברים לע"נ) פרק ו'

שאלו את מו"ר, מי שראה את מרן הגריש"א מאחוריו האם יכול לברך שחלק מחכמתו גם שלא ראה פניו.

ת. מסתבר שכן סוכ"ס ראה - גם להקביל פני רבו מקיים בזה, הרואה קוף ופיל מברך משנה הבריות לא צריך לראות פניהם, הרואה קברי ישראל לא צריך לראות את כל הקבר, כן הנ"ל.

סיפר הגר"י, פעם הגיעה אשה מאיטליה שהיא יהודיה עם תעודה לפני מרן הגריש"א ושלח לברר אצל הרב פואט, הרב באיטליה, ואחר ברורים בספרים, פסק שלא יהודיה שאל הגרי"ז למרן הגריש"א מאיפה הוא ידע והשיב שכל התעודה היתה כתובה בשחור חוץ מהמילה יהודיה שהיה כתוב באדום...

שאלו למנהג החסידים המתפללים על אתרוג בט"ו בשבט גם שחל בשבת, האם לסוחר אתרוגים יהיה אסור להתפלל שאצלו זה מסחר... והגיב רבינו - הכל טעות! אין נידונים על האתרוגים בט"ו בשבט אלא בעצרת נידונים על הפירות.

שאלה: א"כ בעצרת, השאלה הנ"ל, האם זה נכון? והסכים רבינו.

הגר"י זילברשטין שליט"א שאל שבהודו שורפים את המתים ושופכים את האפר לנהר גיניס האם מותר לשתות מהנהר הזה [כששורפים את המתים אומרים שריפה לשם ע"ז] והאם מותר לאכול מהירקות שגדלו מהשקייה מהנהר הנ"ל. וענה רבינו שמותר.

כמה שאלות ששאל אותם הגר"א דינר מלונדון: האם היורש מניות צריך להפריש מעשר. מו"ר ענה: לכאו' כן.

עוד שאל, בישיבה מתקיימת ברית, והזמינו ראש ישיבה גדול לשמש כסנדקאות, והרה"י מאחר האם צריך לחכות לו, כי יש ביטול תורה של התלמידים או לא. מו"ר ענה, לא צריך (א"ה, כמובן הכל לפי הענין בזה).

שאל מדוע בברכת 'מי שברך' לא מזכירים בברכה את האברים שאין בהם עצם, כמו לב לשון טחול גיד... והגר"י זילברשטין רצה להשיב כי כשמברכים את כל הגוף כוללים גם את זה, אבל מו"ר ענה, 'הם העיקרים, לכן לא צריך להזכירם'.

עוד שאל, ב 'חבורה' של אפית מצות, והגיע זמן מנחה, והנה אם יתפללו לא יהיה להם אחרי זה עוד שעות לאפות וממילא יחסר להם מצות לשאר הימים בפסח, האם העוסק במצוה פטור ממצוה נאמר גם על מצוה קיומית? והגר"י זילברשטין רצה לטעון שיש כאן עוד מצוה של שמחת יו"ט שיהיה לו שפע של מצות. ומו"ר לא קיבל את דבריו והראה את לשון הרמב"ם הל' יו"ט פ"ו הט"ז ה"ז בכלל שמחת יו"ט.

divreysiach+subscribe@googlegroups.com :להצטרפות ליתן לשלוח בקשה לניתן לשלוח בקשה לכתובת: מקבלי הגליון במייל ניתן לשלוח במייל ניתן לעדינ, לרפואה ולהצלחה וכד', נשמח לקבל עובדות, הנהגות, ושו"ת מרבינו.

גן הדעת חידושים לפרשת שבוע

יהודה ויוסף הם בחינת שתיקה ודיבור. כוחו של יהודה הוא בפיו. כוחו של יוסף בשתיקתו. יהודה אוכר תודה ויהודה מודה בפשעיו. יוסף מאידך שומר על פה סגור בכל מיני מצבים. בניסיון אשת פוטיפר הוא שותק.

האחים זורקים אותו לבור והוא לא שולח להודיע ליעקב. הוא מתגלה לאחיו בתור מושל ארץ מצרים ולא אומר להם מיהו, למרות הדחף הטבעי שמניעו.

ושני הכוחות הללו שהם כח הדיבור וכח השתיקה על פיהם ומהם נבנית כל מציאות האדם. שהרי כל האכוונה מושתתת על הדיבור.

אמונה זה לדבר עם בורא עולם: אתה מאמין אתה מדבר. וזה דורש תרגול, לאמן את עצמך לדבר עם הבורא מתוך תחושה וודאית שהוא שומע אותך. כמו שאמר רבנו, שצריכים לדבר עם עם ה' בחופשיות כמו שמדברים עם חבר טוב. לא להתקמצן במילים. ככל שתדבר יותר עם בורא עולם כך אמונתך תלך ותגדל, כי האמונה תלויה בדיבור.

והדיבור שהכי הרבה צריכים להרבות בו הוא דיבור של תודה, כי יש ארבעה חלקים לדיבור, יש דיבור של צדקה שזה דיבור שאתו מפרסמים צדקותיו של הבורא, ויש דבור של תשובה שאתו משיבים את המלוכה לבורא, ויש דבור של עשירות שזה להודות לה' מתוך תחושת מלאות, ויש דיבור של מלכות שזה לבקש מבורא עולם את הכח להיות מלך ולא

למך, ויסוד כל הדיבורים הללו היא התודה, שהיא למעשה ההגדרה המושלמת לאמונה, כי התודה היא הכל, והיא הביטוי העמוק ביותר לאמונה.

אך בשביל לדעת לדבר, גם דבורים של תודה, צריכים ללמוד לשתוק, והמינון של השתיקה צריך להיות גדול מהמינון של הדיבור, כי לאדם יש שתי להיות גדול מהמינון של הדיבור, כי לאדם יש שתי אוזניים ופה אחד בשביל שבפועל הוא ישתוק פי שתיקה מחברת את שתיים מכוח שהוא מדבר, כי השתיקה מחברת של שתיקה, האדם אל התדר האלוהי, שהוא תדר של שתיקה, כוו שגילה לאליהו צא ועסוד, בְּרָה לְכְנֵי הֹ יְחָנַבְּר סְלַעִים לְכְנֵי הֹ לֹא בְרָעַשׁ לֹא בְרָעַשׁׁ לֹא בְרָעַשׁׁ לֹא בְרָעַשׁׁ לֹא בְרָעַשׁׁ לֹא בְּעֲשׁׁ הֹ וְאַמַּךְ הָרִים וְאַחַשַׁבְר הְאָשׁׁ קוֹל דְּיָלָשׁ לֹא בְרָעַשׁׁ לֹא בְּצֵשׁׁ הֹי וְאַחַר הָגַשַּׁ קוֹל דְּיָלָה.

שם תמצא אותי, לא ברוח ולא באש ולא ברעש, אתה תמצא אותי בתוך השקט, בקול הדממה הדקה.

זה הכח הכי חשוב שאדם צריך לסגל לעצמו, את הכח של יוסף, כח השתיקה, האיפוק, כי רק אז יכול לבקוע מפיו דיבור הנקרא דיבור, כי לא כל דיבור נקרא דיבור, יש דיבור נקרא דיבור, יש דיבורים סתמיים, הבלים, אך יש דבורים הבוקעים מהלב, ואלו דיבורים שבאים אחר שתיקה, אחר מחשבה, כשנעשה איחוד בין יוסף ליהודה, שעל החיבור הזה אומר הזוהר שהוא החיבור הגדול שבכל החיבורים, חיבור שני המלכים,

פנינים חסידות ברסלב

לִנִילִיל הַשָּׁבְּת שְׁבְּגְיכֵּוֹר הַתָּנְה זְּךְ יִיא), הַפְּּבְּת הְסְבֵּנָה הָלֵוֹת" עוֹלֶה הָלֵילָת הְיָה בְּרָ יִיאָ הַשִּׁבְּת הַמְּלְבָּה הְסְבִּילִת וּוֹם הַכְּפִּרִים וְיִבְּילְהְיִ שְׁבְּתְּסְבֵּר הְסִבְּילִת וּוֹם הַכְּפִּרִים וְיִבְּילְה וְּנְסְבָּת בְּילִוֹת הַבְּילְה הָשְׁרְה לָיָה וְאַחַר כְּבּוֹ בְּיוֹם וְא"ו פְּרָשׁת וְיִבּּשׁ שְׁבְּתְסְפֵּר וְשְׁלְתוֹת בְּבּוֹ בְּיוֹם וְא"ו פְּרָשׁת וְיִבּּשׁ שְׁבְּתְּסְבּר הְּלְאוֹר הַבּוֹ בְּיוֹם וְא"ו פְּרָשׁת וְיִבּּשׁ שְׁבְּתְּסְבּר הְלְאוֹר הַבּוֹ בְּיוֹם וְא"ו פְּרָשׁת וְיבּּנָּשׁ שְׁבְּתְּסְבּר הְיִישׁה הַבְּילְם בְּלְאוֹר הַבּוֹ בְּיוֹם וְא"ו פְּרָשׁת וְיבָּנָּם שְׁבְּת בְּילְבוֹת הַשְּׁבְּת בְּלְאוֹר הַשְּׁבְּת בְּילְבוֹת וְיבְּבָּם בְּתְּשִׁבְּת בְּלְאוֹר הַשְּׁבְּת בְּלְאוֹר הַשְּׁבְּת בְּלְאוֹר הַבּוֹים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבִילְם בְּילִים בְּיבְּת בְּיבְּתּים בְּיבִּים בְּיבִים בְּיבִים בְּיבִים בְּיבִים בְּיבִים בְּיבִּים בְּיבִים בְּיבִים בְּיבִים בְּיבִים בְּיבִים בְּיבִים בְּיבִּים בְּיבִים בְּיבִים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבִים בְּיבְּים בְּיִבְּים בְּיבְּבִּים בְּיבְּים בְּיבִים בְּיבִּים בְּיבִים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבִים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבְים בְּיבִּים בְּיבִים בְּיבְים בְּבִּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבְּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְיבִּים בְּבִּים בְּיבִּים בְּיוֹבְים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבְּים בְּבִּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבִים בְּיבְּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבִים בְּיבְים בְּבִּים בְּיבְים בְּיִים בְּיבִּים בְּיבְים בְּיבְיים בְּיִים בְּיבִּים בְּיבְּים בְּיבְים בְּיבְּים בְּיבִּים בְּיבִים בְּיבִּים בְּיִבְים בְּיבְיבִים בְּים בְּיבִים בְּיבְים בְּיבְים בְּיבְיים בְּיבְיים בְּיבְיים בְּיבְיים בְּים בְּיבְיים בְּיבְיים בְּיבְים בְּיבְים בְּיבְיּבְּים בְּיבְים בְּבְּים בְּיבְים בְּבְּים בְּבְּיבְים בְּבְיים בְּבְּיבְיבְים בּבּיבְיים בְּבְּיבְים בְּבִּים בְּיבְּבְים בְּבְיבּים בְּבְּיבְיבּבְּים בּבּיבְיים בְּיבְיבְיבְיבְיבּבְּים בְּיבְּיבְים בְּיבְּיבְיבּיבְּיבְּים בְּיבְּיבְיבְיבְיבּים בְּיבְּים בְּבְיבְיבְיבְּבְּיבְיבְּבְּים בְּיבְּיבְים בְּבִיים בְּיבְיבְי

אָפֶור פַּעָם רָבַנוּ: טַוּדּוּע אֵין אַנֶּים קְּקַרְבִּים אֶת לְשִׁתְּילֶם וְּטִוּשִׁים נָּם אוֹתָם לַחֲסִידוּתוּ כִּי אָז נְקַל לו לָאִישׁ לְהִתְנָהֵג בְּדֶּרֶךְּ הַחֲסִידוּת וְהַיִּרְאָה כָּדְבְעַי. (שיש"ק ב-ד)

(בשם רבינו) אָמֶר הַבַּעֵל-שֵׁם-טוֹב זְּכְרוֹנוֹ-לָבְרָכָה לְעִנֵין הַמּוֹהֲגִים לִשְׁתּוֹת תָּה קּוֹדֶם הַתְּפְלָּה כְּדִי שִׁיתְפַּלְלוּ הֵיטֵב, "טוֹב יוֹתֵר לְבְחוֹשׁ וּלְבַלְבֵּל אָת הַתִּפְלָה וְלֹא לְבְחוֹשׁ אֶת הַתַּה לְפָנֵיהְ בְּדֵרֶךְ שַׁבּוֹחַשִּים אֶת הַפָּכָר שַׁבְּּכִשְׁקָה הַתָּה. (שם ב-נו)

היינו שני הכוחות הגדולים ביותר בנפש האדם.

וזהו סוד החשמל, כי האדם הוא חשמל, חש ומל, ועליו לבדוק בקפידה כמה הוא חש וכמה הוא ממלל, עד שיגיע למצב שהוא אינו ממלל לפני שהוא חש, ובא לציון גואל.

> **שו"ת של חסד** ע"י בית הוראה-חוט של חסד

הרה"ג ר' ירון אשכנזי שליט"א ר"כ חושן משפט בישיבת "חוט של ח סד" מנהל רוחני ב"קו ההלכה"

ברכת שהחיינו על פירות חדשים

האם ניתן לברך שהחיינו על פירות הדר כגון תפוזים, קלמנטינות וכדומה, או שאין לברך עליהם שהחיינו מכיון שהם פירות מורכבים?

> יש אומרים שאין לברך על פירות הדר ברכת שהחיינו מכיון שתחילת עשיית פירות אלו היתה על ידי הרכבה. בן איש חי (פרשת ראה אות יא) ושו"ת מנחת יצחק (חלק ג' סימן כ"ה), אמנם מורן הרב עובדיה פוסק שמכיון שההרכבה נעשתה כבר בעצים הראשונים וכעת העצים הם הדור השני והשלישי של ההרכבה, אין בהם שום איסור ומברכים על פירותיהם שהחיינו. יביע

אומר (חלק ה' אורח חיים סי' י"ט) אור לציון (חלק ב' פי"ד אות מ"ה).

אם בירכתי על תפוזים ברכת שהחיינו, האם אני יכול לברך על הקלמנטינה או אשכולית וכדומה, או שיכול לברך שהחיינו רק פעם אחת על כל פירות הדר?

יכול לברך על כל מין ומין, אף שדומים זה לזה במראם החיצוני, מכיון שיש שינוי בשם, במראה,

ובטעם, יכול לברך על כל אחד בפני עצמו. הליכות עולם (חלק ב' פרשת ראה אות ב') ואור לציון (חלק ב' פרק י"ד אות מ"ו בהערות).

בירך שהחיינו על תפוח פינק ליידי האם יכול לברך על תפוח

האם יכול לברך על תפוח אנה שהחיינו?

אף שהלכה פסוקה היא שמי שאם יש פרי אחד בשני סוגים כמו ענבים ירוקים וענבים אדומים ובירך על מין אחד אינו יכול לברך על המין השני, חזון עובדיה (ברכות עמ' תמ"ו) אור לציון (חלק ב' פרק "ד אות מ"). מכל מקום מי שבירך על תפוח גרנד יכול לברך על תפוח אנה שהחיינו והטעם כתב בשו"ת

"מעיין אומר" (חלק א' עמ' שצ"ג) בשם מרן הרב עובדיה שמכיון שתפוח ענה ותפוח פינק ליידי גדלים בזמנים שונים וגם טעמיהם שונים לכן יש לברך עליהם שונים וגם טעמיהם שונים לכן יש לברך עליהם ברכת שהחיינו, ועל שאר מיני תפוחים שנמצאים כל השנה אין לברך שהחיינו כלל, כי הם נמצאים בשוק כל השנה. אבל לגבי ענבים ודומיהם, כל דבר שהוא מין אחד אין לברך עליו שהחיינו כפי שכתבתי.

אדם שלא אכל תפוזים וכעת רוצה לשתות מיץ שסחטו מתפוזים, האם יברך שהחיינו?

השותה מיץ טבעי שנסחט מפרי חדש אינו מ<mark>ברך</mark> עליו שהחיינו. הלכה ברורה (סימן רכ״ה אות ל״ט).

אם שתה מיץ טבעי מפרי חדש ולא בירך שהחיינו, וכעת רוצה לאכול מהפרי החדש האם יכול לברך שהחיינו?

אף על פי שאין מברכים על מיץ טבעי ברכת שהחיינו, מכל מקום אם הקדים ושתה מיץ לפני שאכל את הפרי, אינו יכול לברך שהחיינו, מכמה טעכוים. הלכה ברורה שם.

אשתי עשתה ריבת אתרוגים, האם נברך עליה ברכת שהחיינו?

אם אוכל אתרוג (מהיבול החדש) לפני חג סוכות יברך שהחיינו. בן איש חי (פרשת ראה אות אות י"א) וחזון עובדיה (ברכות עמוד קל"ב בהערות). אבל בריבות שעושים בימים אלו לאחר הסוכות שהגברים בירכו שהחיינו על האתרוג למצוות נטילת לולב, אין לברך שוב שהחיינו בשעת אכילה. שם (עמוד קל"א). ונשים שלא בירכו על האתרוג בשעת המצווה יכולות לברך ברכת שהחיינו. (על פי חזון עובדיה הנ"ל שאם אוכל קודם סוכות יכול ברך שהחיינו.

מה מברכים על ריבת האתרוגים?

יש אומרים לברך על קליפות האתרוגים המרוקחים בדבש שהכל נהיה בדברו. בן איש חי (פרשת פנחס אות ד'). אמנם להלכה יש לברך בורא פרי העץ. חזון עובדיה ברכות (עמוד ק"ל).

סיפור לשולחן שבת

עדשים באוזן

יוסל׳ה הקטן אמנם אמר שאינו שומע טוב לאחרונה, אבל ההורים לא דמיינו לעצמם מהי הסיבה לכך. שלושה ימים חלפו מאז התלונן יוסל'ה על כאבים באוזניו, ולפתע החלה אוזנו מתנפחת, מתאדמת ומשנה צורתה בלי סיבה הנראית לעין.

אמנם במבט חיצוני קשה היה לקבוע ממה נובע הדבר, אך בבדיקה אצל הרופא המקומי שדיווח על גוף זר וכהה בתוך האוזן. חקירה קצרה העלתה שיוסל׳ה הקטן פשוט שיחק עם קטניות מסוג עדשים ותחבן לאוזנו אחת אחרי השנייה "כדי לראות מה זה עושה"...

העדשים נרטבו מהנוזלים שבתוך האוזו, וממי המקלחות שחלפו עליה, תפחו, תססו, הרקיבו

LIYDON

וגרמו לדלקת חריפה באוזנו הפעוט של שכבר לא חשב שעדשים זה 'משחק ילדים'.

ברפואה הפרימיטיבית לפני דאז, כמאה וחמישים שנה, לא היה לרופאים הרבה מה לעשות בנידון - בפרט בעיירה הקטנה , יאשׁניצא בה התגוררו ההורים - והם לאב ייעצו האומלל שילך

ל"מחוללי הניסים" שלו, כפי שכונו האדמורי"ם והצדיקים באותה עת בקרב הגויים.

בצר לו נסע האב אל הרבי הקדוש רבי יחזקאל שרגא הלברשטם משִׁינאוֹנַא (ו' בטבת יום הילולתו), והתחנן לפניו שיברך את בנו לרפואה שלמה.

האדמו"ר שמע את בכיו, ובירכו בברכה די קרירה שה' יעזור ויהיה בסדר

עברו מספר ימים, ובעת שנכנס האדמו"ר לבית מדרשו לאגוד את הערבות ל'הושענות' לפני ליל הושענא רבא, נכנס היהודי אחריו והביט בעבודת הקודש. האדמו"ר ראהו ושאל: "נו, מה אומרים "?יהרופאים על יוסל'ה שלך?

האב ענה בדמעות ובשפה רפה שאין בידם אמצעים לעזור לו, והמצב נראה כלאחר ייאוש.

הרבי משינאווא עצר מאגידת הערבות, נתן ביהודי

מבט רך וסיפר לו סיפור:

"בעת שהייתי אצל רבי הקדוש, האדמו"ר רבי שלום רוקח מבעלזא זי"ע, הגיע יהודי שהייתה לו בעיית דימום קשה מן האף במשך תקופה ארוכה. הדבר הפריע לשגרת חייו ואף היווה סכנה לבריאותו מפעם לפעם.

"הרבי מבעלזא שמע את צרתו, והפנה אותו לעיר הגדולה לֱעַמְבֶערָגְ, השוכנת לא הרחק מבעלזא. 'לך אל ד"ר רפפורט', ציווה האדמו"ר מבעלזא, 'והוא מצא בעז"ה תרופה למכתך'.

"היהודי שמע בקול רבי הקדוש מבעלזא ונסע ללֶעקובֶערְגְ. שם נכנס אל ד"ר רפפורט, סיפר

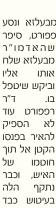
מבעלזא שלח אליו אותו וביקש שיטפל ד"ר בו. רפפורט עוד לא הספיק להאיר בפנסו הקטן אל תוך של חוטמו האיש. הלה נתקף בעיטוש כבד וכל המורסה והמוגלה שבאפו יצאה בחוזק ולכלכה את של בגדיו .הד"ר הזועם

על "לא הלכלוך זעם הד"ר. משהו אחר הפריע לו: 'תמיד עושה לי הצדיק מבעלזא את הקונצים הללו. לו ידעתי שזו המוגלה שיש לאיש זה - לא הייתי מהין לנגוע בו. אין רופא בעולם שיצליח לטפל בפצע כזה מבלי לגרום למותו של החולה'..." כך סיפר הרבי משינאווא לאבי הילד החולה.

בליל שמחת תורה, יומיים לאחר אותו מעמד, נכנס הדוור הגוי לבית המדרש בשינאווא, וחיפש את היהודי מיאשניצא.

כשאיתר אותו מסר לו הדוור מברק בהול שהגיע מאשתו, בו היא כותבת שבעת שניגש הרופא לבדוק את הילד, פרצה המוגלה כולה מעצמה החוצה והאוזן נקייה משל לא אירע בה מאומה.

ניגש היהודי בהתפעמות לרבי הקדוש לספר לו על הנס שחולל, אך הרבי היסהו והפטיר: "מוטב יהיה לשנינו אם לא תספר מאומה מאשר התרחש כאן".

הרע, או שהמעשה הרע הוא טוב. המעשה הרע הוא רע, ואנחנו לא מסכימים בשום פנים ואופן עם התנהגות רעה כזו. אבל אנחנו מביעים אמון בילד ואומרים לו שהמעשה הרע לא אומר שהילד רע. אנחנו עושים הפרדה ברורה בין המעשה הרע ששייך ליצר הרע, לבין הילד שהוא טוב במהותו. אין צורך להאריך ולהסביר מה מרוויחים

מאמר ראש הישיבה

-המשר-

לכן נראה איך מדברים עם ילד שסרח, על פי הגישה הנכונה ואז נחזור לראות מהם הרווחים

העצומים שמרוויחים כשהולכים בכיוון הזה.

כשאתה מדבר עם הילד, תאמר לו כך: "בני היקר,

תדע לך שאתה ילד טוב. יש לך נשמה טובה. אני

יודע שהמעשה הרע הזה - זה לא אתה, אתה

לא שמח בהתנהגות הזו ולא רוצה אותה. אתה

ילד טוב והמעשה הרע הזה הוא מצד היצר הרע.

הרע זה לא אתה. "אני יודע שאתה רוצה להתגבר,

ושהַיִית הרבה יותר שמח אם זה לא היה קורה.

לכן תדע לך שאני אוהב אותך ומעריך אותך גם

עכשיו. אני מאמין בך שאתה יכול להתגבר. רבי

נחמן כותב שיש לך כוח גדול, ואם תדע מכוחך

"בני היקר, היצר הרע רוצה שתחשוב שבגלל

שנכשלת זה אומר שאתה רע, אבל רבי נחמן

מגלה לנו את האמת שה' אוהב אותך תמיד

ומאמין בך תמיד ורוצה אותך תמיד, והוא יודע

שאתה באמת טוב וישר". זו צריכה להיות רוח

אסור כמובן להגיד לילד שאתה שמח במעשה

תוכל לנצח את היצר הרע בקלות.

הדררים

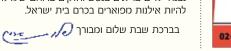
דברים היוצאים מן הלב

ברגעים כאלה. במצבים אלו הילד כל כך מופתע מהתגובה הזאת, עד שהלב שלו פתוח לקבל והדברים שתאמרו יחדרו לעומק נשמתו. בניסיון כזה הילד מבין שכל מה שאמרתם לו עד היום שהוא צדיק וחכם - באמת התכוונתם לכל מילה, והדימוי העצמי שלו מתחזק, האמונה שלו בעצמו מתחזקת.

תיקון מושלם

ובהזדמנות כזאת אתם "קונים" את הנפש של הילד. הוא נותן בכם אמון. הוא מרגיש שאתם באמת לצדו. אין לכם מושג כמה כוח זה נותן לילד וכמה זה מחזק את מערכת היחסים העדינה והחשובה שבינכם לילדכם.

בפרשת השבוע אנחנו רואים את התיקון המושלם לחטא מכירת יוסף. אנחנו רואים את יהודה עומד לצדו של בנימין למרות שבנימין לכאורה סרח. האחים היו במתח נורא, וההתנהגות האצילית של יהודה דווקא ברגע המשבר העידה על האחריות העמוקה שהוא חש כלפי בנימין למרות הכול, וזה מה שתיקן את הקרע של השנים. אנחנו חייבים להבין שחובתנו כהורים היא לבנות את נפש הילד וזו משימת חיינו. עלינו קודם כול לבנות את עצמנו ולהאמין בעצמנו, וכך נוכל להאמין גם בילדינו ולעמוד לצידם בשעות קשות ולבנות את החוסן הנפשי שלהם דווקא מתוך הכישלונות והמשברים. זה לא דורש מאיתנו מאמץ גדול, אלא הבנה ורגישות, ועבודה נכונה וחכמה. כך נבנה את דור העתיד, כך נבנה ילדים בריאים בנפש וחזקים ברוחם שיגדלו להיות אילנות מפוארים בכרם בית ישראל.

שלום הבית שלי הרב שלום ארוש שליט"א

הסדרה לשלום הבית מאת הרב שלום ארוש

052-2240696 ②

לא לערב הורים

צריכים לדעת, שאסור שההורים, הן של האיש הן של האשה, וכל של האשה, ידעו מה קורה בין האיש והאשה, וכל שכן שלא יהיו מעורבים בחייהם הפרטיים. וכל שכן שלא יגורו בני הזוג קרוב להורים של אחד מהם, וכל שכן לא בביתם. כל אשה צריכה לדעת, שהכלל הראשון בחיי הנישואין שלה הוא, שכל חייה תסתיר

מהוריה כל דבר רע שיש בביתם, וזה משתי סיבות: הראשונה - משום שלא רק שזה לא יעזור לתקן את הדבר, אלא בוודאי יחמיר אותו, ויתכן שגם יביא להרס שלם של ביתה. והשנייה - משום שההורים סבלו מספיק עד שגידלו אותה, וכעת, שכבר התחתנה, היא צריכה לדאוג שיגיעו להם ממנה רק נחת ורק שמועות טובות.

וזה מביא אותנו לדוגמא אחרת של קלקול שלום הבית, שהיא יותר

שכיחה, שלאשה נגרם סבל מהוריו של הבעל בכל מיני אופנים. לדוגמא: זה מצוי מאד, שהוריו של הבעל מעירים לאשה הערות, מתערבים להם בהחלטות, מתערבים להם בחיים, בחינוך הילדים וכד' - כל זה הוא למורת רוח גדולה לאשה.

דוגמא אחרת: אפילו שהורי הבעל לא מתערבים ישירות, אבל לאשה יש טענה שבעלה מוסת על ידם, להתנהג כלפיה בצורה תקיפה, לצער אותה,

לצמצם אותה וכד'. היא חושבת שהם שמסיתים את בעלה להתנהג אתה שלא כהוגן.

דוגמא נוספת: לפעמים הבעל בעצמו מספר להוריו מה קורה אצלו בבית, ומשתף אותם ומתייעץ איתם בדברים הנוגעים לו ולאשתו. במקרה כזה יש לאשה תלונות הן על הבעל והן על

הוריו.

בכל המקרים הללו, שיש גורמים חיצוניים שנכנסים לבני הזוג לתוך החיים, צריכה האשה שתדע, שאפילו שהיא צודקת בכל הטענות, ובאמת היא צודקת במאה אחוז, אבל העצה היא לא לחנך את ההורים שלו, אלא להוציא את החורים שלו מהתמונה. היא צריכה למצוא את הדרך להעביר לבעלה את המסר: אתה רוצה לחיות

אתי בשלום? רק שנינו ביחד. כי גם לעשות שלום בין שנינו כשאנו לבדנו, זו כבר משימה לא קלה, ואנחנו לא צריכים עוד נפשות בתוך הסיפור, שלמעשה אין להן שום מקום בינינו.

כמו כן חייבים בני הזוג למצוא דרך להעביר להורים את המסר, שאם הם רוצים שיהיה לילדים שלהם שלום בית, שיצאו מחייהם. כי גם הבעל והאשה לבד צריכים רחמי שמים שיהיה שלום ביניהם, ואם

מורינו הרב

י' טבת

יש עוד אנשים מעורבים, זה בלתי אפשרי. אי אפשר לפתור בעיות של בני הזוג, אם יש עוד אנשים מעורבים.

בדרך כלל מי שאשם בכך שההורים מתערבים לבני הזוג בחייהם, הם בני הזוג עצמם, כי הם אלה שסיפרו להורים דברים שביניהם ושיתפו אותם, או שלא הקפידו להסתיר מהם את המריבות שלהם ובד'. לכן, מעכשיו יהיו חכמים לראות, שההורים לא ידעו כלום מהנעשה בביתם, אלא אדרבה, ישמעו מחם רק טוב וחסד.

צריכים לדעת, שכאשר יש ח"ו בעיות בשלום בית, ורוצים להיעזר במישהו, אותו אחד שרוצים להיעזר במישהו, אותו אחד שרוצים להיעזר בו, צריך שלא יהיו לו שום נגיעות אישיות, שיהיה "נייטרלי" לחלוטין, כגון רב שמומחה בשלום בית, שאין לו שום קשר משפחתי לבני הזוג. כי אפילו רב מומחה לשלום בית, אם חלילה יהיו לבת או לבן שלו בעיות של שלום בית, הוא לא יוכל להתערב בדבר, אלא יצטרך לשלוח אותם לרב אחר, וזאת משום שאבא לא יכול לעולם להיות נייטרלי, וגם אם הוא כן יצליח, יתכן שבן הזוג השני לא יקבל את דבריו, כי הוא יחשוב שהוא בא לטובת בתו או בנו.

וזה דומה למה שאמרו חז"ל, שקרובי משפחה פסולים לעדות, וכל שכן שפסולים לדון בדין שבו מעורב מישהו ממשפחתם, כי פשוט הוא אינו יכול להעיד או לדון בלי להיות מושפע מהקירבה המשפחתית, וזה מטה את דעתו מן האמת לאמיתה

לאורם נלך הילולא דצדיקיא

מוהרנ"ת נולד לאביו רבי נפתלי הירץ ז"ל, מיום עכודו על דעתו, היו מחשבותיו של מוהרנ"ת נתונים כל הזמן לחשוב על התכלית האמיתית. עניין התכלית לא נתנה לו מנוח, וניקרה תדיר במוחו. וכל זמן שלבו עדיין לא בא אל סיפוקו, דרש ודרש, חיפש וחקה.

בדרך חיפושו התקרב לרבי לוי יצחק מברדיטשוב, במהלך שהותו אצל רבי לוי יצחק מברדיטשוב, נשלח הוא לקנות ביגלך עבור החסידים ובדרך הלך מהורהר: האם באתי לעולם כדי לקנות ביגל וכך פורץ בבכי גדול. יותר אינו יכול לסבול, סאת יסוריו הרוחניים הוגדשה. האברך הצעיר בכה, ובכו עמו שמים וארץ... הוא המשיך בבכיותיו עוד זמן רב עד שנרדם. והנה בשנתו רואה הוא חלום, וזה דבר החלום: סולם גבוה מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה. והנה הוא מתחיל לעלות בשלבי הסולם, שלב ועוד שלב, ולפתע אינו יכול להחזיק מעמד, ונופל על האדמה. הוא מתחזק ומתחיל לעלות שוב. הפעם הוא מצליח להעפיל גבוה מקודם, אך לפתע מתמוטט הוא שוב ונופל. עתה הנפילה גדולה יותר אך בכל זאת מנסה הוא שוב לעלות. ומטפס שוב, והוא כבר כמעט מגיע לקצה הסולם...עוד מעט והוא בשלב העליון של הסולם... אך לפתע הוא מועד ונופל לתהום בחבטה עזה גדולה ועצומה פי כמה מקודמתה. עודו שוכב שבור ורצוץ אין אונים, והנה צצה לפניו לפתע דמות אברך צעיר בעל פנים מאירות באור יקרות. מוהרנ"ת קם ממקומו נבוך ונרעש כאחד... ואיש הא-להים שנתגלה לפניו פתח פיו וכה אמר לו: אברך, טפס וטפס אך החזק

עצמך היטב! מוהרנ"ת ניעור באחת משנתו. דמותו של האדם בעל הפנים המאירות באור יקרות, ולפתע נזכה, כי בעצם הוא עדיין באמצע שליחותו ולפתע נזכה, כי בעצם הוא עדיין באמצע שליחותו לקנות "בייגל". הוא מתנער בזריזות, מיהר אל האופה ושב עם מיני התרגימא לבני החבורה. הם ישבו עדיין מסובים בהתוועדות, ובהכנסו שאלוהו לסיבת התעכבותו. הוא דוחה אותם בתירוץ כלשהו, ומצטרף עמם להמשך ההתוועדות...

רבי נתן מברסלב זצוק"ל זיע"א

הפגישה עם רבינו, הגיעה השעה הגדולה בה היו צריכים להפגש הרב והתלמיד, המאור הגדול והמאור הקטן... מוהרנ"ת נכנס אל הקודש פנימה... והנה חוזות עיניו בדמותו של רבינו הקדוש... מיד כשנפגשו מבטיהם הקדושים זה בזה, נפלו על מוהרנ"ת אימה ופחד ויראה גדולה עד מאד. על אתר הוא נזכר בצורה הקדושה הזאת אותה חזה אי פעם באותו חלום לילה בטפסו על הסולם שראשו הגיע השמימה... מכירים אנו זה מכבר... רבינו פותח פיו הקדוש וכה אמר לו: "מכירים אנו זה את זה כבר זמן רב, אך זה מזמן שלא נפגשנו. בנפשו של מוהרנ"ת נחרטה ההחלטה: פה אשב כי אויתיה, למקום זה איוה, יגע והתייסר והשתוקק מיום עמדו על דעתו... ואף רבינו נענה אז ואמר: מעתה איני בודד. הכרת הטוב גדולה חשים חסידי ברסלב למוהרנ"ת ז"ל שכו רבינו הקדוש אמר "צָרִיכִים אַתֵּם לָהוֹדוֹת לוֹ מָאֹד, אָלּוּלֵי הוּא לֹא הַיַה נִשְׁאָר מִפֶּנִי אַף דַּף שֵׁמוֹת לְגְנִיזָה. תהי נא תורתו על לבנו תמיד, חיבוריו הנפלאים ישמשו נר לרגלנו, ויתנו לנו עצה ותושיה למלט נפשנו מני שחת, לזכות לחיי העולם הבא אכי"ר.

סיפורי תודה אמרתי תודה ונושעתי

יש לך סיפור תודה? המערכת תשמח לפרסם אותו al5308000@gmail.com

تَقَا شِنتِسَرَا

ּאָשָׁה אַחַת, בְּמֶשֶׁךְ שָׁנִים הָיְתָה בּוֹכָה עַל כָּךְ שָׁהַבֵּן שֶׁלָּהּ עוֹד לֹא הָתְחַתֵּן, אוּלַי חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה שֶׁהִיא בּוֹכָה. בַּפּוֹף אָמְרָה לַה׳: ׳תִשְׁמַע. אֲנִי ַםַפְסִיקָה לִבְּכּוֹת, וְרַק אוֹטֶרֶת לְךָּ תּוֹדָה, הֵן עַל כָּל

הַחֲסָדִים שֶׁאַתָּה עוֹשֶׂה עִפְּנוּ בִּכְלָל, וְהֵן עַל הַבֵּן הַזֶּה שָׁלֹּא ֹהְתָחַתֵּן שָׁזֶּה בְּוַדָּאי רַק לְטוֹבָה׳ - הוֹדְתָה כָּךְ אֵיזוֹ תִּקוּכָה, וְהַבֵּן הַנְּיעָה הָתְחַתֵּן... הִיא רַק הִגִּיעָה לַכַּוֹסְקָנָה לְהַפְסִיק לִבְכּוֹת, שָׁהַרִי פְּבָר בָּכְתָה וּבָכְתָה וּבַּכְתָה וּכְלוּם לֹא קָרָה, וְהִיא הָפְסִיקָה לִבְּכּוֹת, וְזָכְתָה מִיָּד לִישׁוּעוֹת, ׳עַל הַכָּּוְקוֹם׳...

וַזָה מָה שַׁמִּלַמֵּד אוֹתָנוּ כָּבוֹד מוֹרֵנוּ וְרַבֵּנוּ הַקְּדוֹשׁ רַבִּי נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב, שֶׁהַיִּסּוּרִים הַיְּחִידִים

שָׁיֵשׁ בָּעוֹלָם הֵם, כְּשָׁנּוֹכְלִים מִן הָאֱמוּנָה. כַּמּוּבָא (לֹ"מ רֹן): ״דַּע, שֶׁכָּל מִינֵי צַעַר וְכָל הַיִּסוּרִים אֵינָם רַק מֵחֶסְרוֹן הַדַּעַת. כִּי מִי שָׁיֵשׁ לוֹ דַּעַת, וְיוֹדֵעַ שֶּׁהַכּּל בְּהַשְׁנָּחָה מֵה׳ יִתְבָּרַךְּ, אֵין לוֹ שׁוּם יִסּוּרִים, וְאֵינוֹ מַרְגִּישׁ שׁוּם צַעַר״. כָּל זְמַן שֶּׁרָאָדָם מַחֲזִיק בֶּאֱמוּנָה שַׁהַכּּל לְטוֹבָה, וְהוּא מוֹדֵה לַה׳ עַל הַכּּל, גַּם עַל הַדְּבָרִים שָׁאֵינָם טוֹבִים, שִׂמְחָה גְּדוֹלָה שׁוֹפַעַת בְּתוֹכוֹ,

וְאֹשֶׁר פְּנִימִי מְמַלֵּא אוֹתוֹ, וְהַכּּלֹ יִתְהַפֵּךְ לוֹ לְטוֹבָה.

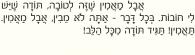
ַקָשָׁה לְךָּ, לֹא הוֹלֵךְ לְךָּ - כְּדֵי שֶׁתִּעוֹרֵר לַעֲבֹד עַל אֱמוּנָה. וּכְשָּׁאָדָם אוֹמֵר תּוֹדָה, אָז הוּא כְּבָר חַי

בָּאֱמוּנָה, לָכֵן אֵין סָבָּה שֶׁיֶּחְסַר לוֹ יוֹתֵר כְּלוּם, כִּי כָּל הַסִּבָּה שָׁגַּרְמָה לוֹ לַחְסָּרוֹן הָיא הֶסְרוֹן הָאֱמוּנָה, וְעַכְשָׁוּ, כְשֶׁהוּא אוֹמֵר תּוֹדָה, הוּא חַי אֶת הָאֱמוּנָה בִּשְׁלֵמוּת, כִּי תּוֹדָה זוֹ אֱמוּנָה שְׁלֵמָה, וְאָז הוּא מְבַפֵּל אֶת הַחִּפְּרוֹן מֵהַשׁרֶּשׁ, וּכָבַר אֵין שוּם סְבָּה שֵׁיִהְיֵה לוֹ חְּסָּרוֹן! אַין סָבָּה שֶׁתִּשָּׁאֵר רַוָּק, אֵין סָבָּה שֶׁלֹא יָהְיוּ לְךְּ יְלָדִים, אֵין סִבָּה שֶׁלֹּא תִּהְיֶה לְךְּ פַּרְנָסָה, שֶׁלֹּא יִסְתַּדֵּר לְךְּ.

בְּכָל בְּעָיָה אוֹ חִסָּרוֹן שָׁיֵשׁ לְךְּ תַּגִּיד: לֹא מֵבִין, אַבָל מַאַמִין שַׁזָּה טוֹב. תַּגִּיד תּוֹדָה. יֵשׁ לְךְּ חוֹבוֹת? - לֹא מֵבִין, אֲבָל מַאֲמִין שֶׁזֶּה לְטוֹבָה, תּוֹדָה שֶׁיֵשׁ

תַּאֲמִין! תַּגִּיד תּוֹדָה מִכָּל הַלֵּב!

al5308000@gmail.com|02-5812252

ילדון חידודון

בין הפותרים יוגרלו מתנות

פעמיים מסופר על ערבון בתורה, פעם אחד

פתרונות לשלוח למייל | פקס:

נתן ערבון ופעם אחת הבטיח ערבון?

הזוכה: ח. פולק, בני ברק

רוצה גם לזכות בהגרלה? גם אחה יכולו שלח לנו סיפור תודה ותיכנס להגרלה al5308000@gmail.com

ילדים אומרים תודה <u>סיפור</u> בהמשכים לילדים

מתנה ושמה תודה 052-2240696 ②

דרך חדשה (חלק ג')

וְהָנֵה הָגִּיעַ הַיּוֹם הַמְיֻחָל בּוֹ הַמּוֹרָה חַלְּקָה אֶת הַמִּבְחָנִים. וּלְצַעֲרִי הָרַב, רַק בָּקשִׁי הָצְלַחְתִּי לְהַגִּיעַ לַצִּיוּן שָׁשִּׁים. בְּאוֹתוֹ ֶעֶרֶב יָשַׁבְתִּי בַּחֶדֶר מְדֻכְדֶּכֶת לְגַמְרֵי. 'זֶהוּ. אֵין לִי יוֹתֵר כֹּחַ לְהַשְׁקִיעַ. אֲנִי בַּחַיִּים לֹא אַצְלִיחַ בַּלִּמּוּדִים. בַּחַיִּים לֹא אֶהְיֶה כְּמוֹ הָאֲחָיוֹת שֶׁלִּי. נִגְזַר עָלַי לִהְיוֹת הַכִּשָּׁלוֹן שֶׁל ָהַמִּשְׁפָּחָה'. חָשַׁבְתִּי לְעַצְמִי. וְהִנֵּה לְפֶתַע, אַחוֹתִי רָחָמִי נִכְנְסָה לַחֶדֶּר.

״מַלְכִּי, לָמָה אַתְּ בּוֹכָה?״ הָיָה נִרְאֶה שֶׁהִיא ַמַמָּשׁ נִבְהֲלָה לִרְאוֹת אוֹתִי בְּמַצָּב כָּזֶה.

לֹא עָנִיתִי לָהּ, אֲבָל הִיא רָאֲתָה אֶת הַמִּבְחָן שֶׁאֲנִי מַחְזִיקָה בַּיָּד, וְהִיא הֵבִינָה לְבַד.

ָהִיא הָתְיַשְּׁבָה לְיָדִי, נִגְּבָה לִי אֶת הַדְּמָעוֹת, חַבְּקָה אוֹתִי חָזָק חָזָק, וְאָמְרָה: "אַתְּ בּוֹכָה בָּגִלַל הַמִּבָחָן, נָכוֹן? אַל תִּדְאֵגִי, אַתִּ עוֹד תַּצְלִיחִי. אָם לֹא בַּמִּבְחָן הַזֶּה, אָז בַּמִּבְחָן ָהַבָּא. אֲנִי אֶעֱזֹר לָךְ. אַתְּ תִּרְאִי שֶׁתַּצְלִיחִי״, ָנִסְּתָה לְהַרְגִּיעַ אוֹתִי.

"לֹא נָכוֹן", צָעַקְתִּי, "אֵין סִכּוּי שֶׁאַצְלִיחַ אֵי פַּעַם בַּחַיִּים. אֲנִי כִּשָּׁלוֹן אֶחָד גָּדוֹל, וְאֵין ָסָכּוּי שֶׁאֵי פַּעַם אֲקַבֵּל צִיּוּן גָּבוֹהַ בְּמִבְחָן״.

אֲחוֹתִי נִדְהֲמָה.

״מַלְכִּי, אֵיךְ אַתְּ מְדַבֶּרֶת? אַתְּ מְאֹד מָכשֶׁרֶת. אֵין סָבָּה שֶׁתַּגִּידִי דָּבָר כָּזֵה".

״אֲנִי לֹא מֻכְשֶׁרֶת בִּכְלָל״, אָמַרְתִּי, ״כַּמָּה שָׁאֲנִי מְנַסָּה וּמְנַסָּה – תָּמִיד אוֹתָם צִיּוּנִים. אֲנִי אַף פַּעַם לֹא מַצְלִיחָה לְקַבֵּל יוֹתֵר מִשָּׁשִׁים, מַקְסִימוּם שָׁבָעִים. אֵנִי מִרְימָה ָיָדַיִם. אֵין טַעַם יוֹתֵר לְהַשְׁקִיעַ בַּלִּמוּדִים, אָם לֹא מַצְלִיחִים אַף פַּעַם. אַהְּ לְמָשָׁל – הַכּּל הוֹלֵךְ לָךְ יָפֶה בְּקַלּוּת. אַתְּ כָּל הַזְּמַן מְקַבֶּלֶת צִיוּנִים גְּבוֹהִים. אַתְּ כָּל כָּךְ מֻכְשֶׁרֶת וַחֲכָמָה, וַאֲנִי כָּל כָּךְ מַפְסִידָנִית״.

ַלְפֶתַע פָּרְצָה רָחָמִי בִּצְחוֹק: "אַתְּ בָּאֱמֶת חוֹשֶׁבֶת שֶׁאֲנִי כָּל כָּךְ חֲכָמָה? אַתִּּ בָּאֱמֶת חוֹשֶׁבֶת שֶׁהַצִּיוּנִים שֶׁאֲנִי מְקַבֶּּלֶת זֶה בִּזְכוּת

הַכִּשְׁרוֹנוֹת שֶׁלִּי?״

ַרָּנודַ אי", אָמַרְתִּי, ״אֶלָּא מָה? אַחֶרֶת לֹא ״בְּנודַ אי", אָמַרְתִּי, ״אֶלָּא ֹהָיִית מְקַבֶּלֶת צִיּוּנִים כָּל כָּךְ טוֹבִים..."

״מַלְכִּי, בּוֹאִי וַאֲגַלֶּה לָךְ סוֹד שֶׁגִּלְתָה לִי הַמּוֹרָה שֶׁלִּי בְּכִתָּה ג׳. הָיְתָה לִי מוֹרָה מַקְסִימָה בְּכִתָּה ג' שֶׁקָּרְאוּ לָהּ הַמּוֹרָה מִרְיָם. יוֹם אֶחָד הִיא לִמְּדָה אוֹתָנוּ בַּכִּתָּה דֶּרֶךְ לְהַצְלִיחַ בַּחַיִּים, וּמֵאָז אֲנִי

> תָּמִיד מַצְלִיחָה בַּמִּבְחָנִים".

המשך בשבוע הבא

חינוך באהבה הרב יצחק אבוחצירא

לייעוץ טלפוני ללא תשלום בימים ג' - ד' משעה 8-10 בערב 054-8434435 :נייד:

'חיים במסגרת-פרק יא

אנו כבר שבועיים בסיפור על שמואל, על הבימבה האדומה ועל חוק השינה. שמואל הוא כמעט כל ילד שני שלנו, אם לא כל אחד מהם. שמואל הוא ילד שבוחן ובודק גבולות.

הילדים שלנו, בדיוק כמונו המבוגרים, זקוקים לוודאות על מנת להרגיש בטחון. הם רגועים כאשר הם הבינו איך הדברים עובדים, ויודעים מה יהיה בסוף. נסו להיזכר בגילאים הצעירים שבהם הילדים מבקשים לשמוע את אותו סיפור או לראות את אותה הצגה או את אותו סרטון שוב ושוב. הידיעה שלהם שהם יודעים לצפות את מה שקורה בהמשך ההצגה נעימה להם ונוסכת בהם בטחון. שום דבר אינו מאיים, אין שם הפתעות. כאשר הגבולות ברורים- הילדים נינוחים, בטוחים, יודעים מה מצופה מהם (גם אם רוצים אחרת) ופנויים למשימות החיים (משחק, למידה, התנסות חדשה וכו'). כדי להרגיש בטוחים, עליהם להיות בטוחים שאתם ההורים: יודעים, ברורים ומנווטים בבטחה את התא המשפחתי. וכדי להיות בטוח בזה, הילד מתחכך רגרול

ניזכר שוב בשמואל

בדיוק כפי שבגיל שנתיים וחצי, ניסה שמואל להתנגש "במסגרת", שהייתה קיר ומכונת כביסה שהפריעו לו בנסיעתו עם הבימבה, אולם עם הזמן הוא הבין שעם קיר ומכונת כביסה לא מתעסקים. בדיוק כפי שאמר לעצמו, "קיר המטבח ומכונת הכביסה לא יזוזו לעולם ממקומם, ואין לי ברירה אלא להפסיק את ניסיונות ההתנגשות ולנסוע בכיוון אחר".

אותו הדבר בדיוק קרה בניסיונותיו בגיל 6 להתנגש בגבולות "חוק השינה". אך אמא של שמואל, היא אמא מקצועית. היא קוראת כל שבוע את העלונים, ויודעת כיצד עליה להתנהג. בעקבות התמודדותה של אמא בתבונה, שמואל מיודעינו הבין בע"ה שחוק השינה הוא קיר. ההחלטות של אמא הם

יציבים כמו מכונת הכביסה.

דלת או קיר

הורים יקרים! המסר מהסיפור על שמואל והבימבה הוא: שבוודאי הילד ינסה אותנו עד כמה אנחנו מתכוונים ברצינות ל"חוק" והוא רוצה לבדוק . אם החוק הוא "קיר" שאי אפשר לעבור דרכו, או שהוא "דלת" שפעמים פתוחה ופעמים סגורה.

במידה והחוק שלנו יהיה באמת "קיר", הילדים יפסיקו לנסות אותנו, ויתחילו לבצע את החוק בשמחה, כמובן כאשר הם היו שותפים להחלטות החוק, כפי שהסברנו בפרק הקודם.

פעמים והקיר אמור להיות קיר ברור יותר.

אני רוצה להוסיף ולחזק את ההבדל בין הקיר לדלת בדוגמא נוספת: במשפחת כהן הילדים התקשו לקום מוקדם בבוקר, כל יום הייתה מלחמת עולם, ההורים לא ידעו מה לעשות. הילדים היו קמים בעצלות, היו מאחרים לבית הספר וכבר לא נשארו תירוצים לכתוב למורים. עד שהחליטו ההורים לקבוע לילדיהם "מסגרת" הם עבדו עם כל הכללים והצליחו עם כל הילדים פרט לילד אחד, שמשום מה עדיין לא הפנים את החוק.

לאחר חודשיים, כינס האב את כל הילדים בסלון והציג בפניהם את מסקנות העבודה עם החוק. הם ישבו ביחד ודנו על הנושא, ולבסוף האב הסיק מסקנה חד משמעית: בבית שלנו מהיום, אף אחד לא נשאר בבית אחרי השעה שמונה. הילדים, ישנו באותו היום מוקדם, בציפייה למחר. השעון בחדר הילדים צלצל בשעה שבע, כל הילדים קמו בזריזות והתארגנו ליציאה, פרט לדוד שניסה להתחכך שוב כהרגלו בהחלטות. האם שראתה את בנה ממשיך לישון על אף ההחלטה החדשה ורצתה ללכת להעירו, נעצרה על ידי האב. "אל לך לטרוח, היום דוד יבין לבד ש-חוק זה חוק" אמר לה.

בשעה שמונה בדיוק, כאשר שאר בני הבית כבר ממתינים בחוץ, ניגש האב למיטת בנו הרים אותו

בדיחות הדעת

איש אחד בא מזיע ומתנשף לבית של חבר שלו בקומה ה19. החבר: מה קרה? למה עלית במדרגות? יש מעלית. האיש: בהוראות של המעלית כתוב שהיא מיועדת ל10 אנשים.

החבר: נו, אז מה הבעיה? האיש: מאיפה יש לי כח לחכות לעוד 9?

עם הפיג'מה והניח אותו בחדר המדרגות. "מצטער דוד" אמר האב לבנו המופתע, "אתמול קבענו כולנו שבשעה שמונה אף אחד לא נשאר בבית, ואני מתכוון ליישם את מה שקבענו. אני מקווה שהיום תלמד את המסר ומחר תקום בזמן".

לא חייב לנסות בבית, ולא משנה מה קרה אחרי 5 דקות. אבל תענו בכנות: "מחר דוד יקום בזמן או לא"?!

5 טיפים לסיום

1. הציבו גבולות מתוך מחשבה ותכנון מראש. תכננו ביחד עם הילדים, אפשרו להם להביע את עצמם, שמעו את דעותיהם, ושתפו את כולם בהחלטה נבונה.

2. גבולות קובעים בזמן שקט ורגוע- ולא בעת הסערה: הרצון להציב גבול יעיל ואפקטיבי תוך כדי משבר וכעס נידון לכישלון. כשאנחנו או הילדים נמצאים בסערת רגשות, אך אחד לא מקשיב. גם לא אנחנו.

3. הקפידו להציב גבול ברור (ללא הסתייגויות רבות מדי), הוגן והגיוני.

4. אם החלטתם על חוק חדש, תכינו תוכניות מגירה לכל תרחיש. עליכם לדעת להיות מוכנים בצורה נינוחה לכל קושי.

5. תקפידו לשוחח על החוק עם כל ילד בנפרד. כל ילד הוא אינדיבידואל. אמנם החוק שווה לכולם, אך לכל אחד חוזקות וחולשות משלו.

בהצלחה!

מאמר ראש הישיבה

איך הופכים חושך לאור?

לזהות את הפוטנציאל

הפעם אני רוצה לתת לכם מתנה אמתית. מתנה לחיים. נקודה עמוקה מאוד שיכולה ממש לשנות את החיים שלכם ואת החיים של הילדים שלכם.

אחד ההבדלים הגדולים בין מצליחן למפסידן, אם לא הגדול שבהם, זה היכולת לנצל הזדמנויות. איזהו חכם? הרואה את הנולד. זאת אומרת, החכם רואה מציאות אפוֹרָה שעל פניה לא מבטיחה גדולות ונצורות, והוא מזהה בתוכה פוטנציאל אדיר, ויודע איך להפוך אותה להצלחה מסחררת. ישנן הזדמנויות פז כאלה בחיים שלנו כהורים, שאם נדע לנצל אותן נכון, נרוויח רווח אגדי בל ישוער.

ההזדמנויות האלה הן המעידות והנפילות והכישלונות של הילדים שלנו.

לא זורקים אבן אחר הנופל

נכון, כל הורה מצפה לשמוע על הילד רק דברים טובים ולקצור נחת. אף אחד לא מחכה למעשים רעים או להתנהגות רעה מצד הילדים. כשזה קורה, זה תמיד תופס אותנו כהפתעה לא נעימה ואנחנו מגיבים בהתאם, כפי הצער שהצטבר בתוכנו וכפי

אבל אם רק תדעו כמה אור אתם יכול להפיק מהכשלונות של הילדים שלכם - אתם תתייחסו אליהם אחרם לגמרי

נסביר למה הכוונה, ונתחיל דווקא עם הדוגמה השלילית. לצורך הדוגמה נדבר על אימא ובן והדברים נכונים כמובן גם לאב וגם לבת.

בואו ונדבר על אימא שאומרת לילד שלה מילים טובות כמו 'אתה חמוד, צדיק, חכם' וכדומה. ויום אחד היא מקבלת טלפון מהמורה שהילד התנהג בצורה איומה. הילד נמצא בפחד מהתגובה של

האימא שלא מאחרת לבוא, והיא צועקת ומטיחה בו: 'אתה טיפש, אתה רשע מרושע, ילד רע...' עכשיו הילד בתוך תוכו, באופן בלתי מודע מנסה להבין מה אימא באמת חושבת עליו, 'האם היא חושב שאני

צדיק או רשע, חכם או טיפש?'

והמסקנה של הילד פשוטה מאוד. הדברים שנאמרים בשעת הכעס יוצאים בתוקף ובלב חם, ולעומת זאת המחמאות והמילים הטובות לא נאמרו בכזה להט ובאש יוקדת, וממילא העלבונות והביזיונות מקבלים משקל הרבה יותר גדול אצל הילד, והוא "זורק" ושוכח לגמרי את כל עשרות ומאות המחמאות ומילות ההערכה ומגיע למסקנה שהאימא חושבת שבאמת הוא רשע וטיפש.

יוצא שבזמני הנפילה של הילד אנו יכולים להרוס את כל מה שבנינו. חוץ מזה שזה מזעזע כשלעצמו. זו גם צלקת עמוקה ונוראה בנפשו של הילד. ודרך אגב גם נלמד מכאן שכאשר אנחנו אומרים לילד מילים טובות - זה צריך להיות אמתי, זה צריך לצאת מעומק הלב, זה צריך להיות בדיבורים לוהטים, ברגש כֵּן וחם.

מידה טובה מרובה

אבל אני לא רוצה לדבר על ההפסד. אני רוצה לדבר על מה שאפשר להרוויח במצבים כאלה.

ברגע שהילד חרד למוצא פיכם, עליכם קודם כול לשקול היטב את המילים. יש לכם כעת הזדמנות חינוכית ממדרגה ראשונה. כהקדמה, נַסּוּ לחשוב מה עובר על הילד. ומה באמת עובר על הילד? מה שעובר על כל אדם, רק בעוצמה ובהדגשה גדולה

בשבועות האחרונים הארכתי בנושא האמונה בעצמך, הדימוי העצמי, האמונה שאתה טוב וישר במהותך, האמונה שאתה בעל כוחות נפלאים.

יו"ל ע"י מוסדות "חוט של חסד" רח' שמואל הנביא 13 | ת.ד. 50226 | טל: 02-5812250 | פקס: 02-5812210

מובושא העלון: al5308000@gmail.com

כל אדם נקרע בין הדימוי העצמי השלילי וחוסר האמונה בעצמו שהיצר הרע מנסה להחדיר בו כדי לייאש אותו; לבין קול הדעת והשכל, הקול של הצדיקים, שמלמדים שכל אדם יקר וחשוב, שכל אדם במהותו טוב וישר, ושלכל אדם ישנם הכוחות והאפשרויות להגיע לכל מעלה.

ולכן בכל אירוע בחיים העבודה שלנו עם עצמנו היא לדחות את כל ה"פרשנויות" של היצר הרע שמנסה לשדר לנו שאנחנו רעים ושאנחנו כישלון; ולהזכיר ולחדד לעצמנו את האמת הפשוטה שאנחנו טובים במהותנו, ושכל הרע שאנחנו רואים בעצמנו הוא רק מצד היצר הרע אבל לא שייך לנו באמת.

ודעו לכם. שגם הילדים שלנו עומדים בדיוק באותה דילמה. אבל להם אין את האפשרות לפרש הכול באופן חיובי, הם תלויים בפרשנות שלנו. ובנוסף, אצל הילדים זה ממש קריטי כי הם כמו שתילים רכים. אם הם מתעקמים בגיל צעיר - זה עיקום לכל החיים. ואם הם מתיישרים בגיל צעיר, זה אומר שהם יצמחו באופן ישר ומבורך.

מילה בונה מילה הורסת

עכשיו נחזור אל המציאות שלנו. הילד סרח והוא כרגע מפחד מהתגובה של ההורים. ברגעים אלה הוא נקרע בין האמונה בעצמו לבין הייאוש. אתם חייבים להבין שאם ברגע זה אתם תשברו אותו ותדכאו אותו, אתם דוחפים אותו בידיים לתוך תהום מסוכנת; אתם מעקמים אותו לכל החיים. אתם ממש השליחים של היצר הרע להרוס לו את יסודות הנפש. אני בטוח שאתם לא רוצים להיות

אבל אם אתם חכמים אתם מבינים שיש כאן הזדמנות נפלאה ואתם מנצלים אותה כדי להעביר לילד את המסרים הנכונים של הצדיקים, המסרים הנכונים של האמונה כפי שמיד נסביר - ואז אתם למעשה בונים אותו לכל החיים. אתם מעניקים לו יציבות וחוסן נפשי בנקודה העמוקה ביותר בנפשו.

כניסה

16:12

16:27

16:18

16:31

ירוניולים

תל אביב

באר שבע

חיפה

המשך בעמוד 3 גליוו 654

ר"ת

18:04

18:01

18:01

18:05

ז' טבת תש"פ

יציאה

17:27

17:28

17:26

17:30

הכנסים של הרב שלום ארוש שליט"א לשבוע הקרוב

ירושלים חולון נתיבות חדרה יום א', ח' טבת (1/20) ח' י"ב טבת (1/20/09) (08/01/20) י"א טבת ט' טבת (1/20) ט' בית כנסת ע"ש חללי צה"ל ישיבת "חוט של חסד" בית כנסת"ורד לדוד" בית כנסת "בר יוחאי" המעפילים פינת המצודה, שמואל הנביא זו. היובל 51 תל דור 24 בשעה 21:30 בשעה ס2:30 בשעה 00:02 בשעה 00:02

וחזר על זה ב"פרי צדיק" (חנוכה אות ג): "וכבר אמרנו כי במוצאי שבת קודש קודם הבדלה אומרים ו' לשונות של ישועה, כי בשבת אני ה' מקדשכם השם יתברך בעצמו משפיע קדושה, ובצאת השבת מסתלק הקדושה, ועל זה מבקשים ו' פסוקי ישועה על ו' ימי המעשה להיות זה נקבע בלב".

סימוכין מדברי הרמב"ם שהבדלה היא בכלל זכירת השבת

ויש להביא סימוכין לכך ממה שכתב הרמב"ם (הלכות שבת פכ"ט ה"א): "מצות עשה מן התורה (אדש את יום השבת בדברים, שנאמר (שמות כ-ח) זכור את יום השבת לקדשו, כלומר זכרהו זכירת שבח וקידוש, וצריך לזכרהו בכניסתו וביציאתו, בכניסתו בקידוש היום וביציאתו בהבדלה".

מבואר מדברי הרמב"ם כי חובת הבדלה היא גם כן בכלל: "זכור את יום השבת לקדשו", לקדשו בדברים גם ביציאתו, ולכאורה קשה הלא הבדלה היא פירוד מיום השבת, ואם כן איך יוצדק לתאר את ההבדלה מקדושת השבת בכלל: "זכור את יום השבת לקדשו". ומוכח מזה כי תכלית ההבדלה היא להמשיך מקדושת השבת ניצוצי אור לימי החול, לכן היא נכללת במצות עשה לזכור את יום השבת לקדשו בהמשכת קדושתו לימי החול.

יומתק לבאר בזה מה שהזכירו חכמינו ז"ל בגמרא (פסחים קיג.) בין אלו שהם מנוחלי עולם הבא: "המבדיל על היין במוצאי שבתות". ומפרש בגמרא: "מאי היא, דמשייר מקידושא לאבדלתא". פירוש, שמשאיר מהיין של קידוש להבדלה. לפי האמור יש לבאר הכוונה בזה, על פי הידוע כי שבת הוא מעין עולם הבא, כמבואר בגמרא (ברכות נז:): "שבת אחד מששים לעולם הבא".

הנה כי כן זהו שרמזו לנו חכמינו ז"ל באומרם, כי המשאיר "מקידושא לאבדלתא" הוא מנוחלי עולם הבא, הכוונה בזה שהוא משאיר מקדושת השבת גם להבדלה, דהיינו גם על אחרי שהוא נבדל מהשבת לששת ימי החול, הרי הוא מנוחלי עולם הבא, שגם בימות החול הוא בן עולם הבא, שנשאר אצלו מקדושת השבת שהיא מעין עולם הבא.

הצדיק משאיר רושם מקדושתו אפילו אחרי שנסתלק לעולמו

מעתה יאירו עינינו להבין מה שמקשר המדרש בין מה שמברכים על הנר במוצאי שבת, למה ששלח יעקב את יהודה אל יוסף גושנה, לעשות הכנה לירידת ישראל לגלות מצרים, כי לכאורה יש מקום לבעל דין לשאול, מה בצע לרדת לגושן שהיתה נחלת שרה אמנו שנתקדשה במצרים, הלא שרה אמנו כבר נסתלקה מן העולם.

אולם התשובה הברורה על כך היא, כי כך דרכה של הקדושה שאפילו אחרי שהיא מסתלקת היא משאירה רושם בעולם, כמו שפירש רש"י בפרשת ויצא (בראשית כח-י): "ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה, מגיד שיציאת צדיק מן המקום עושה רושם, שבזמן שהצדיק בעיר הוא הודה הוא זיוה הוא הדרה, יצא משם פנה הודה פנה זיוה פנה הדרה". ופירש ב"אהבת שלום" (שם) הכוונה בזה, כי אף שהצדיק יוצא מהמקום ופנה הודה פנה זיוה פנה הדרה, עם כל זאת "יציאת צדיק מן המקום עושה רושם כלומר שעושה רושם במקום הזה לעולם.

הנה כי כן על זה מביא המדרש ראיה ממצות הבדלה, שמברכים על הנר רק אחרי שיאותו לאורו, לרמז כי רק אחרי שזכינו ליהנות מקדושת האור של השבת, אפשר להיפרד ממנה ולהמשיך קדושתה על ששת ימי החול, הרי מבואר כי כך דרכה של הקדושה, שאפילו אחרי הסתלקותה היא משאירה רושם להמשיך מקדושתה גם אחרי שאנו נפרדים ממנה. ולפי זה מבואר היטב מה ששלח יעקב אבינו את יהודה אל יוסף להורות לפניו גושנה, כי גם אחרי שנסתלקה שרה אמנו לחיי העולם הבא, עדיין נשאר בגושן רושם מקדושתה הגדולה.

הוכחת המדרש ממה שגנז הקב"ה את האור לצדיקים

בדרך המלך נלך לבאר בזה מה שהביא המדרש ראיה: "כך שנו רבותינו אין מברכין על הנר עד שיאותו לאורו, ומנין למדו מן הקב"ה, שנאמר וירא אלקים את האור כי טוב, ואחר כך ויבדל אלקים בין האור ובין החושך", והתפלאנו איך מוכח מזה שהקב"ה בירך על האור רק אחרי שנהנה כביכול ממנו.

ונראה לפרש הכוונה בזה על פי מה שפירש רש"י (בראשית א-ד): "וירא אלקים את האור כי טוב ויבדל. אף בזה אנו צריכין לדברי אגדה (חגיגה יב.), ראהו שאינו כדאי להשתמש בו רשעים והבדילו לצדיקים לעתיד לבוא". ותמהו המפרשים מאחר שהקב"ה גנז את האור לצדיקים כדי שלא ישתמשו בו הרשעים, מה ראה על ככה לגלות מקודם את האור ואחר כך לגנזו, הלא היה יכול שלא לגלותו כלל.

אולם הישוב האמיתי על כך הוא, שרצה הקב"ה להשאיר בעולם רושם מהאור הגנוז כדי שיוכלו הצדיקים להשתמש בו, כמבואר ב"דגל מחנה אפרים" (פרשת בראשית ד"ה וירא) בשם זקינו הבעל שם טוב הקדוש זי"ע:

"ושמעתי מאדוני אבי זקני נשמתו עדן זלה"ה, היכן נגנז האור ההוא, ואמר שהשם יתברך גנזו בתורה, ולכן משתמשין צדיקים בכל דור ודור באור ההוא, היינו על ידי התורה שיש בה אותו האור שיכולין להסתכל בו מסוף העולם ועד סופו, כמו שראו עיני ממש כמה מעשיות, מה שכתב לדודי זקני המנוח ר' גרשון קוטיבור ז"ל לארץ הקדושה, איך שראה אותו בשבת בחוץ לארץ, ומה זה עשה בחוץ לארץ, ומה זה עשה שבת עשה איזה גביר ברית מילה בחוץ לארץ, ושלח שבת עשה איזה גביר ברית מילה בחוץ לארץ, ושלח חריו להיות מוהל אצלו, וכהנה וכהנה אשר קצרה היריעה מהכיל, אשר הסתכל ממש מסוף עולם ועד סופו, והכל היה על ידי אותו אור שנגנז בתורה".

הנה כי כן מבואר היטב מה שהביא המדרש שמברכים על הנר במוצאי שבת משיאותו לאורו, כי אחרי שאנו נהנים מאור השבת, אנו יכולים לברך על הנר במוצאי שבת כדי להמשיך מקדושת השבת על ימי החול, ועל זה הביאו ראיה ממה שכתוב: "וירא אלקים את האור כי טוב ויבדל", אשר מזה למדנו שגנז הקב"ה את האור לצדיקים, וקשה למה ברא את האור לכתחילה אם רצה לגונזו, אלא משום שרצה שישאר רושם לצדיקים, מזה נשכיל להבין שגם אנו צריכים להשאיר רושם מקדושת השבת לימי החול, ולכן מבדילים על היין כמו שקידשנו על היין, ומברכים על הנר כמו שבירכו על הנר בערב שבת.

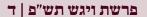

תודתנו וברכתנו נתונות לאלו שנדבו את הוצאת הגליון לזיכוי אחינו בני ישראל

משפחת מהדב הי"ו לרפואה השלימה של האשה החשובה מרת לאה בת וירג'ני שתחי'

mamarim@shvileipinchas.com לקבלת המאמרים באימייל:

אלשיך הקדוש: על ידי שקיבלה שרה מפרעה את גושן במתנה ירדה ממנה טומאת מצרים ושרתה עליה קדושת שרה

מדרש: שרה ויוסף שעמדו בקדושתם במצרים סללו את הדרך לכל ישראל שיעמדו בקדושתם במצרים

"וירא יעקב כי יש שבר במצרים" - י"ש נוטריקון י'וסף ש'רה שהקדימו לעשות שבר בטומאת מצרים

יעקב אבינו שלח את יהודה אל יוסף גושנה לעשות הכנה לירידת ישראל למצרים בקדושת שרה ויוסף

> נמצינו למדים מזה, כי על ידי שנלקחה שרה אמנו לפרעה ועמדה בקדושתה, סללה את הדרך לכל הנשים לעמוד בקדושתן במצרים, ויוסף הצדיק על ידי הניסיון הקשה שהיה לו עם אשת אדוניו ועמד בקדושתו, סלל את הדרך לכל האנשים לעמוד בקדושתם במצרים, ובזכות קדושה זו שהיו גדורים בעריות זכו לצאת מגלות מצרים.

"כי יש שבר במצרים" י"ש נוטריקון י'וסף ש'רה

יומתק לפרש בזה רמז הכתוב בפרשת מקץ (בראשית מב-א): "וירא יעקב כי יש שבר במצרים ויאמר יעקב לבניו למה תתראו, ויאמר הנה שמעתי כי יש שבר במצרים רדו שמה ושברו לנו משם ונחיה ולא נמות". הענין בזה כי יעקב ובניו השבטים נתייראו לרדת למצרים ערות הארץ, מחשש שיתערבו ישראל עם המצרים וילמדו ממעשיהם. אולם כאשר ראה יעקב ברוח קדשו ששרה אמנו ויוסף הצדיק שברו בקדושתם את קליפת מצרים, וסללו בכך את הדרך לכל ישראל לעמוד בקדושתם, הורה לבניו לרדת מצרימה כי לעמוד בקדושתם, הורה לבניו לרדת מצרימה.

וזהו פירוש הכתוב: "וירא יעקב כי יש שבר במצרים" - י"ש נוטריקון י'וסף ש'רה, שעשו שבר בטומאת מצרים על ידי שעמדו בקדושתם וסללו את הדרך לכל ישראל להתקדש במצרים, "ויאמר יעקב לבניו למה תתראו", ופירש בתרגום יונתן: "למא דין אתון דחלין למיחות למצרים". פירוש, למה אתם מתייראים לרדת למצרים.

ואם תאמרו שאתם מפחדים שלא תוכלו לעמוד בקדושתם, לכן כדי להוציא מהם חשש זה: "ויאמר הנה שמעתי כי יש שבר במצרים" - י'וסף ש'רה עשו כבר שבר בטומאת מצרים, ואם כן "רדו שמה", תוכלו להיות שם בגלות מצרים רד"ו שנה, "ושברו לנו משם", כדי שתוכלו לשבור לנו משם טומאת מצרים על ידי שתהיו גדורים בעריות, טומאת מצרים על ידי שתהיו גדורים בעריות, "ונחיה ולא נמות", שלא נהיה בבחינת רשעים

אשר עליהם אמרו חז"ל (ברכות יח:): "רשעים בחייהן קרויים מתים", כי אם בבחינת צדיקים אשר גם במיתתן קרויים חיים.

הנה כי כן הרווחנו להבין ביתר שאת דברי האלשיך הקדוש, שיוסף בחר שיעקב ואחיו יתיישבו בארץ בגושן משום שנתקדשה על ידי שנתנה פרעה מתנה לשרה אמנו, ולפי האמור הביאור בזה, כי מאחר שבלקיחתה לפרעה עמדה בקדושתה וסללה בכך את הדרך לכל נשות ישראל להתקדש במצרים, לכן כשקיבלה מפרעה שורש הטומאה את גושן למתנה, הרי במסירה זו סילק פרעה עצמו את כל כוחות הטומאה של מצרים משם, ומסר לה את השליטה להמשיך קדושתה על גושן.

מעתה יאירו עינינו להבין מעט מזעיר כוונתו של יעקב אבינו, שעשה הכנה לקראת ירידתו עם שבעים נפש למצרים: "ואת יהודה שלח לפניו אל יוסף להורות לפניו גושנה", כי מצד אחד שלחו אל יוסף הצדיק שעמד בקדושתו במצרים בניסיון הקשה שהיה לו עם אשת אדוניו, וסלל בכך את הדרך לכל ישראל שיעמדו בקדושתם במצרים, ומצד שני שלחו אל ארץ גושן שנתבטלה ממנה טומאת מצרים, ובמקומה שרתה עליה קדושה גדולה בזכות שרה אמנו, ועל ידי חיבור נפלא זה של שרה ויוסף שסללו את הדרך לכל ישראל, כבר יוכלו יעקב ושבעים הנפש אנשים נשים וטף לרדת למצרים ביודעם שיוכלו לעמוד שם בקדושתם.

הקשר הנפלא בין שליחות יהודה אל יוסף למה שמברכים על האש במוצאי שבת

בדרך המלך נלך לבאר בזה מאמר המדרש, שמקשר את שליחות יהודה אל יוסף למה שמברכים על הנר במוצאי שבת, על פי מה שגילה הגה"ק רבי צדוק הכהן זי"ע בספריו הקדושים כמה פעמים יסוד גדול בענין הבדלה, כי אף שאנו מבדילים בין קדושת השבת לששת ימי החול,

(ENO) (ENO)

אבל תכליתה היא דוקא להמשיך מקדושת השבת לששת ימי החול, והנה מה שכתב על כך ב"פרי צדיק" (פרשת תרומה אות יג) בלשון קדשו:

"להבין ענין הבדלה על היין דשבחוהו רבנן ז"ל (שבועות יח:), ובשלמא בכניסתו זוכרהו על היין ששמח בקבלת שבת, אבל ביציאתו שנסתלק יום הקדוש לכאורה היה צריך להיות להיפך ולשמחה מה זו עושה. אך הענין דבאמת קדושת השבת קביעא וקיימא שהשם יתברך מקדשו, ואם כן מה יתרון להאדם בקדושת שבת...

רק דקדושת שבת הוא כעין הקדמה לימי המעשה, שעל ידי זה נמשך הקדושה לו' ימים שאחריו, וכמו דאיתא בספרים הקדושים המשל לאב שניסה בנו באיזה חידה, שאומר לו כל ההקדמות השייכים לפתרון החידה כדי שיגידה, ואף שהבן אינו מחדש כלל מכל מקום נקרא ההגדה על שמו.

וכן בקדושת השבת שהשם יתברך מקדשו, כדי שישראל ידביקו ימי המעשה לקדושת השבת, ועל זה אנו מתפללין (מוצאי שבת בברכת חונן הדעת) [אבינו מלכנו] החל עלינו הימים [הבאים לקראתנו לשלום חשוכים מכל חטא ומנוקים מכל עון] ומדובקים ביראתך... וזה ענין היין להבדלה להמשיך היראה דשבת, שאמרו (ירושלמי דמאי ליד) אימת שבת על עם הארץ, וכל ישראל נקראו בשבת יראי שמי [כמבואר בגמרא (תענית ח:): "שמש בשבת צדקה לעניים שנאמר וזרחה לכם "שמי שמי שמש צדקה ומרפא"], וצריך להמשיך היראה לימי המעשה...

וזה ענין היין להבדלה שמורה על שמחה, והוא להמשיך בחינת היראה דשבת לחול, וכענין סעודת מלוה מלכה שאמרנו שהוא מלשון הפעם ילוה וגו', שהיא לחבר קדושת השבת לימי החול. והוא כעין מה שאמרו (ברכות לא.) אל יפטר אדם מחברו אלא מתוך דבר הלכה שמתוך כך זוכרהו, ועושה פעולה בשעה שנפטר מחברו כדי שיזכרהו, וכן ענין קדושת שבת מתוך ההבדלה על היין זוכרהו".

ב"פרי צדיק" (פרשת בראשית אות טו) הביא סימוכין לכך, ממה שנהגו להקדים ששה פסוקים שנזכרה בהם לשון ישועה לפני שמברכים על הכוס בהבדלה, כדי להמשיך קדושת השבת לששת ימי המעשה, והנה הם: "הנה אל 'ישועתי' אבטח ולא אפחד. כי עזי וזמרת יה ה' ויהי לי 'לישועה'. ושאבתם מים בששון ממעיני 'הישועה'. להישועה' על עמך ברכתך סלה... ה' 'הושיעה' אמלך יעננו ביום קראנו... כוס 'ישועות' אשא ובשם ה' אקרא".

שטרות מתנותיה עמה, לך ואל תעמוד בארץ הזאת, שנאמר (שם יב-יט) הנה אשתך קח ולך".

לפי זה מבארים בעלי התוספות הטעם שהסכימו המצרים שיספחו ישראל את ארץ גושן לארץ ישראל ולא נלחמו עליה, כי פרעה מלך מצרים כבר נתן את ארץ גושן לשרה בכתובתה, וגם אחרי שהקב"ה הביא על פרעה מכות ולא קרב אל שרה, שלח את אברהם עם שרה יחד עם כל המתנות שנתן לה, וכך נשארה ארץ גושן נחלה לישראל משרה אמנו.

ה"חתם סופר" מחזק השיטה שגושן היא מארץ ישראל

והנה מה שמצינו בענין זה דברים נפלאים בדברי ה"חתם סופר" בדרשותיו (חלק א דף פה טור ב ד"ה ויחי יעקב), שעמד על מה שכתוב (בראשית מז-כח): "ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה ויהי ימי יעקב שני חייו שבע שנים וארבעים ומאת שנה".

וכתב הריב"א בפירושו על התורה: "ויהי ימי יעקב. אומר רבינו תם מאורליינש, שלכך לא כתוב ויהיו [ימי יעקב] כמו שנאמר באברהם ויצחק, לפי שלא חי יעקב בחיים טובים אלא [ל"א שנה] כמנין ויה"ו, והן הי"ד [שנה] שלמד תורה בבית עבר, והי"ז שנה שהיה עם יוסף בנו במצרים".

מתמה על כך ה"חתם סופר" בלשון קדשו:
"ולכאורה קשה בעיני להשוות חיותו בבית עבר
בקדושת ארץ ישראל לחיותו במצרים ערות
הארץ". מזה מסיק ה"חתם סופר": "ומכאן ראיה
ברורה למה שכתבו תוספות (ב"דעת זקנים" שהבאנו
לעיל), דהך גושן היינו אותו גושן שכתוב בספר
יהושע בנחלת בני יהודה והיה מארץ ישראל".

והוסיף ה"חתם סופר" לפרש בזה מה שאמר הקב"ה ליעקב אבינו (שם מו-ד): "אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלך גם עלה". הזכיר הקב"ה ב' עליות, עליה אחת שיעלה אותו לגושן שיש לה קדושת ארץ ישראל, ועליה שניה שאחרי פטירתו יעלה אותו להיקבר במערת המכפלה שיש לה קדושה מיוחדת.

גושן נתקדשה בקדושת ארץ ישראל בזכות יעקב ובניו שעסקו שם בתורה

הנה מה טוב ומה נעים להעלות על שלחן מלכים, מה שמצינו בענין זה שיח סוד שרפי קודש מרבותינו הקדושים מבעלזא זי"ע, ונפתח בדברי כ"ק מרן רבי ישכר דוב מבעלזא זי"ע, שהביא הוכחה ברורה למה שהביא הרד"ק בשם המדרש, שגושן עצמה שהיתה בגבול מצרים עלתה להיות חלק מארץ ישראל, ממה שכתוב בסיום פרשתנו

ביאור המדרש שמקשר מה ששלח יעקב את יהודה ליוסף למה שמברכים על הנר במוצאי שבת

בעלי התוספות: יוסף בחר ליעקב אביו להשתקע בגושן כי שרה אמנו קיבלה מפרעה את גושן במתנה

בעלי התוספות: גושן שהיתה במצרים התרוממה להיות חלק בלתי נפרד מארץ ישראל

הוכחות ה"חתם סופר" ורבותינו הקדושים מבעלזא זי"ע שגושן התרוממה להיות חלק מארץ ישראל

(שם מז-כז): "וישב ישראל בארץ מצרים בארץ גושן ויאחזו בה ויפרו וירבו מאד".

ומפרש בזוהר הקדוש (פרשתנו ריא:): "**ויאחזו בה** אחסנת עלמין" [אחזו בגושן ירושה עולמית], **ויאחזו** בה, דהא להון אתחזי כמה דאוקמוה" [נתאחזו בה שהרי להם היא ראויה כמו שביארו]. ולכאורה יפלא איך אמר שאחזו בה "אחסנת עלמין" - ירושה עולמית, הלא בני ישראל יצאו ממצרים ולא נשארו בגושן. ומוכח מכאן שהזוהר סובר כמדרש שהביא ברד"ק, שגושן התרוממה להיות חלק מארץ ישראל בזכות התורה שעסקו שם.

הנה כי כן זהו ביאור הזוהר שמפרש מה שכתוב:
"וישב ישראל בארץ מצרים בארץ גושן ויאחזו בה"
- "אחסנת עלמין" ירושה עולמית, כי היא נספחה להיות חלק מארץ ישראל. ומוסיף הזוהר: "ויאחזו בה, דהא להון אתחזי", שהרי להם היא ראויה, "כמה דאוקמוה", כמו שהעמידו יעקב ובניו את קדושת המקום על ידי שעסקו שם בתורה ובעבודת ה', לכן נתקדשה גושן בקדושת ארץ ישראל.

והוסיף לבאר בזה מה שפירש בתרגום יונתן מה שכתוב: "וישב ישראל בארץ מצרים בארץ גושן ויאחזו בה" - "ויתיב ישראל בארעא דמצרים ובנו להון בתי מדרשין". וצריך ביאור היכן רמוז כאן שבנו להם בתי מדרשות. לפי האמור דייק כן ממה שכתוב: "ויאחזו בה", שהכוונה בזה כמו שמפרש בזוהר הקדוש: "אחסנת עלמין", שאחזו בה ירושה עולמית, כי נעשית חלק מארץ ישראל. ועל זה בא התרגום יונתן לפרש איך נתקדשה בקדושת ארץ ישראל, כי בנו שם בתי מדרשות לעסוק בתורה.

בנו כ"ק מרן רבי אהרן מבעלזא זי"ע דיבר בקדשו לפרש לפי זה כמין חומר שני הפירושים שהביא רש"י בפסוק: "ואת יהודה שלח לפניו אל יוסף להורות לפניו גשנה". פירוש א'. "להורות לפניו, כתרגומו, לפנות לו מקום ולהורות היאך יתיישב בה". פירוש ב'. "ומדרש אגדה, להורות לפניו, לתקן לו בית תלמוד שמשם תצא הוראה".

ויש לומר ששני הפירושים מתכוונים למקום אחד, כי הפירוש הראשון כתרגומו הכוונה בזה: "לפנות לו מקום", לפנות משם את המקום של טומאת מצרים, "ולהורות היאך יתיישב בה", להמשיך קדושת ארץ ישראל כדי שיוכלו להתיישב בה עולמית. וזהו גם כן הביאור בפירוש השני של המדרש אגדה: "לתקן לו בית תלמוד שמשם תצא הוראה". כי בזכות שיתקנו בגושן בית תלמוד לעסוק בתורה, יזכו להמשיך בה קדושת ארץ ישראל.

בזכות שרה אמנו נתקדשה גושן בקדושת ארץ ישראל

בדרך זו במסילה נעלה לבאר כוונתו העמוקה של יעקב אבינו: "ואת יהודה שלח לפניו אל יוסף להורות לפניו גושנה", על פי מה שביאר האלשיך הקדוש בפרשתנו, הטעם שבחר יוסף את ארץ גושן למקום מגוריהם של יעקב אביו ואחיו השבטים, כי בארץ מצרים ערות הארץ שלטה טומאה גדולה מצד השר של מצרים, אבל ארץ גושן שניתנה לשרה אמנו שהיתה תמימה במעשיה, נסתלקה משם טומאת מצרים בזכות קדושתה של שרה, מנה הם דברי האלשיך בלשון קדשו:

"אמר וישבת בארץ גושן, לומר אינך מסתופף תחת טומאת השר, כי הנה וישבת בארץ גושן כי אין טומאה מרחפת שמה כיתר גבול מצרים, והוא כי הלא קיבלו רבותינו ז"ל כמפורש בפרקי רבי אליעזר כי ארץ גושן ניתנה במתנה גמורה לשרה אמנו מאז ירדה מצרימה, ומצדה שרתה קדושה במקום ההוא. וזהו וישבת בארץ גושן".

כעבדא קמיה מאריה נראה להוסיף תבלין לדבריו הקדושים, על פי הקדמה יקרה שגילו לנו חכמינו ז"ל במדרש (ויק"ר לב-ה): "שרה אמנו ירדה למצרים וגדרה עצמה מן הערוה, ונגדרו כל הנשים בזכותה. יוסף ירד למצרים וגדר עצמו מן הערוה, ונגדרו ישראל בזכותו. אמר רבי חייא בר אבא, כדאי היה גדור ערוה בעצמו שנגאלו ישראל על ידו".

פרשת ויגש תש"פ | ב

"ואת יהודה שלח לפניו אל יוסף להורות לפניו גושנה" השילוב הנפלא של קדושת שרה אמנו בגושן בקדושת יוסף הצדיק שסללו הדרך לישראל במצרים

בפרשתנו פרשת ויגש דבר בעתו מה טוב, להתבונן בשליחותו של יעקב אבינו לעשות הכנה במצרים לירידתו יחד עם שבעים נפש (בראשית מו-כח): "ואת יהודה שלח לפניו אל יוסף להורות לפניו גושנה". ופירש רש"י: "להורות לפניו, כתרגומו, לפנות לו מקום ולהורות היאך יתיישב בה. לפניו, קודם שיגיע לשם. ומדרש אגדה, להורות לפניו, לתקן לו בית תלמוד שמשם תצא הוראה".

וצריך ביאור מה שבחר יעקב אבינו לעשות הכנה לגלות מצרים על ידי הצירוף של החוט המשולש: יהודה, יוסף, גושן. והנה מה שבחר מכל השבטים לשלוח דוקא את יהודה, מצינו במדרש תנחומא (סימן ט) הטעם לכך, כדי לפייסו על מה שחשד בו בכל השנים הללו שלא ראה את יוסף שהוא הרג אותו:

"ואת יהודה שלח לפניו אל יוסף וגו', זה שאמר הכתוב (ישעיה יא-יג) וסרה קנאת אפרים, לפי שהיה יעקב אבינו סבור שיהודה הרג את יוסף, בשעה שהביאו לו את הכתונת, שנאמר (בראשית לז-לג) ויכירה ויאמר כתונת בני חיה רעה אכלתהו, ואין חיה אלא יהודה שנאמר (שם מט-ט) גור אריה יהודה, והיה אומר יעקב ליהודה, אתה הוא שטרפת אותו, לפיכך (שם לז-לד) ויקרע יעקב שמלותיו ויקומו כל בניו וכל בנותיו וגו'...

וכל אותן השנים שהיה יוסף חוץ לאביו, היה בלבו של יעקב שיהודה הרגו, מנין אתה למד מבנימין, שכך אמר יהודה ליוסף, (שם מד-לב) כי עבדך ערב את הנער, כיון שנתן נפשו על בנימין ונתוודע יוסף, נמצא יהודה נקי מכל אותן הדברים, הוי וסרה קנאת אפרים, לכך כתיב ואת יהודה שלח לפניו".

אולם ראוי להתבונן על מה ששלח יעקב את יהודה דוקא לגושן, הן אמת שהסיבה לכך היא מאד ברורה, משום שיוסף הזמין אותו להתיישב בגושן, כמו ששלח לומר ליעקב (שם מה-י): "וישבת בארץ גושן והיית קרוב אלי אתה ובניך ובני בניך וצאנך ובקרך וכל אשר לך". אולם

עדיין צריך ביאור, מה ראה יוסף על ככה להזמינו להתיישב דוקא בגושן.

עוד ראוי לבאר מאמר פלא במדרש תנחומא (סימןו): "ואת יהודה שלח לפניו. ילמדנו רבינו אימתי מברכין על הנר במוצאי שבת, כך שנו רבותינו אין מברכין על הנר במוצאי שבת, כך שנו רבותינו אין מברכין על הנר עד שיאותו לאורו, ומנין למדו מן הקב"ה שנאמר (שם א-ד) וירא אלקים את האור כי טוב, ואחר כך (שם) ויבדל אלקים בין האור ובין החושך, רבי זעירא בר אבהו אמר, מכאן שמברכין על הנר במוצאי שבת משיאותו לאורו".

ונתייגעו המפרשים לבאר כוונת המדרש, מהו הקשר בין מה שמברכים על הנר במוצאי שבת, למה ששלח יעקב את יהודה אל יוסף להורות לפניו גושנה. זאת ועוד, איך הביא המדרש ראיה שמברכים על הנר רק אחרי שנהנים מאורו, ממה שכתוב: "וירא אלקים את האור כי טוב", ואחר כך: "ויבדל אלקים בין האור ובין החושך", היכן מצינו שם שבירך הקב"ה על האור. ואין ספק כי חכמינו ז"ל כדרכם בקודש טמנו בדבריהם חידה סתומה, לבאר מה ששלח יעקב את יהודה אל יוסף, וצריך ביאור להבין כוונתם העמוקה בזה.

יוסף הצדיק בחר בגושן שקיבלה שרה במתנה מפרעה

פתח דברינו יאיר לבאר כל זה, על פי מה שכתבו בעלי התוספות ב"דעת זקנים" בפרשתנו דברי אלקים חיים, לפרש מה שכתוב כשהלך יוסף לקבל את פני יעקב אביו שהגיע למצרים (שם מו-כט):

"ויעל לקראת ישראל, פירוש עליה היתה לו על שהלך לקראת אביו לכבדו. דבר אחר לכך נאמר ויעל, לפי שארץ גושן גבוה מארץ מצרים, לפי שהיא עומדת בגבול ארץ ישראל, שנאמר (יהושע טו-נא) גושן וְחולון וְגִילה. ולפי שהלך יהודה בשביל אביו אצל יוסף להורות לפניו גושנה זכה ונפלה בחלקו, וגושן נתן פרעה לשרה אמנו, ולכך בחרו בה משראל ונפלה בחלקם ולא ערערו בה מצרים".

נרחיב לבאר דבריהם הקדושים על פי מה שכתוב (שם יא-טז): "ויקח יהושע את כל הארץ הזאת ההר ואת כל הנגב ואת כל ארץ הגושן". וכתב על זה הרד"ק בפירוש הראשון: "אין זה גושן של מצרים". ושוב הביא עוד פירוש בשם המדרש [שלא נמצא אצלנו]: "ובדרש אומר כי היה גושן של ארץ מצרים והיא נבלעת בתוך ערי ישראל, כמו שאמר ויעל לקראת אביו גושנה, מלמד שהיא בעלייה כלפי ארץ ישראל, ובזכות שהלך יהודה בשליחות אביו להורות לפניו, זכה שיהיה לחלקו ארץ גושן שהיא טובה".

הנה כי כן זהו ביאור דברי בעלי התוספות ההולכים בשיטת המדרש, כי גושן שנזכרה בספר יהושע מגבולות ארץ ישראל, היא אותה גושן שהיתה במצרים, אלא שאחר כך סופחה להיות חלק בלתי נפרד מארץ ישראל [כמו שיתבאר הטעם להלן]. והנה בספר יהושע מונה את הנחלה של שבט יהודה (שם טו-כ): "זאת נחלת מטה בני יהודה למשפחותם". ומונה הכתוב (שם נא) בין נחלתם את גושן, שזכה בה יהודה, משום שהלך בשליחות אביו אל יוסף להורות לפניו גושנה.

בדרך אגב מגלים לנו בעלי התוספות בתוך דבריהם הנ"ל, הטעם שהסכימו המצרים שיספחו ישראל את ארץ גושן להיות חלק בלתי נפרד מארץ ישראל: "וגושן נתן פרעה לשרה אמנו, ולכך בחרו בה ישראל ונפלה בחלקם ולא ערערו בה מצרים". ביאור דבריהם על פי מה שמבואר בפרקי דרבי אליעזר (פרק כו):

"רבי יהושע בן קרחא אומר, מאהבתו אותה פרעה כתב לה בשטר כתובה כל ממונו, בין זהב, בין כסף, בין עבדים, בין קרקעות, וכתב לה את ארץ גושן לאחוזה, לפיכך ישבו ישראל בארץ גושן שהיא של שרה אמנו. וכתב לה את הגר גושן שהיא של שרה אמנו. וכתב לה את הגר בתו מפילגשו לשפחה... שנאמר (שם טז-א) ושרי אשת אברם לא ילדה לו ולה שפחה מצרית ושמה הגר. השכים פרעה בבוקר נבהל ונחפז שלא קרב לשרה, וקרא לאברהם ואמר לו, הרי אשתך וכל

טיב הפעשיות | הפשך פעפוד ג' |

מומר לחלל שבתות ומומר לכל התורה, רחמנא ליצלן.

יום אחד בהתהלכו בחוצות קריה, והגה לפתע פוגש הוא את הרבי הצדיק בדרכו אל היכל הישיבה הקדושה. הרבי ברכו לשלום, וכראותו את מראהו הנורא כאחד הגויים אשר בארץ, פתח את פיו בחכמה ואמר לו: ראה נא גם ראה עד כמה יקר וחשוב אתה! הלה פקח זוג עיניים תמהות, וכי ממתי נעשה הוא חשוב ויקר?...

והצדיק הסביר לו מיד, הנה אם היו שואלים כל יהודי בעיר לפני כמה שנים, כמה שווה כל האידישקייט שלך? הוא לא היה נותן על כך יותר מכמה עשרות אגורות שחוקות בלבד!... - אך הייצר הרע הגדול, מלך זקן וכסיל, הוא כנראה כן ידע את ערכך העצום,

ערך איש יהודי, והוא אכן הלך והשקיע בך כמה מיליונים טובים! והצליח לדחוף אותם לידך בעזרת כרטיס הלוטו שזכית בו... - והכל היה שווה לו כדי לצוד יהודי יקר וחשוב כמור אל תוככי הרשת שלו...

הדיבורים החריפים הללו - על אף שנאמרו בחביבות ובחיוך רחב - נקבו וירדו אל לבו של היהודי הצעיר, הוא החל פתאום להבין שאכן חשוב הוא בעיני השם יתברך, ואף הוא בן נאמן לעם ישראל! ואכן הוא שב בתשובה שלמה, והתקרב חזרה להסתופף בצל הקודש כמימים ימימה. [מעין טיב זה המעשה מסופר גם על הגאון רבי חיים מוולואז'ין זצוק"ל].

[מתוך שיחה מיוחדת לעוסקים בקירוב רחוקים, קובץ 00301

לפני שנים רבות שמעתי שיחה של אחד מזקני חסידי סלונים בדור שלפנינו, שדיבר על האמונה השלמה ומידת הביטון שהשפיע הרבי הצדיק על התלמידים בני החבורה. כשביקש להדגים את עוצם דבקותם של החסידים בביטחון ואמונה, סיפר על אחד מן הבעלי בתים שבעיר, שלצורך פרנסתו היה 'אינסטלטור', חי חיי דחקות ופרנסתו לא היתה מצויה בשפע.

שבוע אחד בהגיע יום חמישי בשבת, ראה האיש שאין בידו אף לא פרוטה אחת לצרכי שבת קודש הקרבה ובאה. - בתפילת מעריב של אותו 'ליל שישי' התפלל בכיות ודמעות, ובתפילתו אמר: ריבונו של עולם, אם בשבילך הוא טוב שלא יהיו לי כעת מעות, הרי בוודאי שגם בשבילי הוא טוב!... מה שטוב בעיני הבורא ב"ה, מלך טוב ורחמן, הוא בוודאי טוב גם עבורי!

כך - מתוך תפילות ומחשבות שכאלו - עלה על יצועו

הגגו להודיע כי גיתן להשיג סדרת ספרי

טיב התחזקות

תורה • שמחה • כיבוד אב • חסד • עינים

עבודת השי"ת ב' כרכים • מקומות הקדושים ב' כרכים

ספרים אלו ושאר ספרי רבינו

ניתן להשיג בחנויות הספרים

ונשכב לישון. הוא אך בקושי נרדם לזמן מועט, והנה דפיקות עזות נשמעו על דלת ביתו, כשנחפז לפתוח את הדלת הופתע לראות את ה'בלן' של המקווה, שהגיע בדחיפות בשעה כה מאוחרת בלילה, כולו מתנשם ומתנשף באומרו שזה עתה 'התפוצץ' לו הצינור הראשי של המקווה, כנראה מרוב שנים הוא העלה 'חלודה' רבה [פארדז'אבעט] עד שנאכל והתפורר... ועתה מוכרח הוא לגשת עמו תיכף ומיד לתיקון התקלה, כדי להסדיר את המקווה שיהיה מוכן למחר ערב שבת קודש!

באותו לילה כבר לא יישן עוד האינסטלטור דנן... העבודה בצינור הראשי לקחה שעות ארוכות, מתחילה היה עליו לפרק בעדינות את כל הצינור החלוד כולו, ולאחר מכן להרכיב ולחבר מחדש צינור חדש וחזק, ולסדר את כל מערכות האינסטלציה המורכבת שבמקווה. לפנות בוקר סיים את מלאכתו בנאמנות על הצד היותר טוב, כשהמקווה עומד מוכן בהתחדשות לטבילה לכבוד שבת. למותר לציין, שקיבל אותו חסיד על עבודתו כסף רב, בתוספת 'תעריף לילה', ומאותה מלאכה בלבד היה מעות בידו עבור כמה וכמה שבתות!

כששמע זאת הרבי הקדוש, אמר: ראו נא מה שיכולה לפעול 'אנחה' אחת אמיתית לפני השי"ת, כאשר היא שזורה במידת הביטחון השלם בכל הנהגה שעושה הבורא ב"ה! - ביטחון כזה מצד עצמו יש בו כוח לפתוח את כל השערים!

[מתוך שיעור בסדר 'טיב האמונה']

הרב החסיד המפורסם מוהר"ר חיים צבי (הערש) אייזנבאך ז"ל, הגיע פעם אל הרבי הקדוש רבי אהרן מבעלז זצוק"ל לאחר עלותו ארצה בהצלתו הפלאית

מתוככי גיא התופת בשואה האיומה.
הוא נסע במיוחד מירושלים עיה"ק לתל
אביב, כדי לקבל פני קדשו ולהתברך מפיו.
כשראה הרבי לפניו יהודי של צורה וחסיד
נאמן, שאלו - כדרכו בקודש בתחילת בואו
לארץ הקודש - על אבותיו ועל משפחתו,
ובצל מי הוא חוסה וכו'.

ר' חיים הערש ענה לרבי הק' על כל שאלותיו מתון מתון, אולם כששמע הצדיק שהוא מסתופף בצילו של הרה"ק רבי מאטיל מסלאנים זצוק"ל, ציווה תיכף למשמש להביא 'כיסא' ולהושיבו, באומרו שתלמיד של רבי מוטיל סלונימער צריך לכבדו כראוי!

אך לרבי חיים הערש עצמו היה מאוד לא נעים עם כל הכבוד הזה, הוא חש שאין הוא

ראוי להיקרא 'התלמיד' של הסלאנימער צדיק, וכי לא לו כל הכבוד הזה...

ולפיכך נמנע מאז מלבוא הרבה לבעלז, הגם שרצה פעמים רבות להשתתף בטישין ובתפילות וכר', משום שבכל פעם שבא לבעלז היה הרבי מכבדו בתור תלמיד של רבי מאטיל!

[ספר 'טיב מירווי

בשיחה נוקבת אחת, דיבר הצדיק רבי מאטיל סלאנימער זצוק"ל אודות ה'נגיעות' והאינטרסים הרבים שמתערבים בעבודתו של איש ישראל.

בין הדברים אמר, כאשר יגיע איש כזה בפני בית דין של מעלה, כדי לקבל את שכר תורתו ותפילותיו וכל שאר מעשיו הטובים שעשה בעולמו, יאמרו לו בשמים שעליו לגשת עם כל העבודה הזו אל אותם שעשה בעבורם את העבודה... שישלמו הם את שכרו, הוא הרי עבד בשבילם!...

שם בעולם האמת, יפרשו היטב כל מצוה וכל תורה ותפילה שעשה, לבדוק בשביל מי נעשו? ובאם יימצאו זכים ונקיים שנעשו רק בתורת עבד ה', ועשה דברים לשם פועלם, כדי להעלות נחת רוח ליוצרו, הרי בוודאי יקבל על כך כל שכרו משלם. - אבל התורה ומצוות שנעשו שלא לשמה, רק כדי שפלוני יראהו ושאלמוני יכבדנו... ישלחוהו אחר כבוד לדרוש את משכורתו מאותם שעבד עבורם...

[ספר 'טיב הנישואים' שער התורה, פרשת חיי שרה]

זכותו תגן עלינו ועל כל ישראל – אכון

לקבלת העלון בפייל (דוא"ל) נא לשלוח לפייל הפצו"ב

ניתן להנציח את העלון לשפחות, לברכה והצלחה או ליארצייט

shivti11@gmail.com | 05276-10455 078-3331109 יו"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד' | רח' ישעיהו 7 ירושלים טל:

הודי יקר! אל תחזיק טובה לעצפך, הגך פוזפן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור פגוריך ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפעוניינים יקבלו את העלון בפייל (אפשר גם ישירות לדפוס) בקובץ להדפסה.
Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zeligk@gmail.com or text 718-249-7173

של מעלה, היה מוהר"ר יצחק אייזיק לרר ז"ל, הוא היה דבוק מאוד ברבו הצדיק רבי מאטיל אצלו וקיבל ממנו הרבה תורה וקדושה ויראת שמים.

וסיפר לי בנו, שלפני עשרות בשנים נצרך פעם אביו הרה"ח ר' יצחק אייזיק לצאת בשליחות מצוה לאנגליה, כדי לקבץ כספים למטרה נעלה ביותר.

הנגידים שבענגלאנד נענו בחפץ לב. ופתחו את ליבם ואת כיסם בתרומות הגונות שיש בהם סכומים נאים.

בביקורו בביתו של אחד העשירים,

מאילי ההון שבלונדון הבירה, קיבלו הלה בסבר פנים יפות, והוליכו אחר כבוד אל הטרקלין המפואר שבטירתו הענקית. העושר וההדר מילאו את כל הארמון הגדול באור יקרות, וכששמע מן האורח החשוב את הענין המדובר, כתב לו על אתר המחאת ענק, בסכום של כמה אלפים ליש"ט (!), שהיו בזמנו הון עצום. עם עט הזהב ההדורה שבידו שרבט העשיר את חתימתו, והעניק את התרומה האגדית למשולח שלפניו.

אותו מיליונר היה נקרא מן 'המתחדשים', יהודי שירד מעט מדרכי החרדים והיראים, והיה מזלזל בהם ובמנהגיהם המחמירים. - במהלך הביקור המרומם הוציא הגביר המארח 'אלבום תמונות'. והראה לאורחו ברוב כבוד וחשיבות את תמונותיהם של בניו היקרים. - הם נראו כמובן כילדי המודרניים המתחדשים, ובמקום שתי פיאות נאות מסולסלות בשני צדעי הראש. השתלשלה לה 'בלורית' גדולה [טשו'פ] מגובה הראש עד ביו העיניים... ואביהם העשיר מתרברב בשבח הגדול המגיע לבניו הצעירים. הנה זה מתעתד להיות 'עורך דין' גדול, ואחיו השני יהיה 'סוחר' ממולח, השלישי עתה בהשתלמות לעסקי נדל"ן... ועוד כיוצא בהם.

לבסוף הפטיר האיש בדרך של 'עשיר יענה עזות', ומתוך לגלוג על החרדים התריס: הנה ראה נא את הילדים הללו! מי צריך בימינו את ה'פיאות' הארוכות? הרי הם מצליחים ועושים חיל בלימודיהם האקדמאים, ועתידים להרוויח ממון רב! הרבה יותר מאלו הנשמרים באדיקות על ה'פיאות' הארוכות...

דבריו הבוטים של העשיר פגעו קשות בר' יצחק אייזיק, הוא קם ממקומו בסערת רוחו הגדולה, ואמר: חס ושלום, לא כך למדנו אצל רבינו רבי מאטיל סלונימער! הרבה תורה וקדושה ינקתי ממנו, והוא לימד אותנו דעת, שאלו הפיאות הקדושות שווים לנו בערכם יותר מאלפי זהב וכסף!!!

על אתר הוציא בחזרה את ההמחאה הגדולה שקיבל זה עתה, הוא הניחה על השולחן בהפטירו: כסף כזה שנראה לבעליו שווה יותר מן ה'פיאות' אינני חפץ להתעסק עמו! הוא וויתר על כל הסכום העצום שנתרם לצדקה שלו, כדי לשמר את מורשת החינוך הנפלאה שינק בבית רבו, להתהלך

לכבוד יומא דהילולא של הרה"ק 'רבי מרדכי חיים (בן הרב יהודה לייב] מסלונים זצוק"ל (יום חמישי סלונימער זצוק"ל, תדיר היה יושב י"ב מבת), הנקרא "רבי מאמיל רבי מאטיל זצוק"ל כשהתגורר סלאנימער", או "רבי מומל דיין". בשכונת 'בית ישראל' בתוככי רבם של חסידי סלונים בעיה"ק מבריא ת"ו, ובסוף ימיו בשכונת בית ישראל פה עיה"ק תובב"א. הכריזו מלחמת חרמה רח"ל. ובהיות נבואה נא בפיב כמה מעשיות נאות ממידותיו הנאצלות ודרכי עבודת קדשו, מלוקשים מתוך שיעוריו וספריו של מורנו ורבינו

הגה"צ שלימ"א.

בימי המלחמה נשמעו אזעקות רבות ברחבי העיר, והתושבים כולם נקראו לרדת מיד אל המקלטים המוגנים שהוכנו מבעוד מועד, לתפוס בהם

נתון בסכנה גדולה מאוד.

מחסה ולהתגונן מפני האש והגופרית הנוראה שהפגיזו הערבים ימ"ש בכל שכונות ירושלים.

שמים טהורה!

עוד סיפר, שבערוב ימיו של הצדיק

ירושלים, הגיעו ימים קשים על

יושבי ארץ הקודש בכלל ועל תושבי

ירושלים בפרט, כאשר הישמעאלים

קו הגבול הירדני עובר אז מאחורי

שכונת בית ישראל, היה מקום מגוריו

מתחילה עם פרוץ המלחמה כשנשמעה האזעקה הראשונה, ביקשו בני המשפחה מאביהם הגדול רבי מאטיל ע"ה לרוץ עמהם מהרה אל המקלט המבוצר, הם האיצו בו להזדרז, משום שכל רגע שעומד חשוף הוא נתוו בסכנת נפשות גדולה, כי הירדנים 'כיסו' בפגזיהם את כל השכונה, רחמנא לישזבן.

כאשר הגיע אותו זקן וצדיק אל המקלט המבוקש, הבחין שאינו מסודר ומחולק כדבעי. - כנראה מחמת דוחק הזמן לא הספיקו להסדירו במחיצות כדין תורתנו הקדושה, ולכן נדחפו אל תוך המקלט משפחות שלימות, אנשים נשים וטף, וכמובן שהיה שם בלגן ובהלה גדולה.

כראות רבי מאטיל את התערובת השוררת במקום. נתפס פחד גדול. באומרו שיותר הוא חושש ומפחד לשהות כאו בתור המקלט, מחמת הסכנה הרוחנית שבאותה תערובת. מאשר הסכנה הגשמית שבבית תחת מטח הפגזים!

על אתר ברח משם הצדיק, עזב את מקלט המבטחים וחזר היישר אל ביתו ומעונו הרגיל. ובמשך כל ימי המלחמה לא ירד יותר מעולם אל המקלט, ומן השמים שמרו עליו בשמירה עליונה, בעינא דאשגחותא תדירא, ולא פגע לא בו ולא בביתו אף לא רסיס כלשהו בכל ימות המלחמה!

[פרטיות, קובץ 47388]

בעיה"ק טבריא ת"ו התגוררה משפחה של שלמים וטובים, מטובי החסידים שהסתופפו בצל קדשו של הרה"ק רבי

אך אחד מבני אותה משפחה נחלש מעט ביהדותו, כידוע שהניסיונות באותם ימים להישאר אדוק בתורה וביראת שמים היו קשים ביותר. הוא יצא אל שוק העבודה, והתחבר עם הפוקרים שבעיר פורקי עול, ורק מפעם לפעם היה נכנס לבקר בבית מדרשו של הרבי הצדיק.

מאטעל סלאנימער זצוק"ל.

לימים זכה אותו בחור בהגרלת הלוטו הגדולה, הוא התעשר בבת אחת בסכום עצום של כמה מיליונים. ומאז עזב ונטש לגמרי את כל סממני היהדות שעדיין נותרו בו, הוא יצא לתרבות רעה, והחל להתנהג כאחד החופשיים אשר בארץ,

כיבוד אב משל אב'

סיפורי השגחה פרטית שנשלחו לפערכת ע"י הקוראים

שיחה מעניינת התפתחה ביני לבין חברי הטוב שהתייעץ איתי אם הוא מחוייב לנסוע בחנוכה לבקר את הוריו עם כל המשפחה המורחבת שלו . משמעות

הדבר הוצאה כספית ואין לו כרגע את הכסף ... השבתי לו שיש לו מצוות כיבוד אב ואם לקיים בהידור!!! אלא שהוא למדן לא קטן והוא ציטט לי את הגמרא שכך גם נפסק להלכה: "כיבוד אב משל אב" כלומר שאם האבא רוצה שבנו יכבד אותו, כגון המקרה הזה שהאבא מבקש שיבוא וזה כרוך בהוצאה של 122 ₪ אזי שעל האבא לשלם את ההוצאות... והלוא גם לאבא אין אמצעים לממן לו את הנסיעות, ממילא הוא פטור מן המצווה...

נזכרתי בסיפור דומה וסיפרתי לו סיפור שהיה עם רבי חיים בריסקער. הגיע אליו אדם שאבא שלו גר בעיר אחרת, והוא ביקש מבנו שיבוא לבקרו, ולבנו לא היה את הכספים לנסיעות וגם לאבא שלו לא היה אפשרות לעזור לו, אבל האבא התגעגע אחר בנו... רבי חיים פסק שהוא חייב לבקר את אביו מתוקף מצוות כיבוד אב. אך תיכף שלף גם המלומד שלנו

את הטיעון של "כיבוד אב משל אב!!!" השיב לו רבי חיים בפשטות, שילך ברגל!!! נדהם השואל וטען, "ברגל זה ייקח לי יומיים?!" השיב לו רבי חיים:"כמה זמן שייקח ייקח, אתה מחויב במצווה וברגל לא יעלה לך כסף..." חברי שמע את הפסק וגמר בדעתו להתאמץ ולקיים את המצווה בהידור למרות האתגר הכלכלי.

כערב קיבלתי טלפון מרגש מחברי הטוב ובקול נרגש סיפר לי כדלהלן:

בדרך לתחנת האוטובוסים בקשה רעייתו לעצור לקנות כמה דברים דחופים עבור הבית, היא אספה לסל את הדברים הנחוצים לה ואני ניגשתי לשלם. בעומדי בעמדת התשלום הצהיר מאן דהו בקול רם: "כל המוצרים שנמצאים כאן על הדלפק על חשבוני לכבוד חג החנוכה!!!" היו שם המוצרים שלו ושל עוד 2 לקוחות...

אני מעריך כי עלות הקנייה הסתכמה בשבעים שקלים לפחות...

ורק אלי פנה ושם לי ביד שטר של חמישים שקלים באומרו: "לך מגיע דמי חנוכה נוספים!!!"

התרגשתי מאוד שה' שלח לי עוד בדרך לתחנת האוטובוסים את מלוא הסכום של הנסיעות לכיבוד

הוא הודה לי על העצה הטובה ואז סיכמתי עבורו את ההלכה של כיבוד אב משל אב כלומר: מי שמשקיע בכיבוד אב, זה יוצא משל אב הרחמן כלומר אבא שבשמים כבר משלם על זה...

בעל המעשה: ר.י.

הפעונין לזכות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית פוזפו לשלוה אל ר' שפחה ספואלס בפקס: 15326517922 o.y.wines@gmail.com או ל:

הפשך בעפוד ד'

מפני חייבים להתענות בעשרה בטבת. מפני דברים הרעים שאירעו בו (סיי תקמיט ס"א). ב. עשרה בטבת מתענין, שבו סמך מלך בבל נ"ג הרשע על ירושלים והביאה במצור ובמצוק ומזה נמשך החורבן (מיב סקיב).

נו והוא מדברי הנביאים כדכתיב בקרא מכריה מו צום הרביעי וצום החמישי וצום השביעי וצום העשירי וגו' ואחז"ל וכו' וצום העשירי זה עשרה בטבת שהוא בחודש העושירי (מ"ב סק"א).

ד. וכל אלו הימים כל ישראל מתענים בהם מפני הצרות שאירעו בהם כדי לעורר הלבבות לפקח על דרכי התשובה ויהיה זה זכרון למעשינו הרעים ומעשה אבותינו שהיה כמעשינו עתה עד שגרם להם ולנו אותן הצרות שבזכרון הדברים אלו נשוב להטיב כמו שנאמר והתודו את עונם ואת עון אבותם וגו', ולכן חייב כל איש לשום אל לבו באותו הימים ולפשפש במעשיו ולשוב בהן כי אין העיקר התענית כמש"כ באנשי נינוה וירא ד' את מעשיהם ואמרו חז"ל את שכם ואת תעניתם לא נאמר אלא את מעשיהם ואין התענית אלא הכנה לתשובה לכן אותם האנשים שכשהם מתענים הולכים בטיול ובדברים בטלים תפשו הטפל והניחו העיקר ומ"מ אין לפטור את עצמו בתשובה בלבד כי ימים אלו הם מ"ע מדברי הנביאים להתענות בהם (מ"ב סק"א).

ה. וה"ר דוד אבודרהם כתב בהלכות תענית מש מדה שעשרה בטבת הוא משונה משאר תעניות. שאם היה חל בשבת לא היו יכולים לדחותו ליום אחר, מפני שנאמר בו (יחושאל כד ב) בעצם היום הזה כמו ביום הכפורים וב"י מי מק"מ.

ז. חתו שחל אחד מארבעה צומות בתור ימי שמחת לבו, חייב להתענות בהם, דאע"ג דימי רגל ושמחה שלו היא ואיו אבילות חדשה חלה בהם ואין שמחה אלא באכילה, מ"מ כיון דרגל שלו רגל יחיד מדרבנן ותעניות אלו הם דרבים, אתי אבלות דרבים ודחי רגל דרבנן, ועוד דיחיד מקרא מלא דיבר הכתוב אם לא אעלה את ירושלים על ראש שמחתי וויהיל זיה חייריו. ז. בסעודת שבע ברכות בליל התענית כוותר בריקודים (הליכות אבן ישראל).

ה. אם חל בו ברית מילה. נותניו הכוס לתינוק לשתות (תקניט מיב סקליז).

ש. הכל חייבים להתענות ארבע צומות הללו ואסור לפרוץ גדר, ר"ל אף על גב דמסקינן בגמרא דבזמן דאין מצוי גזירות עובדי כוכבים על ישראל תלוי הדבר ברצון ישראל, דהיינו אם רצו רוב ישראל והסכימו שלא להתענות בהג' צומות הרשות בידן, כתבו הפוסקים דעכשיו כבר רצו וקבלו עליהן כלל ישראל מדור דור ואסור לפרוץ גדר (סי תק"נ ס"א ומ"ב סק"א).

י. הכל חייבים להתענות, בן מבן י"ג שנה ויום אחד, ובת מבת י"ב שנים ויום אחד חייבים להתענות (ביה"ל ד"ה הכל חייבים).

יא. והקטנים שיש להם דעת להתאבל, אף על גב שאין מחוייבין לחנכם אפילו בן י"ב שנה, ואפילו בתענית שעות, מ"מ ראוי לחנכם שלא יאכלו רק כדי קיום הגוף לחם

ומים או שאר מאכל פשוט לפי התינוק כדי שיתאבלו עם הצבור (מיב סקיה), [וייא שכל מאכל שאינו לתענוג אלא לצורך בריאות מותר לאכול, ורק מאכל שהוא לתענוג ראוי להמנע (הליכות אבו ישראל)]. דדכא קטן שיש לו דעת להתאבל (מג"א סק"ב), ומותר להאכילו בידים (חנוך לנער פכ"א ס"ג).

יב. חולה שאיו בו סכנה, ודהיינו שחלה כל גופו או נפל למשכב], אינו מתענה, ואסור להחמיר על עצמו (מ"ב סק"ד), ואם החולה יכול להתענות תענית שעות ולא יזיק לו התענית כלום. כתב בספר אבני נזר (סי תקימ) ובמועו"ז (ח"ה סיי של"ה) שאין צריך לצום כלל, משום שבחולה לא גזרו כלל לצום, ובכל אופן יטשה שאלת חכם.

יג. בד' צומות לא גזרו על חולה, אבל כשאוכל צריך לאכול בצינעא, והטעם נראה שאם רואים אחר אוכל, זה מביא אחרים שלא מבינים שהוא חולה להקל בצומות הללו, ולכן אין לנהוג היתר בפני אחרים, אבל בידוע לכל שהוא חולה נראה פשוט שמותר (תשוה"ג ח"ב סי' רס"ה).

יד. מי שחש בראשו, מותר לקחת תרופה נגד כאבים שטעמה מר, ואם אינו יכול לקחתה בלי מעט מים יקחנה עם מעט מים (מבית לוי, הליכות אבן ישראל).

שו. מי שטעה ואכל בהם, מ"מ צריך להשלים התענית אחר שאכל, דמי שאכל שום יחזור ויאכל שום? (מיב סקיג), ואין צריך להתענות יום אחר אם לא שכונתו לכפרה, וכן איתא במהרי"ל שציוה לאחד להתענות אח"כ לכפרה וסי תקס"ח מ"ב סק"ח). ואם קשה עליו להשלים התענית ביום אחר. יפדה התענית בצדקה (כה"ח סק"ז).

שז. אחד שלקח בידיו דבר מאכל בתענית ובירך עליו ונזכר שהוא צום ואסור באכילה, בשערי תשובה (תקסיח סקיא) מביא דעות בזה, ובתשוה"נ (ח"א סי שכ"ט) הכריע דבתענית ציבור אסור לטעום אף שבירך, שלא הותר לו לעבור איסור מדעת הואיל ועשה איסור בשוגג שלא מדעתו, ברם כל זה במשקה דלא שייך טעימה בלי שיבלע

מעט, אבל במאכל נכון שיטעום ויפלוט. ית. כל השרוי בתענית, הרי זה לא ינהג עידונין בעצמו ולא יקל ראשו ולא יהיה שמח וטוב לב, אלא דואג ואונן כענין שנאמר, מה יתאונן אדם חי (שו"ע סיי תקס"ח סייב), וישמור עצמו מן הכעס, ואם יש לו משא ומתן יעשה באמונה ובנחת ביותר

שלא יבוא לכלל כעס (מיב סקיו). ית. צומות הללו, מותרים ברחיצה וסיכה ונעילת הסנדל ותשמיש המטה, ואין צריך להפסיק בהם מבעוד יום, דבשעה שרצו וקבלו עליהם לצום בכל הארבע תענית. לא קבלו עליהם שיהיו בחומר תענית צבור כט' באב, לפי שאין רוב הצבור יכולין לעמוד בה, ומותר בהם באכילה ושתייה בלילה (ס"ב ומ"ב סק"ו ז').

יש. ובעל נפש יחמיר בכולן כמו בט' באב, והיינו לאסור בכל העינויים וכן להפסיק מבעוד יום, חוץ מנעילת הסנדל שאין להחמיר משום חוכא וטלולה, וכן רחיצה בצונו יש לומר דמותר בג' צומות. והוא הדין פניו ידיו ורגליו בחמין יש לומר דשרי (מ"ב סק"ו שעה"צ סק"ח ט').

ש צום העשירי ש זירא ד' את מעשיהם

(AP)

איתא ב'שולחן ערוך' (סיפן תקפט ספיף אי), "חייבים להתענות בתשעה באב ובי"ז בתמוז ובג' בתשרי ובעשרה בטבת, מפני דברים הרעים שאירעו בהם". וב'משנה ברורה' (סיק ב) מפרט מה היו הדברים הרעים שאירעו באלו הימים המנויים במחבר, ומסיים: "ועשרה בטבת, שבו סמך מלך בבל נבוכדנצר הרשע על ירושלים והביאה במצור ובמצוק, ומזה נמשך החורבן".

עוד כתב שם ה'משנה ברורה' (סיק א) לבאר את מקור אלו התעניות, וכה הוא כותב: "והוא מדברי הנביאים, כדכתיב בקרא (זמריה ה, ש), 'צום הרביעי וצום החמישי וצום השביעי וצום העשירי וגו", ואמרו חז"ל (ר'ה יה), צום הרביעי זה י"ז בתמוז שהוא בחודש רביעי למניין החדשים, וצום החמישי זה ט' באב שהוא בחודש החמישי. וצום השביעי זה צום גדליה שהוא בחודש השביעי. וצום העשירי זה עשרה בטבת שהוא בחודש העשירי". "וכל אלו הימים כל ישראל מתענים בהם מפני הצרות שאירעו בהם, כדי לעורר הלבבות לפקח על דרכי התשובה, ויהיה זה זכרון למעשינו הרעים ומעשה אבותינו שהיה כמעשינו עתה עד שגרם להם ולנו אותן הצרות, שבזכרון הדברים אלו נשוב להיטיב, כמו שנאמר (ייקרא מ, מ) 'והתודו את עונם ואת עון אבותם וגוי". "ולכן חייב כל איש לשום אל לבו באותן הימים ולפשפש במעשיו ולשוב בהן, כי אין העיקר התענית, כמו שכתוב באנשי נינוה (יונה ג. ז' וירא ד' את מעשיהם', ואמרו חז"ל (תעית וז.) 'את שקם ואת תעניתם' לא נאמר, אלא 'את מעשיהם' ואין התענית אלא הכנה לתשובה. לכן אותם האנשים שכשהם מתענים הולכים בטיול ובדברים בטלים תפשו הטפל והניחו העיקר, ומכל מקום אין לפטור את עצמו בתשובה בלבד, כי ימים אלו הם מצוות עשה מדברי הנביאים להתענות בהם". עד כאו דבריו.

זבחי אלקים רוח נשברה

מכל מקום למדים אנו מתוך הדברים, שאלו התעניות לא נקבעו בסתם, כי אם חטאנו וחטאי אבותינו גרמו להם לצרות שיבואו. ולזכר אלו הצרות צריכים אנו לענות את נפשותינו. אלא שיחד עם זאת צריכים אנו לזכור היטב, שלא העינוי והתענית עיקר, אלא התכלית של התענית הוא שנעורר את לבבנו ואת מחשבתנו, ולהתבונן למה אירע לנו כזאת ומדוע קבעו לנו חז"ל את אלו הימים לתענית וצום, אין זה אלא מחמת שחטא חטאנו לאלוקים והרענו את מעשינו, עד שהיה מוכרח הקב"ה להכותנו ולשלם לנו כגמול על מעשנו, ואך בשובנו מדרכנו הרעה נזכה שאור ה' עלינו יזרח ויגאלנו מהרה למען שמו הגדול וקדוש.

אפס כי לא בתעניות בלבד אנו מוצאים בדברי חז"ל שאין המעשה העיקר אלא הכוונה הפנימית ורצון הלב, שכן גם בקרבנות מצאנו את אותו העניין, וכמו שכבר אמר דוד המלך ע"ה בתהלים (נא, יה), "כַּי לֹא תַחַפֹּץ זָבַח וְאָתַּנָה, עוֹלָה לֹא תִרְצָה, זַבְחַי אֱלֹקִים רוּחַ נִשְׁבָּרָה, לַב נְשָׁבָּר וְנִדְכָּה אֱלֹקִים לֹא תִבְזָה", ומבארים את הכוונה בדברי קדשו, שאין הקב"ה חפץ שיקריבו לפניו עולות וזבחים בסתמא, אלא כל המטרה במעשה ההקרבה הוא הלב נשבר ונדכה, שיתעורר האדם לחשוב מדוע הוא מביא את הקרבן ומתוך כך ישבר את לבו לפני המקום ברוך הוא, זהו התכלית של הקרבנות, ואם החסיר המקריב את הכוונה הזאת הרי שהחטיא את המטרה.

וראה דברים מפורשים שכתבו רבותינו בגמרא מסכת סוטה (ה:), "אמר רבי יהושע בן לוי, בוא וראה כמה גדולים נמוכי הרוח לפני הקב"ה, שבשעה שבית המקדש קיים אדם מקריב עולה שכר עולה בידו, מנחה -שכר מנחה בידו, אבל מי שדעתו שפלה מעלה עליו הכתוב כאילו הקריב כל הקרבנות כולם, שנאמר 'זבחי אלקים רוח נשברה', ולא עוד אלא שאין תפילתו נמאסת, שנאמר 'לב נשבר ונדכה אלקים לא תבזה'.

ונשלמה פרים שפתינו

לאור הדברים האלה צריכים אנו להתעורר ביתר שאת וביתר עוז בכל הנושא של תפילה בכוונה. שהרי כהיום הזה, כאשר אין לנו לא בית המקדש בבניינו ולא כהן במעמדו, אין אנו יכולים להקריב קרבנות בפועל ממש, כל מה שנותר לנו אלו רק התפילות, שעליהם אמרו חז"ל שהוא במקום קרבנות, כמו שנאמר (הושע יד, ג) "ונשלמה פרים שפתינו", זאת אומרת, שכהיום הזה אנו משלמים להשי"ת ופורעים את חובתינו להקריב קרבנות על ידי עריכת שפתינו בתפילה. והוא ממש כדרך שאמרו בגמרא (מנחות קי, א): "אמר רבי יצחק, מאי דכתיב, 'זאת תורת החטאת' (ייקרא ז, יה) ו'זאת תורת האשם' (שם, ז, א), כל העוסק בתורת חטאת כאילו הקריב חטאת, וכל העוסק בתורת אשם כאילו הקריב אשם".

המשמעות העולה מזה, שדין אחד לתפילה כמו לקרבנות, כי כמו שהקרבן צריך להיות בכוונת הלב וברוח נשברה, כמו שביארנו לעיל, כך גם בשעה שעומד להתפלל לפני מלך מלכי המלכים צריך לכוון את את עצמו ברעותא דליבאי וברוח נשברה. כי מה ערר יש לתפלה שממלמל בפיו בעוד וליבו ומחשבתו בל עמו. כל בר דעת מבין אל נכון שלא למען זה תיקנו חכמינו את התפלה.

תבנה חומות ירושלים

על פי הדברים האלו יובן לנו היטב טעם וסדר סמיכות הכתובים שהזכרנו מקודם, דבתחילה אומר דוד המלך (ווג יוד-יוס), "בִּי לֹא תַחִפֹּץ זָבַח וְאָתַּנָה עוֹלָה לֹא תַרְצֶה, זְבְחַי אֱלֹקִים רוּחַ נִשְׁבַּרָה לַב נִשְׁבַּר וְנִדְכָּה אֱלֹקִים לא תבוה", פסוקים העולים על הקרבנות, וכוונתו לומר שאין להקב"ה חפץ בעצם הקרבנות שמקריבין בני האדם לפניו, אלא משתוקק ללב הנשבר של האיש המקריב, וכהיום הזה אמורים הדברים על התפילות. שצריך האיש התפלל לשבר את לבו לפי קונו בשעה שנושא את כפיו אל השי"ת.

וזהו אם כן המשך הכתוב שם (שם, ס, "הַיִּטִיבַה בָרָצוֹנָךְ אַת צִיּוֹן תִּבְנֵה חוֹמוֹת יַרוּשַׁלַיִם", הווי אומר, שאם אתה עושה כן, ואתה מכוון את לבך ואת רצונך אל השי"ת, בוודאי ובוודאי שאתה זוכה לקרב את הגאולה השלימה ובנין בית המקדש בקרוב בימינו, ושם נזכה לחדש ימינו כקדם ולהקריב קרבן ומנחה לפני השי"ת כמו שהיה מלפנים בישראל.

2

4610

וישלחני אלקים

הגמרא מספרת על הרוגי ביתר: 'כשביקש טוריינוס להרוג את לולינוס ופפוס אחיו בלודקיא, אמר להם: אם מעמו של חנניה מישאל ועזריה אתם יבוא אלקיכם ויציל אתכם מידי כדרך שהציל את חנניה מישאל ועזריה מיד נבוכדנצר, אמרו לו: חנניה מישאל ועזריה צדיקים גמורין היו, וראויין היו ליעשות להם נס, ונבוכדנצר מלך הגון היה, וראוי לעשות נס על ידו, ואותו רשע הדיוט הוא, ואינו ראוי לעשות נס על ידו, ואנו נתחייבנו כליה למקום, ואם אין אתה הורגנו הרבה הורגים יש לו למקום, והרבה דובין ואריות יש לו למקום בעולמו והורגין אותנו, אלא לא מסרנו הקדוש ברוך הוא בידך אלא שעתיד ליפרע דמנו מידך, אף על פי כן הרגן מיד, אמרו: לא זזו משם עד שבאו דיופלי מרומי ופצעו את מוחו בגיזרין'.

הרבה דברים נלמדים נפרשתנו, אבל אחד הדברים החשובים שאפשר ללמוד מפרשה זו, זה האמונה הפשוטה והתמימה בהשגחת הבורא. השגחה פרטית על כל אחד מהנבראים. ובפרט על כל איש ישראל, וכך אומר להם יוסף הצדיק לאחיו: 'אל תעצבו ואל יחר בעיניכם כי מכרתם אותי הנה כי למחיה שלחני אלקים לפניכם', ועוד הוא ואומר: 'לא אתם שלחתם אותי הנה כי האלקים, וישימני לאב לפרעה... ומושל בכל ארץ מצרים'.

אם ננסה להעמיק בדברי יוסף הצדיק, מה הוא אומר לאחיו, הרי אף אחד לא היה יכול לתכנן תוכנית כזו, שאני ארד למצרים להיות עבד ומשם אתגלגל להיות מלך על כל מצרים, כדי שבבוא היום אוכל לזון ולפרנס אתכם ואת כל בית אבי, רק הקב"ה היה יכול לתכנן תוכנית כזו מבריקה, ולכן אל תעצבו, כי לא אתם שלחתם אותי! אין שום סיכוי בעולם שאתם הייתם יכולים לעשות את זה!

יוסף הצדיק אומר את זה לאחיו, ואנחנו צריכים כל אחד לומר מילים אלו לעצמו, כל התוכנית הארוכה הזו, שאני נולדתי והתגלגלתי לאן שהתגלגלתי חייבת להיות תוכנית אלוקית מיוחדת כזו עם תכלית מיוחדת, ובמילה אחת קוראים לזה: השגחה פרטית!

(עפ"י טיב התורה-ויגש)

(cr, לר) אָינֶרָה אָל־אָבִי וְתַבַּעֵר אַינָבּוּ אָהִי^ (cr, לד) אין דבר העומד בפני הרצון

בריש פרשתן 'וַיָּגַשׁ אַלַיו יָהוּדָה', פירש רש"י מכאן אתה למד שדבר אליו קשות - 'אם תקניטני אהרוג אותך ואת אדוניך', לכאורה על מה ולמה לו ליהודה לגשת עמו לקרב ומלחמה, הרי טענה הוגנת בפיו של יוסף הצדיק שבנימין אשר נמצא הגביע בידו הוא ישאר בידו כעבד, ואילו שאר כל האחים המנוקים מן החטא יעלו בשלום אל אביהם, לא זו בלבד - אלא פסק דינו של יוסף עצמו אף היתה יותר קל בהרבה ממה שפסקו האחים בעצמם עליהם באמרם: 'אֲשָׁר יִפֶּצֵא אָתּוֹ מֵעֲבֶדֶירְ וָמֵת וְגִם־אֲנַחְנוּ נֵהְיֶה לַאדֹנִי לַעֲבָדִים' ואילו יוסף הצדיק חנן אותם ופסק להם לפנים משורת הדין באופן של הקלה והטבה - הָאִישׁ אֲשֶׁר נִמְצֶא הַגָּבִיעַ בְּיָדוֹ הוּא יִהְיָה־לִּי עֶבֶד וְאַתָּם עֵלוּ לְשֶׁלוֹם אַל־אַבִיכַם.

הרי שהאחים - השבטים הקדושים יעצו להעניש את הגנב בלא פחות ממיתה. ואילו את עצמם מסרו להיות לו לעבדים. ואילו יוסף הצדיק שיחררם ופיטרם מעבדותם, ואף את הגנב חנן והמליט מעונש המוות והשאירו כעבד בעלמא, ועם כל זאת נלחם יהודה עמו עד שחישב לשבור ולהחריב את כל ארץ מצרים - לולא הצלחתו לגרום לשעת זמן גילויו של יוסף אליהם, והן אמנם שהתורה מעידה שבנימין נקי מן החטא ומכל אשמה - רק היתה ציווי להטמין את הגביע באמתחת הקטן, אך בעיני בשר ודם הרי דינו ומשפטו כגנב ומה להם להלין על כך.

אכן מה הביא את יוסף להיכנע לאחים עד שבא לידי 'וְלֹא־יַכֹל לְהָתְאַפֵּק' והוצרך לגלות להם שהוא יוסף אחיהם, מוכרח להיות שהיו כאן בדבריו של יהודה איזו נקודה וסוד אשר גרם ליוסף הצדיק להודות לדברי יהודה למרות שאינם טענות צודקות לגמרי - רק היפוכו של דבר, שהרי הגנב אמור להיענש במלוא חומרת הדין לבל ישוב לאיולתו, ולא שיחלפנו וימירנו אחר - כעצת יהודה שהוא יכנס תחתיו כפי שאמר: 'וְעַתַּה יַשַּׁב־נַא עַבַדְּךְ תַּחַת הַנַּעַר עַבַד לַאדנִי וְהַנַּעַר יַעַל עִם־אַחִיו.

כי איך אעלה אל אכי

אכן הדבר איננו מובן והוא מושלל כל הגיון והסבר לפי פשוטו ורק בעומק הדברים נראה בבירור שעל ידי טענתו וזעקתו מעומק ליבו 'פִּי־אַיְהְ אַעַלֵה אַל־ אָבִי וְהַנַּעֵר אַינֶנוּ אָתִּי׳ - גילו בזה שאין להם כאן שום יכולת ואפשרות אחרת מלבד אשר הוא יחזיר להם את בנימין, דיבורים חזקים אלו - הם אשר הראו ליוסף את גודל חפצם ורצונם של האחים לקבל אליהם חזרה את אחיהם הקטן - עד שמבלעדיו חייהם אינם חיים, מה גם זאת שהרי יוסף הצדיק הוא גם כן בנו של יעקב אביהם ועליו מוטלת ביותר התביעה שלא יגרום לאביו כזאת - זה מה ששינה את מחשבתו הראשונה וקלקלה את השורה וזה מה שגרם לו להחזיר להם את בנימין על ידי שהתוודע אליהם.

כי כאשר האדם עומד על שלו ומראה שאין לו שום אפשרות אחרת מלבד שיקבל את מה שמבקש - מובטח לו שיקבל את משאלתו, כאשר מובא בגמרא (מועד קטן 10 ב) 'מי מושל בי - צדיק, שאני גוזר גזרה והצדיק מבטלה', ולכאורה האיך יש כח ביד צדיק לבטל ולשנות מדברי הקב"ה שכל דבריו אמת וצדק ודבר אחד מדברו לא ישוב ריקם, אלא כשהצדיק מראה כמה שמיצר וכואב לו הדבר וממש אינו יכול לסובלו, על ידי זה מבטל בשבילו

AGADA.

טיב

ההודעות

Met Sir

הגזירות שגזר אחשוורוש על ידי המן שבאומנות מיוחדת הצליח להטות את לב המלך להרע ליהודים על ידי לישנא בישא שאמר עליהם ועם כל זאת הצליחה אסתר וגרמה לבטלם ולהפכם על ידי שאמרה למלך במשתה היין יפִי אַיכַכָה אוּכַל וַרָאִיתִי בָּרֶעָה... וְאַיכַכָה אוּכַל וְרָאִיתִי בְּאַבָדַן מוֹלַדְתִּי' (אסחר תח, הרי רק על ידי שהכריזה שאינה יכולה ומסוגלת לראות בכאלו רעות, נתבטלה הגזירה.

הבא לימהר – פותחין לו

הרי זה מוסר השכל לכל אחד ואחד שאם יחפוץ באמת ללכת בדרכי השם, ללמוד את התורה בהתמדה רבה ולקיים את המצוות בלב שלם, אזי מן השמים יסייעו בידו ויפתחו בעדו את כל השערים, כאשר שנינו בגמרא: 'הבא ליטהר - מסייעים אותו' (שבת קד x), וכן דרשו חכמינו ז"ל 'בדרך שאדם רוצה לילך בה מוליכין אותו' (מכוח יב), אך הדבר תלוי בלב האדם אם אכן רצונו תהיה בנפש חפיצה ושלימה עד כדי כך שאם לא תמלא משאלתו לא יוכל לעמוד, וכטובע הגאחז בכל כוחו בכל מה שניתן להיאחז בו כדי להינצל מאחר ויודע שכל חייו תלויים עתה בעקשנותו, אזי יזכה לסייעתא דשמיא ממרום שיעשה רצונו.

הוכחה בלשון רכה

גם זאת נלמד עוד מהגשתו של יהודה אל יוסף בדרכי מלחמה - ניגש ואמר לפניו: 'יִדַבֶּר־נָא עַבְדָּךְ דָבֶר בְּאָזְנִי אֲדֹנִי וְאַל־יִחַר אַפְּךְ בְּעַבְדָּךְ', פירש רש"י 'מכאן אתה למד שדבר אליו קשות', ולכאורה לא מצאנו כאן בדבריו לשון קשה, ואדרבה דיבוריו מסודרים ומיושבים בסברות ובכבוד רב כעומד ומדבר לפני המלך באומרו 'יִדַבֶּר־נַא עַבְדְּךְ' כאשר מגולל בארוכה את המוצאות והקורות אותם ואת אביהם, ובטוב טעם ודעת מסביר ומבאר מדוע אין זה מן ההוגן והצדק להחזיק את בנימין אצלו, ואם כן מהיכי תיתי שדיבר איתו בלשון קשה.

אין זאת אלא שלעולם דיבר לפניו דברים המתיישבים על הלב - לעוררנו בא שהדרך להוכיח את הזולת על מנת שיכנסו הדברים לאוזיהם מוכרח להיות ההוכחה בלשון רכה ונעימה ורק כך מובטח שהדברים יפלו על אזניים קשובות, ואילו כאשר יוכיח במילים קשות כמדקרות חרב ספק אם יתקבלו הדברים על לב שומעיהם, כך גם במוסר האב לבניו ולבני ביתו - אם יוכיחם בתוכחה מגולה ואהבה מוסתרת אזי בודאי יקבלו את מוסרו ודברי תוכחתו יותר מאשר אילו יוכיחם בדברים הקשים כגידים.

וגמרא מפורשת היא, על הא ששנינו במשניות שבת (פרק ב משנה ז): שלשה דברים צריך אדם לומר בתוך ביתו ערב שבת עם חשיכה, עשרתם? ערבתם? הדליקו את הנר! אומרת הגמרא (גיסין וב) שצריך לאומרו בניחותא כי היכי דליקבלו מיניה - הרי שלצורך שיקבלו ממנו, עליו לשאלם ברוגע ונחת וכך יגרום שיעשו את משאלתו.

וזהו הכוונה ביהודה 'שדיבר איתו קשות' - שעל ידי שטעו את טענותיו בשוויון נפש ובשלוה גרם בזה לעוררו כפי אשר היה מדבר דיבורים קשים כמאמר החכם 'וְלָשׁוֹן רַכָּה תִּשְׁבֶּר־גַּרֶם' (משלי כה סו), ואכן פעל את פעולתו לשבור את המחיצה בינם לבין יוסף עד שנתגלה אליהם במלא הדרו והכריז 'אַנִי יוֹסֶף' וממילא הכל בטל ומבוטל כלא היה.

זפני קבלת קהל בבית פורנו ורבנו שליט"א אך ורק בתא קולי שפספרו

בסייד

Ramapost offers a weekly printed subscription to the following Divrei Torah:

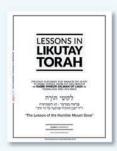
Please fill out the online form at **RAMAPOST.COM/SUBSCRIBE-DIVREI-TORAH** to subscribe. We ask that your free printed divrei torah be picked up every Friday at our Monsey (Rt 59) or Wesely Hills/Pomona location.

Sichat Hashavua

(Hebrew)

Meoros Hatzadikkim Dvar Torah &

Dvar Torah & Weekly Yahrzeits (English)

Ramapost.com/ meoros-hatzadikkim Lik

Likutay Torah Oneg (English) (E

Oneg Shabbos (English)

Hitkashrut (Hebrew) Ohr Chaim (Hebrew) Torah Wellsprings

R' Elimelech Biderman (English)

TIV HAKEHILA · SHVILEI PINCHAS · AREIVIM · ANFEI EREZ · MIZMOR L'DOVID · PENINIM · KINDER TORAH · PARSHA PSHETEL · RAV BRAZIL

RAM HATORAH is a free weekly compilation of divrei torah that is organzied, printed and distributed by Ramapost to hundreds of readers. You can view/download past and present edtions at

טיב הקהילה • שבילי פנחס • דברי חיזוק והתעוררות • חוט של חסד • המברך • דברי שי"ח

FOR MORE INFORMATION PLEASE CONTACT MITZVOS@RAMAPOST.COM

Yosef ben Perel
Yechiel Mechel Nachman
ben Elka Feiga

May these terror victims of Motzei Shabbos Chanukah have a quick and full recovery, I"H.

The Ram HaTorah Staff

382 Route 59 Suite 264, Airmont, NY 10952

ז' טבת תש"פ ∙ 4 ינואר 2020 • **מאנס':** הדלקת נרות - 4:21 • מוציש"ק - (12:4 • 14 <mark>No. 63 • 5:53 (אוסי • 14 • 00. 14:21 • 12:4</mark>

דברי תורה מודפסים ומופצים בחופשיות על ידי ראמַפּוֹסט

"בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתיך"

